

1986

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო

ბრძანებათა
და
ანსურუქვათა
პრეზენტა

ISSN 0206-2674

თბილისი
1986

ИЮНЬ

№ 6

036060

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

СБОРНИК
ПРИКАЗОВ
И
ИНСТРУКЦИЙ

ТБИЛИСИ
1986

რედაქტორი გ. ქუჩციკიძე
ტექნიკური ქ. ბაკურაძე
კორექტორი ლ. დოლიძე

გადავიცა წარმოებას 25/VIII-86 წ.; ხელმოწერილია დასაბეჭდად 10/XI-86 წ.;
ქაღალდის ზომა 60×84 ; ანაწყობის ზომა $61/4 \times 9$; ნაბეჭდი თაბაზი 5,5;
სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბაზი 4,75.

შეკვეთა № 766	უ 10334	ტირაჟი 6000
		უფასო

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სტამბა, ნუცუბიძის ქ. № 7
Типография Министерства просвещения Грузинской ССР, ул. Нуцубидзе № 7

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის
1986 წლის 29 აპრილის გადაწყვეტილების შედეგი

ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის
ძირითად მიმართულებათა მოთხოვნების შესაბამისად
რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში
მათემატიკის სწავლების მდგომარეობისა და მისი
გაუმჯობესების შესახებ

კოლეგია აღნიშნავს, რომ მათემატიკის საკოლო კურსის საუცველების ფუნდამენტურ გარდაქმნას ლოგიკურად მოჰყავა პროგრამებსა და სახელმძღვანელოებში არსებითი ცვლილებების შეტანა, გეომეტრიის სახელმძღვანელოს მთლიანად შეცვლა.

1983—1984 საწავლო წლიდან რესპუბლიკის ყველა ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო და რავჭლიან სკოლაში VI კლასიდან თანამიდევრულად ინკრება ა. პოგორელოვის გეომეტრიის ახალი სახელმძღვანელოთ სწავლება.

განხორციელდა მათემატიკის სწავლების მდგომარეობის გაუმჯობესების სხვა საჭირო ღონისძიებები.

ამასთან, მათემატიკის სწავლების მდგომარეობის შემოწმებისა და არსებული მასალების ანალიზი ცხადყოფს, რომ რესპუბლიკის რიგ სკოლებში მათემატიკის სწავლების ღონე ვერ პასუხობს თანამედროვე მოთხოვნებს, იმას, რასაც საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის 27-ე ყრილობა და ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმა აყენებენ სახალხო განათლების წინაშე მოსწავლე ახალგაზრდობის მეცნიერულ-ტექნიკური განათლებით შეიარაღების, მათი კომპიუტერული წიგნიერების უზრუნველსაყოფად.

რიგ სკოლებში მათემატიკის სწავლება მინდობილი აქვთ უმაღლესდაუმთავრებელ არაკვალიფიციურ მასწავლებლებს, ზოგ მათგანს გადამზადების კურსებიც კი არ აქვთ გავლილი. მათემატიკის მასწავლებლებს ადგილებზე ვერ ეწევა სათანადო მეთოდური დახმარება, დაბალ ღონეზე დგას ხელმძღვანელობა და კონტროლი. არასრულყოფილია სახალხო განათლების საბჭოების. განათლების განყოფილებათა შეთოდური კაბინეტების მუშაობა. სკოლის დირექტორები და მათი მოადგილები სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში საქმარის ღონისძიებებს არ ახორციელებენ საგნის სწავლების გასაუმჯობესებლად.

მათემატიკის სწავლების დონის ამაღლებას გარკვეულწილად ხელს უშლის ის გარემოებაც, რომ ხშირად იცვლება პროგრამები და სახელმძღვანელოები, რის გამოც მასწავლებლებს თითქმის ყოველ სას-

წელს უხდებათ პროგრამებსა და სახელმძღვანელოებულებულებისა ნილ ცვლილებებზე მუშაობა.

შემოწმებამ გამოავლინა, რესპუბლიკის სკოლების მოსწავლეთა მნიშვნელოვანი ნაწილის მომზადების დაბალი დონე. მათ საფუძვლიანად არ იცან გავლილი პროგრამული სკითხები.

მოსწავლეთა მომზადების დაბალი დონე გამოვლინდა მაიაკოვსკის რაიონის მე-2, სოფლების დიმის 1-ლ. წითელი ხევის, მეორე ობის, თერჯოლის რაიონის მე-2, სოფლების ჩაზანის, ზედა საზანის, ქვედა სიმნეთის, სიღნაღის რაიონის სოფლების საქობოს, მაღაროს, წნორის 1-ლი, გეგეჭკორის რაიონის სოფლების ბანის, ონოღის, სალხინოს, ლეხაინდრაოს, გორის რაიონის სოფლების ხიდისთავის, ახრისის, ზემო ნიქოზის, შინდისის, ჩოხატაურის რაიონის მე-2, სოფლების შუა განახლების, ვანხომლეთის, ქ. გორის მე-2, ქ. ობილისის მე-11, მე-14,, 29-ე, 35-ე, 39-ე, 142-ე, 160-ე და სხვა საშუალო დარვაჭლიანი სკოლების ცალკეულ კლასებში, რაც იმის შედეგია, რომ აღნიშნული სკოლები მათემატიკის მასწავლებლები გაცვეთილებს უხარისხოდ, თანამედროვე და ნაცადი მეთოდების, თვალსაჩინოებისა და სწავლების ტექნიკური საშუალებების გამოყენების გარეშე ატარებენ.

9. გოგებაშვილის სახელის პედაგოგიურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის. მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტების. განათლების სამინისტროს რესპუბლიკური სასწავლო-მეთოდური კაბინეტის საქმიანობაში არასაკმარისი ადგილი უჭირავს რესპუბლიკის უმაღლესი სასწავლებლების შესაბამის კათედრებისა და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ურთიერთკავშირს, რაც, გარკვეულწილად, ხელს უნდა უწყობდეს მასწავლებელთა კვალიფიკაციის მაღლებას, მოსწავლეთა კლასგარეშე მუშაობას და, საერთოდ, სკოლებში მათემატიკის სწავლების დონის გაუმჯობესებას.

კოლეგიამ გადაწყვიტა:

1. დამტკიცებს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მათემატიკის-სწავლების გაუმჯობესების ღონისძიებათა გეგმა (თან ერთვის).

2. აფხაზეთისა და აჭარის ასრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგებმა, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ:

2. 1. ეს გადაწყვეტილება და თანდართული ცნობა 1986—1987 სასწავლო წლის პირველ ნახევარში განიხილონ კოლეგიებსა და სახალხო განათლების სპეციების სტანდარტზე, რისთვისაც წინასწარ შეისწავლონ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მათემატიკის სწავლების მდგომარეობა, გაატარონ ღონისძიებანი გამოვლენილ ნაკლოვანე-

შათა აღმოსაფხვრელად, შეიმუშაონ საგნის სწავლების გაუმჯობესების განხილვის დასახა სკკ 27-ე ყრილობამ მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაწეარებისათვის, უზრუნველყონ აღნიშნული გადაწყვეტილების განხილვა ყველა რვაწლიანი და საშუალო სკოლის პედაგოგოს სხდო-მებზე.

2. 2. 1986—1987 სასწავლო წლის განმავლობაში საფუძვლიანად შეისწავლონ მათემატიკის სასწავლო კაბინეტები და თვალსაჩინო იარაღ-ხელსაჭყოებით სკოლების უზრუნველყოფის, მათი მოვლა-პატრონობისა და სწავლებაში გამოყენების საკითხი, არსებული მდგო-მარეობის შესაბამისად დასახონ და განხორციელონ სათანადო ღო-ნისძიებები.

2. 3. იზრუნონ მათემატიკაში ფაქულტატიური მეცანიერობისა და გაღრმავებული სწავლების კლასების და სკოლების ქსელის გასაფარ-თოვებლად, 1986—1987 სასწავლო წლის I ნახევრის ბოლომდე განათ-ლების სამინისტროს წარმოუდგინონ აღნიშნული სკოლების დაზუს-ტებული სიები კლასებისა და შათში ჩაბმულ მოსწავლეთა რაოდენო-ბის ჩვენებით.

3. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ი. გოგებაშვი-ლის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითმა ინსტიტუტმა (ამს. შ. ამონაშვილი):

3. 1. 1986—1987 სასწავლო წლიდან მოაწყოს მათემატიკის მას-წავლებელთა რაიონული, სასკოლათაშორისო და სასკოლო მეთოდ-გაერთიანებათა ხელმძღვანელების მუდმივმოქმედი ზონალური სემი-ნარები ქ. ქ. თბილისში, სოხუმში, ბათუმში, ცხინვალსა და ქუთაისში,

3. 2. მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალურ ინსტიტუტთან (ამს. მ. დარჩია) ერთად შეიმუშაოს მათემატიკის მასწავლებელთა რაიონული, სასკოლათაშორისო და სასკოლო მეთოდგაერთიანებათა ხელმძღვანელების მუდმივმოქმედი ზონალური სემინარების ჩატარების გეგმა იმ გარაულით, რომ ყოველი სასწავლო წლის პირველ ან მეორე ნახევარში აღილებზე მოეწყოს თითო ზონალური სემინარი.

3. 4. აღნიშნულ სემინარების აღგილებზე ჩატარების ორგანიზა-ცია დაევალოთ სოხუმის, ბათუმის, ცხინვალის, ქუთაისის საქალაქო განათლების განყოფილებებს, ქალაქ თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოს.

4. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალურმა ინსტიტუტმა (ამს. მ. დარჩია):

4. 1. თანმიმდევრულად განხორციელოს გაუმჯობესებული პრო-გრამების მიხედვით რუსული, ქართული, სომხური და აზერბაიჯანუ-ლი სკოლების მათემატიკის მასწავლებელთა გადამზადება.

4. 2. მათემატიკის მასწავლებელთა 1986 წლის აგვისტოს რენციებზე განსახილველად და შეძღვომ მუშაობაში დანერგვისათვის მოამზადოს და გამოაქვეყნოს მეთოდიკური რეკომენდაციები 1986—1987 სასწავლო წელს მათემატიკის სწავლების და ზოგადსაგანმათლებლო სკოლების IX-X კლასების მოსწავლეებთან სასემინარო და სალექციო მეცადინეობების შესახებ.

5. სახელმძღვანელოების სამმართველომ (ამჩ. ნ. ღლონტი):

5. 1. დაუკვეთოს მოსწავლეთა კონტინგენტის შესძამისად მათემატიკის სახელმძღვანელოები, დამხმარე მეთოდური და სხვა ლიტერატურა, დიდაქტიკური მასალები საკავშირო გამოცემათა გეგმის მიხედვით და მოაგვაროს მათი ღროული გამოცემა ქართულ ენაზე; ძისთან, უზრუნველყოს მათემატიკის სწავლების გაუმჯობესების ლონისძებათა გეგმით დავალებული საკითხების მითითებულ ვადებში შესრულება.

5. 2. მოამართვოს რესპუბლიკის სომხური და აზერბაიჯანული სკოლები მათემატიკის სახელმძღვანელოებით, დამხმარე მეთოდური ლიტერატურითა და სასწავლო-დიდაქტიკური მასალებით.

5. 3. ა. ვ. პოვორიელვის გეომეტრიის 6—10-ის ქართული თარგმანის ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით უზრუნველყოს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმთან არსებული საშეალო, პროფესიულური და უმაღლესი სკოლების კომისიის მონაშილეობით აღნიშნული სახელმძღვანელოს უახლოეს გამოცემაში საჭირო შესწორებათა შეტანა.

6. სკოლების სამმართველომ (ამჩ. ე. ქურციკიძე) ღროულად მოამზადოს მეთოდური მითითებები, რეკომენდაციები გაუმჯობესებული პროგრამებით მათემატიკის სწავლების საკითხებზე და სასწავლო-მეთოდურ საბჭოზე განხილვისა და მოწონების შემდეგ დაიყვანოს ისინი ადგილებზე.

7. განათლების სამინისტროს რესპუბლიკურმა სასწავლო-მეთოდურმა კაბინეტმა (ამჩ. მ. გოგიტაძე) სკოლის რეფორმის მოთხოვნათა შესძამისად რეგულარულად შეისწავლოს რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მათემატიკის სწავლების მდგრადრეობა, ღრმა ანალიზი გაუკეთოს არსებულ მდგრადრეობას და პრაქტიკული დახმარება გულშის სკოლების ხელმძღვანელებსა და საგნის მასწავლებლებს ნაკლოვანებათა გამოსწორების საქმეში.

8. გაზეთ „სახალხო განათლებისა“ და უურნალ „სკოლა და ცხოვრების“ რედაქტორებმა (ამჩ. ამჩ. ნ. შველიძე, ჩ. მერია) შესაბამისად გაზეთსა და უურნალის საგნის დამატებაში ფართო ადგილი დაუთმონ მათემატიკის სწავლების აქტუალურ საკითხებზე მეთოდურ

რეკომენდაციებსა და სტატიებს, მოწინავე გამოცდილების განზღუდვის დებას და სხვა.

9. ეთხოვოს საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს დავალოს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და რესპუბლიკის პედაგოგიური ინსიტუტების რექტორებს, რათა შესაბამისმა კათედრებმა:

9. 1. მონაწილეობა მიიღონ მათემატიკის მასწავლებელთა რაიონულ და სასკოლო მეთოდგაერთიანებათა ხელმძღვანელების ზონა-ლური სემინარების მუშაობაში.

9. 2. რეგულარულად მოაწყონ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მათემატიკის მასწავლებელთა სემინარები და კონსულტაციები სწავლების ძერუალურ სკოთხებზე.

9. 3. მონაწილეობა მიიღონ მათემატიკის მასწავლებელთათვის დამხმარე მეთოდური ლიტერატურის, მოსწავლეთა კლასგარეშე სა-გარეჭო კრებულების, სწავლებისათვის საჭირო თვალსაჩინო-დიდაქტიკური მასალების მოშადება-გამოცემაში.

10. ქ. თბილისის ლენინის, გლდანის, ოქტომბრისა და ორჯონი-კიძის, გეგეთქორის, გორის, თერჯოლის, მაიკოვსკის, სიღნაღის, ჩოხა-ტაურის რაიონების, ქ. გორის სახალხო განათლების განყოფილებათა გამეცემა მიმდინარე წლის ბოლომდე შეისწავლონ ცნობაში აღნიშნული იმ მასწავლებლების მუშაობა, რომლებიც სუსტად ასწავლიან სა-განს და მორიგი ატესტაციის ღრის განიხილონ მათი ამ თანამდებო-ბაზე დატოვების მიზანშეწონილობის საკითხი.

11. ამ გადაწყვეტილების შინაარსი გამოქვეყნდეს გაზეთ „სახალ-ხო განათლებაში“ (ამს. ნ. შეელიძე), დაიბეჭდოს განათლების სამი-ნისტროს ბრძანებათა და ინსტრუქციათა კრებულში.

12. სკოლების სამმართველომ (ამს. ე. ქურციკიძე) დაწესოს კონ-ტროლი ამ გადაწყვეტილების შესრულებაზე და მისი შესრულების მიმღინარეობა შეამოწმოს 1988 წლის 1-ლ კვარტალში.

კოლეგიის თავმჯდომარე,
მინისტრის პირველი მოადგილე
ლ. ი. გაგუა

რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მათემატიკის
სწავლების მდგომარეობის შესახებ

ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმიდან გამომდინარე მათემატიკის სასკოლო კურსის სწავლების მიმღინარე გარდქმნები მეტად მნიშვნელოვანი ნაბიჯია მათემატიკის მეცნიერებისა და სხვა სასწავლო საგნებს შორის ცხოვრებისეული კავშირის აუცილებელი განხორციელების საქმეში.

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ახალი სტრუქტურის შესაბამისად პროგრამებში ფართოდ აისახება თანამედროვე მათემატიკური იდეები, საგნის სადღეისო სწავლება, რაც გულისხმობს სასკოლო კურსის ათვისებაში მოსწავლეთა შეგნებულობის მკვეთრ მაღლებას, ამასთან მოსწავლეთა შეიარაღებას კომპიუტერული წიგნიერებით, თანამედროვე გამოთვლითი ტექნიკის ცოდნითა და გამოყენების უნარით.

მნიშვნელოვანი ღონისძიებანი განხორციელებული რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მათემატიკის სწავლების დონის ასამღლებლად.

ქ. თბილისის მე-11, მე-14, მე-15, 29-ე, 35-ე, 39-ე, 142-ე, 160-ე და ქ. გორის, გორის, გეგეშქორის, თერჯოლის, მაიკოვსკის, სიღნაღის რაიონების ზოგიერთი ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის შემოწმებისა და ჩვენს ხელთ არსებული სხვა მასალების საფუძველზე ირკვევა, რომ ყოველწლიურად უმჯობესდება მათემატიკის სწავლებისათვის საჭირო მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა.

1980 წლისათვის რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო 1696 საშუალო სკოლიდან 1057-ს, ხოლო 942 რვაწლიანი სკოლიდან 161-ს გააჩინდა მათემატიკის სასწავლო კაბინეტები, ამჟამად კი აღნიშნული კაბინეტების რაცხვი 1453-ს შეადგენს.

საგრძნობი ცვლილებები მოხდა მათემატიკის მასწავლებელთა შემადგენლობაში. ამჟამად რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მომუშავე 8445 მათემატიკის მასწავლებლიდან 98% სპეციალური უმაღლესი განათლებითაა.

შემოწმებული სკოლების მასწავლებელთა გარკვეული ნაწილი სისტემატურად მუშაობს თავის თავზე, კვალდაკვალ მისდევს სიახლეებს, ცდილობს ყოველი გვავთილი ჩატაროს სასკოლო რეფორმიდან გამომდინარე მოთხოვნითა ღონეზე.

ამასთან, შემოწმების შედეგებისა და არსებული მასალების ღრმა ანალიზით ისიც ირკვევა, რომ რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მათემატიკის სწავლების მდგომარეობა ჯერ-ჯერობით სე-

რიოზეული ნაკლოვანებებით ხასიათდება. რიგი ქალაქებისა და რესოციური ნების განათლების განყოფილებები, მათი შეთოლური კაბინეტები უნდა მოიცავა სკოლები არასაკმაო მუშაობას ეწევიან მათემატიკის სწავლების სათანადო სიმაღლეზე დასაყენებლად. რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების დიდი ნაწილი არ არის უზრუნველყოფილი მათემატიკის სწავლებისათვის საჭირო სათანადო მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით. არსებული მონაცემების მიხედვით 1185 საშუალო და რვაწლიან სკოლას სრულებით არ აქვს მათემატიკის სასწავლო კაბინეტები და სწავლებისათვის საჭირო თვალსაჩინო ხელსაწყო-იარაღები. ამ მხრივ განსაკუთრებით ცუდი მდგომარეობაა წყალტუბოს ზონის, ახმეტის, გორის, ვანის, თერჯოლის, მარნეულის, მაიაკოვსკის, სიღნაღის, ხაშურის, ჩოხატაურის, წალკისა და ზოგიერთი რაიონის (ქალაქის) საშუალო და რვაწლიან სკოლებში.

სკოლები, ძირითადად, უზრუნველყოფილი არიან მათემატიკის სახელმძღვანელოებით, მაგრამ ზოგჯერ გვიანდება ახლად გადამუშავებული სახელმძღვანელოების თარგმნა და გამოცემა, პროგრამებში კი წმირად საჭირო ხდება კორექტივების შეტანა, ამის გამო ერთგვარი შეუსაბამობა წარმოიშობა ხოლმე პროგრამებსა და სახელმძღვანელოებს შორის, რაც გარკვეულად ხელს უშლის მათემატიკის მასწავლებლთა ნორმალურ მუშაობას.

ვერ კიდევ არ არის სათანადოდ მოგვარებული მათემატიკის მასწავლებელთა დამხმარე მეთოდური სახელმძღვანელოებით და ლიტერატურით უზრუნველყოფის საქმე.

მათემატიკის მასწავლებელთა დასახმარებლად არასაკმარისად იწერება და გამოდის ქართული ორიგინალური სტატიები, რეკომენდაციები და სხვა სახის მეთოდური ლიტერატურა, რაშეც გარკვეულწილად ბრალი ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითსა და მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალურ და ზონალურ ინსტიტუტებს მიუძღვით. თუმცა ისიც უნდა შევნიშნოთ, რომ ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის საბჭებისმეტყველო-მათემატიკური ციკლის საგნების განყოფილებას სახელმძღვანელოების სამართველოსათვის 3 წელია ჩაბარებული აქვს გამოსაცემად მეთოდური სახელმძღვანელო „გოგების სტატიები“, მაგრამ იგი დღესაც არ არის გამოცემული.

შემოწმებით რკვევა აგრეთვე, რომ მათემატიკის მასწავლებლებს ადგილებზე ვერ ეწევა საჭირო და სათანადო ხელმძღვანელობა. კონტროლი და დახმარება, არასრულყოფილია. სახალხო განათლების საბჭოების, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებებთან არსებული მეთოდური კაბინეტების მუშაობის ფორმები და მეთოდები, მათემატიკის მასწავლებელთა რაიონული (საქალაქო), საკუ-

თერჯოლის რაიონის სოფელ ქვედა სიმონეთის საშუალ სკოლაში (ამ. გ. ხუჯაძე) უკანასკნელი ხუთი წლის მანძილზე არც ერთხელ არ არის შესწავლილი და მსჯელობის საგნად გამხდარი მათვემატიკის სწავლების მდგრადრეობა და, ცხადია, არ არის განხილული ამ საკითხების განათლების სამინისტროს კოლეგიის მიერ 1980 წლიდან დღემდე სხვადასხვა დროს მიღებული გაღაწყვეტილებიბი.

მათემატიკის გაკვეთილების მოსმენისა და პედაგოგიური საბჭოს

მუშაობის საქმეში ანალოგიური ნაკლოვანებები ვლინდება მაიაკედებების რაიონის მე-2 (ამხ. დ. კვირიკაძე), სიღნაღის რაიონის სოფელ გარეული რის 1-ლ, სიღნაღის რაიონის, სოფელ მაღაროს (ამხ. ამხ. გ. ბეჭედიშვილი, დ. აბრამიშვილი, გ. მირაშვილი), თერჯოლის რაიონის სოფელ საზანოს (ამხ. გ. კუპატაძე), ქ. თბილისის მე-11 მე-14, 29-ე და 35-ე (ამხ. ამხ. გ. ცხოვრებოვა, ზ. ქარჩავა, გ. კაშია, გ. ნასარიძე) საშუალო სკოლებში.

ნაკლოვანებებით ხასიათდება შემოწმებული სკოლების მასწავლებელთა ერთი ნაწილის მუშაობა, რაც, ძირითადად, იმით აიხსნება, რომ ისინი არ ცდილობენ საკუთარი კვალიფიკაციისა და მეთოდური დახმარებელის დონის ამაღლებას, ამიტომ კარგად ვერ ატარებენ გაკვეთილებს, სათანადო ყურადღებას არ აქცევენ მოსწავლეთა დამოუკიდებელი მუშაობისა და აქტიური აზროვნების უნარ-ჩვევების გამომუშავებას, უბასუხისმგებლოდ ასწორებენ საკლასო-საშინო და საკონტროლო წერების რვეულებს და სხვა.

არადამაყმაყოფილებლად ასწავლიან მასწავლებლები: ქ. იღამია, 6. ლილუაშვილი, ფ. კობაძიძე, ზ. გორგაძე (მაიაკოვსკის მე-2, სოფლების დიმის 1-ლი, წითელხევის, მეორე ობჩის საშუალო და რვა-წლიანი სკოლები); გ. ბეჭიკოშვილი, დ. აბულაძე, ლ. ჭანტურიძე, ზ. ზარნიძე, ქ. სულამანიძე, მ. ვაჩეიშვილი (თერჯოლის მე-2, სოფლების ჩხარის, ზედა საზანოს, ქვედა სიმონქოთის საშუალო სკოლები); 6. ნანგაბაშვილი, 6. გოროხოვა, ვ. ჩულაშვილი, 6. ოტიაშვილი, ლ. ხმალაძე, 6. ზურაბიშვილი. ქ. ჯანყარაშვილი, ლ. დარჩაშვილი (სიღნაღის რაიონის სოფლების საქობოს, მაღაროს, წნორის 1-ლი საშუალო სკოლები); 6. ჯოგუა, ვ. კეჩელია, დ. კვანტალიანი, ქ. მიქაია, მ. ჭყონია, შ. კუხალაშვილი, მ. თოდღუა, შ. დანელია (გეგეჩიკორის რაიონის სოფლების ბანბის, ონოღის, სალხინოს, ლეხაინდრაოს საშუალო სკოლები); მ. დალელაშვილი, ე. ჩუხრუკიძე, მ. კანდელავი, ლ. თოფურიანი (გორის რაიონის სოფლების ხილისთავის, ახრისის, ზემო ნიქოზის, შინდისის საშუალო სკოლები); ც. მაისურაძე (ქ. გორის მე-2); მ. ურუშაძე, ც. ბერიკაშვილი, ე. ყაჭეიშვილი (ჩხარატაურის მე-2, სოფლების შუა განახლების, ვანზოვლების საშუალო სკოლები); ე. კიზელმანი, ლ. ზელეცკაია, ხ. ჯაში, ა. დიმიტრენკო, ბ. შაინიანი, შ. სვანიძე, ლ. ბერძენიშვილი, ნ. აბაშმაძე, ლ. ხუჭუა, ლ. ლომთაძე, მ. კვაჭანტირაძე, ს. ფარეშიშვილი, ლ. მესხიშვილი, ს. ტეტუნაშვილი, ლ. ვაცხემშვილი (ქ. თბილისის მე-11, მე-14, 29-ე, 35-ე, 39-ე, 142-ე, 160-ე საშუალო სკოლები).

ჩხარატაურის რაიონის სოფელ შუა განახლების საშუალო სკოლის მე-6, მე-7, მე-8 კლასების მათემატიკის მასწავლებელმა ც. ბერიკაშვილმა არ იცის საგანი, მისი სწავლების მეთოდები და რა გასაკვირია, რომ მისი მოსწავლეებიც სრულ უცოდინარობას ამჟღავნებენ.

არადამაკმაყოფილებელია მასწავლებელ ე. ყაჟერშვილის მუშაობის განვლილი სკოლა, ბა (ჩოხატაურის რაიონის სოფელ ვანზოვლეთის საშუალო სკოლა), ძალზე დაბალია მოსწავლეთა ცოდნის დონე, მე-6 კლასის არც ერთ-მა მოსწავლემ არ იცის მონაკვეთის გაზომვის ძირითადი თვისება, ვერ ხსნის მარტივ ამოცანებს ამ თემაზე. მიმღინარე და განვლილი საპროგრამო მასალა სუსტად იციან მე-8 კლასის მოსწავლებმაც და მათ არ აქვთ ნათელი და მყარი წარმოდგენა ვექტორის ცნებასა და მასთან დაკავშირებულ საკითხებზე. მასწავლებელი შეცდომებს უშვებს განსაზღვრებების გამოთქმისას. მაგალითად, მასწავლებელი აღნიშნავს: „თუ მოდულები ტოლია. მაშინ ვექტორები ერთნაირი მიმართულების არის“, რაც არ არის სწორი და სხვ. ჩანს, რომ მასწავლებელი მოუმზადებელი შედის გაკვეთილებზე. გეომეტრიის ახალი სახელმძღვანელოთი მუშაობა უჭირს აგრეთვე მასწავლებელ მ. ურუშაძეს (ჩოხატაურის მე-2 საშუალო სკოლა). ამის შედეგია, რომ ძალზე დაბალი ცოდნა გამოავლინეს მე-6 კლასის მოსწავლებმა: არ იციან მონაკვეთისა და კუთხების გაზომვის ძირითადი თვისებები, ვერ ხსნიან ამოცანებს დასახელებული თემისა და სხვა საკითხების ირგვლივ.

ქ. თბილისის მე-11 საშუალო სკოლის მასწავლებელი ბ. შაინიანი სუსტად ფლობს საგანს, მისი სწავლების მეთოდებსა და ხერხებს, არ აწარმოებს ჩატარებული სკონტროლო წერის შედეგების მომდევნო გაკვეთილზე გაანალიზებას, ვერ ამყარებს კავშირს განვლილ და ახალ მასალას შორის და ვერც ამის საჭიროებას ხედავს. სათანადო ყურადღებას არ აქცევს განვლილი მასალის გამეორებას. შეინიშნება, რომ განტოლებათა ამოხსნის დროს უგულებელყოფს გარეშე ფესვების არსებობის დაღვენას მაშინაც კა. როცა ეს აუცილებელია, უშვებს მეცნიერული ხასიათის შეცდომებს — „წერტილთა გეომეტრიული აღილის“ „ნაცვლად ხმარობს „წერტილთა სიმრავლეს“ და სხვა.

დაბალ დონეზე ატარებს გაკვეთილებს ქ. თბილისის 39-ე საშუალო სკოლის მასწავლებელი ს. ფარეშიშვილი. მან მე-9 კლასში ახალი მასალის „რიცხვითი არგუმენტის სინუსი და კოსინუსი“ ახსნისას შეცდომები დაუშვა ერთსა და იმავე არგუმენტის ტრიგონომეტრიულ ფუნქცითა შორის დამოკიდებულების საბოლოო ფორმულების მიღება-ჩაწერისას; მე-10 კლასში ირაციონალურ განტოლებაზე მუშაობისას საჭირო ყურადღება არ დაუთმო განტოლებათა ფესვების შემოწმების, გარეშე ფესვების არსებობის მოსალოდნელ შემთხვევებს. ძალზე უხეში შეცდომებია დაშვებული ამ მასწავლებლის მოსწავლეთა საკონტროლო წერით. ნამუშევრებში, რაც შეუნიშნავად და გაუსწორებლად არის დატოვებული, უფრო მეტიც. ნაწერებში წითელი ხაზებია გასმული იქ. სადაც ეს საჭირო არ არის. კურიოზია. რომ მასწავლებლის მიერ წითელი მელნით გაკეთებული ზოგიერთი ჩასწორება,

ສູງຕົວອີການ ອັນດາລົມໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ສູງຕົວອີການ ອັນດາລົມໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ສູງຕົວອີການ ອັນດາລົມໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ

სალტე ცუდი შედეგები გამოვლინა შემოწმების დროს ჩიტარებული საკონტროლო წერითი ნამუშევრების ანალიზმა. ასე, მაგალითად, გეგეჭკორის რაიონის სოფელ სალხინოს საშუალო სკოლის მე-10 კლასში (მასშტ. შ. კუხალაშვილი) 17 მოსწავლიდან ალგებრა და ანალიზის საწყისებში ვერც ერთმა ვერ შეასრულა მიცემული დაგალება, რის გამოც ყველამ ორიანი დაიმსახურა. მათ შორის ორიანები მიიღეს იმათც, რომლებსაც სემენტრულ ნიშნად ამ საგანში ოთხები ეწერათ. ამავე სკოლის მე-8 კლასის 18 მოსწავლიდან (მასშტ. გ. თოდუა) 12-ის ნამუშევარი ორიანზეა შეფასებული. ამავე რაიონის სოფელ ბანის საშუალო სკოლის 19 მეთავეკლასელიდან (მასშტ. ნ. ჭოჭუა) გეოგრეტრიის საკონტროლო წერაზე 12 მოსწავლე ორიანზე შეფასდა.

თერჯოლის რაიონის სოფელ ზედა სახანოს საშუალო სკოლის მე-
9 კლასში (მასწ. დ. ჭავჭავაძე) 6 თებერვალს გეომეტრიაში ჩატარე-
ბული საკონტროლო წერის შედეგად 23 მოსწავლიდან 17-ს დადგი-
თი შეფასება უწერია, შემოწმების დროს (20 თებერვალს) გეომეტრია-
ში იმავე კლასში იმავე მასალაზე ჩატარებული საკონტროლო წერის
შედეგად 23-დან 14-მა ორიანი მიიღო, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ სა-
კონტროლო წერა, რომელიც 6 თებერვალს ჩატარდა, მოუმზადებელი
იყო ან წერის დროს ადგილი ჰქონდა გადაწერას, ხოლო ნამუშევრების
გასწორებისას — არაობიერებულობას. იმავე სკოლის მე-8 კლასში (მასწ.
ზ. ზარნაძე) აღგებრაში 31 მოსწავლიდან 17-მა ორიანი მიიღო. სოფელ

ჩხარის საშუალო სკოლის მე-10 კლასში (მასწ. დ. აბულაძე) ალექსანდრე ანალიზის საშეისებში 54 მოსწავლიდან 30 ორინტერ შეფასდა. მე-2 საშუალო სკოლის მე-10 კლასის 39 მოსწავლიდან (მასწ. ვ. ბეჭიათიშვილი) 23 მოსწავლის ნამუშევარი აღვებრა და ანალიზის საშეისებში ორიანტერ შეფასდა, ხოლო ქ. გორის მე-2 საშუალო სკოლის მე-10 კლასის 22 მოსწავლიდან (მასწ. ა. ჩიტიაშვილი) აღვებრა და ანალიზის საწყისებში წერის შედეგად 17-მა ორიანტი დაიმსახურა.

საკონტროლო წერისათვის მაგალითების შერჩევისას უხეში შეცდომები აქვს დაშვებული ქ. თბილისის 124-ე საშუალო სკოლის მასწავლებელ ლ. მესხიშვილს. მასთან ნამუშევარში გაუსწორებლადაა დატოვებული მოსწავლის მიერ დაშვებული შეცდომები და სხვა.

ანალოგიური ნაკლოვანებები გამოვლინდა მაიაკოვსკის რაიონის სოფელ მეორე ობჩის, წითელი ხევის, ღიმის 1-ლ. მაიაკოვსკის მე-2 (მასწავლებლები: ზ. გორგაძე, ვ. მიქაელიშვილი, ნ. ლილუაშვილი, ფ. კობაძიძე, ზ. გორგაძე), სიღნაღის რაიონის სოფლების საქობოს, წნორის 1-ლ. მელაროს (მასწავლებლები: ნ. ნანობაშვილი, ვ. ჩულაშვილი, ნ. ზურაბიშვილი, ლ. დარჩაშვილი, ლ. ხმალაძე, ნ. ოტიაშვილი), გორის რაიონის სოფლების: ხილისთავის, შინდისის (მასწავლებლები: მ. დაღელაშვილი, დ. თოფურია), ქ. თბილისის მე-11, 35-ე, 142-ე (მასწავლებლები: შ. შაინიანი, ვ. ხოჭოლავა, ი. სიხარულიძე) საშუალო სკოლებში.

ჩატარებული საკონტროლო წერების შედეგების ანალიზით გამოვლენილი ნაკლოვანებების ძირითად მიზეზს ზემოაღნიშნულ მასწავლებელთა არასაქმაო მუშაობა წარმოადგენს. კერძოდ, ისინი სათანადო ყურადღებას არ აქცევენ მოსწავლეებში დამოუკიდებელი ზუშაობის ჩვევების აღზრდას, სისტემატურად არ ამოწმებენ და არ ასწორებენ მოსწავლეთა საკლასო და საშინაო დავალების რეეულებს, არაობიერტურად, დაუშესახურებლად მაღალი ნიშნით აფასებენ საკონტროლო ნამუშევრებს და სხვ. ამის გამო, როგორც ჩანს, მოსწავლეები შეჩვეული არიან მაღალი ნიშნის, ყოველ შემთხვევაში „სამიანის“ მაინც დაუშესახურებლად მიღებას. შეფასების ნიშანს დაკარგული აქვს თავისი აღმზრდელობითი ფუნქცია და ძირითადი მიზანი.

ჩოხატაურის რაიონის სოფლების: გოგოლის უბნის, შუა განახლების, ქვენობის, საჭამიასერის, განის რაიონის განის 1-ლი, სულორის, ლანჩხუთის რაიონის სოფლების: ხაჯალის, აკეთის, მამათის, ლანჩხუთის 1-ლ, მე-3; გურჯაანის რაიონის სოფლების: შაშიანის, კალაურის, შრომის, ვაზისუბნის, ბაკურციხის რვაწლანი და საშუალო სკოლების მე-8 კლასების დამამთავრებელ და მე-10 კლასების გამოსაშვებ გამოცდებზე მათემატიკაში მოსწავლეთა მიერ შესრულებული წერითი ნამუშევრების ანალიზიდან ჩანს, რომ მოსწავლეთა საკმაოდ დიდი ნაწილი გამოცდებზე მოუშადებელი მოდის, დაბალია მათი ცოდნის დონე და წერის კულტურა, ნამუშევართა დიდი ნაწილი გადაწერილია, დაშვე-

ბული შეცდომები გამომცდელი მასწავლებლისა და კომისიის წევრთა
ბისაგან შეუჩინავია და ამის გამო შეფასებაც არაობიერტურია. უფრო
საერთოდ, დაბალია შემოწმებული სკოლების მოსწავლეთა ზოგადი
მათემატიკური განათლება, რაც, ძირითადად, იმით არის განპირობებუ-
ლი, რომ სკოლებში სათანადო ყურადღება არ ექცევა მათემატიკის
საგნობრივი წრეებისა და ამ საგანმა კლასგარეშე მუშაობის საქმეს.
წრის მეცადინეობებზე განსახილველი საკითხები ზოგადია, უფრო მე-
ტად ოკრიული ხსიათისაა, არ იძილავენ პრაქტიკულ სავარჯიშოებს,
არ ხსნიან საოლიმპიადო ამოცანებს და მაგალითებს, ამიტომაც ნაკ-
ლებია მოსწავლეთა დაინტერესება. სკოლებში არ ეწყობა მათემატიკუ-
რი საღამოები, არ გამოდის კედლის გაზიერები, რომლებშიც მოთავსე-
ბული იქნება მათემატიკური „თავსატეხი“ ამოცანები და სხვა საინტე-
რესო შასალები, დაბალ დონეზე დგას ფაზულტატიური მეცადინეობა და
სხვა. სწორედ ესეც არის იმის მიზეზი, რომ შემოწმებული და, საერ-
თოდ, რესპუბლიკის სკოლების მხოლოდ მცირე ნაწილი მონაწილეობს
მათემატიკის რესპუბლიკურ ოლიმპიადაში.

მაიაკოსების 1-ლი საშუალო სკოლის IV—VIII კლასების მოსწავლე-
თა მათემატიკის საგნობრივი წრის (ხელმძღვანელი მ. სიგუნავა) სამუ-
შაო გეგმაში მხოლოდ თეორიული საკითხებია შეტანილი, გეგმა განუ-
ხილავი და დაუმტკიცებულია.

ფორმალურ ხსიათს ატარებს გეგეჭკორის რაიონის სკოლებში მა-
თემატიკის საგნობრივი წრეების მუშაობა, დაცული არ არის სხვადა-
სხვა ასაკისა და კლასის მოსწავლეთა წრეებში ჩაბმის პრინციპი, უვარ-
გისია სამუშაო გეგმები და განხილული მოხსენებები.

გეგეჭკორის რაიონის სოფელ ბანძის საშუალო სკოლის მათემატიკის
საგნობრივ წრეებში მე-10 კლასის მოსწავლეები არ არიან გაერთიანე-
ბული, წრის ხელმძღვანელობა მინდობილი აქვს სტაჟიორ მასწავლებ-
ელ ხ. გელაგას, რომელსაც ამ საქმიანობის არავითარი ცოდნა და გამო-
ცდილება არ გააჩნია.

ანალოგიური ნაკლოვანებებით ხსიათდება როგორც ამავე რაიო-
ნის სოფლების: ონოღის, ლეხაინდრაოს, ასევე სიღნაღისა და თერჯო-
ლის რაიონების შემოწმებული საშუალო სკოლების, აგრეთვე ქ. თბი-
ლისის მე-14, 29-ე, 35-ე საშუალო სკოლების მათემატიკის საგნობრი-
ვი წრეების მუშაობა.

ქ. გორის, გორისა და მაიაკოსების რაიონების, ქ. თბილისის მე-14,
მე-15, 35-ე და სხვა შემოწმებულ სკოლებში უგულებელყოფილია ფა-
ქულტატიური მეცადინეობა, რამეთუ, მართალია, იგი შემოღებულია,
მაგრამ თავის დანიშნულებას არ ასრულებს.

ახალციხის, ახმეტის, ვანის, გურჯაანის, ყვაოლის, ლაგოდეხის, მაი-
აკოვესკის, ორჯონივიძის, სამტრედიის, საჩხერის, სიღნაღის, თერჯოლ-
ის, თეთრი წყაროს, ხაშურის, ხობისა და სხვა რაიონების სკოლებიდან

წლების მანძილზე მათემატიკის ოლიმპიადის დასკვნით ტურში მოქმედებული წილებისა არც ერთ მოსწავლეს არ მიუღია, აგრეთვე შეინიშნება, ადგილებზე ნაკლებად მუშაობენ ოლიმპიადაზე გამოსაგზავნ მოსწავლე-თა შერჩევა-მომზადებისათვის.

მათემატიკის სწავლების საქმეში არსებული ნაკლოვანებების ერთ-ერთ მიზეზს ისიც წარმოადგენს, რომ დაგილებზე სკოლის ხელმძღვა-ნელი კადრები კარგად არ არიან შერჩეული და დანიშნული, ბევრგან სკოლის დირექტორი და მისი მოადგილე ერთი და იმავე ციკლის საგ-ნების სპეციალისტები არიან.

გეგეჭკორის რაიონის მე-9 საშუალო და მე-7 რვაწლიანი სკოლის ხელმძღვანელთა შემადგენლობაში არც ერთი არ არის მათემატიკის სპეციალისტი.

ანალოგიური მდგომარეობა შეინიშნება თერჯოლის მე-2, სოფლე-ბის: ახალთერჯოლის, ზემო სიმონეთის, ალისუბნის, ჭოვნარის, რუფო-თის, ნახშირღელის, მაიაკოვსკის 1-ლი, სოფლების ჩხარის, სიღნაღისა და სხვა რაიონების საშუალო და რვაწლიან სკოლებში.

გეგეჭკორის რაიონის სოფლების ლეხანდრაოს, სერგიეთის, ლეცა-ვეს, თერჯოლის რაიონის 1-ლი, სოფლების ეწერის, თუზის და რესპუ-ბლიკის რიგ სხვა საშუალო და რვაწლიან სკოლებში მათემატიკას უმაღ-ლესდაუმთავრებელი და არაკვალიფიციური მასწავლებლები ასწავლი-ან. ამასთან, განათლების განყოფილებათა გამეცები და სკოლის დირე-ქტორები იმასაც კი ვერ ავარებენ, რომ ეს მასწავლებლები კვალიფი-კაციის ასამაღლებელ კურსებზე გაგზავნონ.

თერჯოლის რაიონის სოფლების ეწერისა და თუზის საშუალო სკო-ლებში მათემატიკას ასწავლიან დაწყებითი სამხედრო მომზადების მას-წავლებლები ჭ. ცხადაძე და ე. უპატაძე, რომელთაც კვალიფიკაციის ამაღლების კურსები 5—6 წლია არ გაუვლიათ. თერჯოლის 1-ლი სა-შუალო სკოლის მათემატიკის მასწავლებელს ი. კოზირიძეს, რომელ-საც უმაღლესი განათლება არ აქვს და ატესტაციის შედეგად რეკომენ-დაციამიცემულია, 1982 წლიდან კვალიფიკაცია არ აუმაღლებია და არც არავითარი მუშაობა წარმოებს მასთან. კვალიფიკაციის ამაღლებას თავს არიდებენ აგრეთვე მასწავლებლები: ნ. გრძელიძე, დ. აბულაძე, ი. გირსალაძე (თერჯოლის რაიონის სოფლების ჩხარის, ზედა საზანის საშუალო სკოლები); ლ. მანჯაფარიშვილი, დ. ბრეგვაძე, ქ. ჯანყარა-შვილი, თ. ოზაშვილი (სიღნაღის რაიონის სოფლების საქმბოს, წნო-რის 1-ლი, მაღაროს საშუალო სკოლები); გ. ბასილაია, ხ. გელავა, ა. ესართია (გეგეჭკორის რაიონის სოფლების სალხინოს, ბანძის, ლე-ხანდრაოს საშუალო სკოლები).

მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალური ინსტიტუტის მიერ უკანასკნელ წანს მოწყობილ მათემატიკის მასწავლებელთა კვალიფიკა-ციის ამაღლების კურსებზე მასწავლებელთა სრულყოფილად გამოცხა-

დება ვერ უზრუნველყვეს წალეის, ბოლნისის, ლაგოდეხის, ასპექტის
გარდამნისა და მარნეულის რაიონების განათლების განყოფილებების
წალეის რაიონიდან გამოცხადდა 3, ნაცვლად 8-სა, ბოლნისის რაიო-
ნიდან 3, ნაცვლად 7-სა. ასეთივე მდგომარეობა აღინიშნა სხვა რაიო-
ნების მიერ დახელოვნების კურსებზე მასწავლებელთა მივლინების
საქმეში.

სკოლების სამმართველო

15400

რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მათემატიკის
სწავლების გაუმჯობესების ღონისძიებათა ვეგმა (1986—1990 წ. წ.)

ღონისძიებათა დასხელება	შემსრულებელი	შესრულების დრო	
1	2	3	4
1 მათემატიკის ახალი პროგრამების გამოცემა, მათ შესაბამისად მოქმედი სახელმძღვანელოებით სარგებლობის შესახებ დაშვებული რეკომენდაციების თარგმნა-გადამუშავება და მასშავლებლებამდე დაუვაწა	სკოლებისა და სახელმძღვანელოების სამმართველოები, ი. გოგებაშვილის სახ. პედაგოგიურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტთან და განთლების სამინისტროს რესპუბლიკურ სასწავლო-მეთოდურ კაბინეტთან ერთად	1986 წ.	
2 მათემატიკის ახალი პროგრამების შესაბამისად გადამუშავებული ახალი სახელმძღვანელოებით, დიდაქტიკური მასალებით და მასშავლებელთა დამხმარე მეთოდური სახელმძღვანელოებით სკოლების უზრუნველყოფა (აღნიშნული მასალების დროული თარგმნა-გამოცემა)	სახელმძღვანელოების სამმართველო ვანელოების სამმართველოს საეცეცემის მიხედვით	1986 წ. და შემდეგ სახელმძღვანელოების სამმართველოს საეცეცემის მიხედვით	
3 მათემატიკის ფაკულტატიური კურსის და გალრმავებული სწავლების ახალი პროგრამების, სახელმძღვანელოებისა და სხვა დამხმარე ლიტერატურის თარგმნა და გამოცემა	სკოლებისა და სახელმძღვანელოების სამმართველოები ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტთან ერთად	1987 წ. და შემდეგ	

ს. 870

მართველი
4 გიგანტი

1	2	3	4
4	ფაკულტეტის მეცნიერობისა და გაღრმავებული სწავლების სკოლის არსებული ქსელის გაფართოება	სკოლების სამშართველო, სახალხო განათლების აღვილობრივი ორგანოები	1987—1989 წ. წ.
5	ჩესპუბლიკის თითოეულ ქალაქება და რაიონში მათემატიკის საყრდენი სკოლების შექმნება-მოწყობა, მათვეულ საკირო დახმარების მიზნით სამეცნ მუშაობის ორგანიზება	სახალხო განათლების აღვილობრივი ორგანოები	1986—1988 წ. წ. დაგილებიდან წარმოდგენლი გაცემის მიხედვით
6	ქ. ქ. თბილისში, სოხუმში, ბათუმში, ცხინვალში, ქუთაისში სახალხო განათლების განყოფილებებთან (სამშართველოსთან) მათემატიკის მასწავლებელთა რაიონული და სასკოლო მეთოდგარითონებების ხელმძღვანელთა მუდმივმოქმედი ზონალური სემინარების ჩატარება	ი. გოგებაშვილის სახ. პედაგოგიურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, დასახულებული ქალაქების განათლების განყოფილებები (სამშართველო)	1986 წლის სექტემბრიდან სისტემატურად, სასწავლო წლის I ან II ნახევარში
7	მათემატიკის სწავლების საკითხებზე სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს მიერ დაშეცემული და აღვილზე მომზადებული მეტოდური წერილების ბროშიური გამოცემა ან პედაგოგიურ პრესაში გამოქვეყნება	სკოლების სამშართველო, სახელმძღვალების სამშართველო, ი. გოგებაშვილის სახ. პედაგოგიურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალური ინსტიტუტი, ჩესპუბლიკური სასწავლო-მეთოდური კაბინეტი	1986—1990 წ. წ.

1	2	3	4
8	მათემატიკაში რესპუბლიკური სამეცნიერო-პედაგოგური კითხვის მომზადება-ჩატარება	ა. ვაგებაშვილის სახ. პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი	1987—1990 ბუნებრივი
9	მათემატიკის მასწავლებელთა სარაონო მეთოდგაერთიანებათა ხელმძღვანელების, რაონის განთლების განყოფებათა მეთოდურინერების მათემატიკის მეთოდისტების, მასწავლებელთა დამკელოვნების ინსტიტუტების მათემატიკის კაბინეტების გამეცემისა და მეთოდისტების თაობირ-სემინარის მომზადება-ჩატარება მათემატიკის სწავლების ქმრულურ საკითხებზე	განათლების სამინისტროს რესპუბლიკური სასწავლო-მეთოდური კაბინეტი, გ. გოგებაშვილის სახ. პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევით და მასწავლებელთა დახმარებელის ცენტრალურ ინსტიტუტებთან ერთად	1988 წ.
10	მათემატიკაში სწავლას სახის პლაკტებისა და გრაფიკების მომზადება-ვარიცემა	ა. გოგებაშვილის სახ. პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, განათლების სამინისტროს რესპუბლიკური სასწავლო-მეთოდური კაბინეტი, სახელმძღვანელოების სამმართველო	1986—1989 წ. წ.
11	მათემატიკაში გამოშვებული ღია-ფილმების მოქლე ანოტირებული ცნობა-რის შედგენა-გამოცემა	განათლების სამინისტროს რესპუბლიკური ფილმოთეკა, სახელმძღვანელოების სამმართველო	1986—1987 წ. წ.

1	2	3	4
12	სკოლების უზრუნველყოფა სასკოლო მიკროკალკულატორებით	მომარაგების მთავარი სამშართველო, სახალხო განათლების აღგილობრივი ორგანიზაციის	1986—1990 წ. წ.
13	მეთოდიკური რეკომენდაციების შედევნიათემატიკაში სასწავლო დამოსაყიდვების სწავლებაში გამოსაყიდვებლად	განათლების სამინისტროს რესპუბლიკური ფილმოთვე, სახელმძღვანელოების სამშართველო	1987—1988 წ. წ.
14	მათემატიკაში ცალკეული სასწავლო თემის მიხედვით კოდონიშიტივების ნიმუშების მომზადება ქართულ ენაზე	ი. გოგებაშვილის სახ. პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, განათლების სამინისტროს რესპუბლიკური ფილმოთვე, სახელმძღვანელოების სამშართველო	1988—1989 წ. წ.
15	მათემატიკაში კლასგარეშე მუშაობის რეკომენდაციების მომზადება-გამოცემა	ი. გოგებაშვილის სახ. პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, განათლების სამინისტროს რესპუბლიკური სასწავლო-მეთოდური კაბინეტი, სახელმძღვანელოების სამშართველო	1987—1989 წ. წ.
16	მათემატიკის VIII და X კლასების დამამთავრებელი და გამოსაშვები გამოცდებისათვის ამოცანებისა და მავალითების კრებულების მომზადება	ი. გოგებაშვილის სახ. პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, სკოლებისა და სახელმძღვანელოების სამშართველოები	VIII კლ. 1988—1989 წ. წ. X კლ. 1989—1990 წ. წ.

1	2	3	4
17	მათემატიკის სულებისათვის საჭირო მეთოდური და სხვა სახის ღირებულებულით სკოლების უზრუნველყოფა	სახელმძღვანელოების სამმართველო	სამსახურის მიერ გამოცემის შესრულების დრო
17. 1	თარგმნა და გამოცემა:		
	— Буриев Ю. И. и др. — Углубленное изучение алгебры и математического анализа (методические пособия)		1988—1989 г. г.
	— Микрокалькулятор — школьнику для учащихся старших классов по организации вычисления), автор Н. Биленкин и др.		1987—1988 г. г.
	— Задачи по математике для 4—5 классов. Методические рекомендации и набор задач к учебнику 4—5 кл., автор А. Чесноков		1988—1989 г. г.
	— Факультативный курс по математике для 7—8 кл.		1989—1990 г. г.
	— Факультативный курс по математике для 9 кл.		
	— Методика факультативных занятий по математике для 7—8 классов		1990 г.

1	2	3	4
	(методическое руководство к учебным пособиям для факультативных занятий)		1990 г.
17.2	<p>— მომზადება და გამოცემა:</p> <p>— კომიტეტი კ. — მასწლოვებითი ვამსოთვლების ელემენტები, მათემატიკის ვანგეორების კურსში</p> <p>— ნ. თოფურიძე — სამუშაო რეცულები მათემატიკაში V კლასისათვის</p> <p>— შ. ბაკურაძე — ამოცანების ამოხსნის მეთოდები (მასწავლებელთა და სახმარებლად)</p> <p>— შ. ბაკურაძე — მათემატიკის სუველების ეფექტურობის ამაღლების გზები ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებათა შუქწე</p> <p>— რ. ოვანიანი — გეომეტრიული ამოცანების სხვადასხვა ხერხით ამოხსნა, როგორც მოსწავლეთა მათემატიკური აზროვნების გახვითარების საშუალება</p>	1986 წ.	1987—1989 წ. წ.
		1987—1988 წ. წ.	1988—1989 წ. წ.
		1987—1988 წ. წ.	1987—1988 წ. წ.

4 გერბის მიხედვით
4 გერბის მიხედვით

12

1	2	3	4
	<ul style="list-style-type: none"> — თ. ბეიტრიშვილი — დადგენული აზ-როვნების განვითარება, მოსწავლებში კომეტრის სწავლებისას — ნ. თოფურიძე — აღგებრის სწავლების კურსტურობის მაღლებისათვის — ი. ხუციშვილი — პრაქტიკული სამუშაოების მათემატიკის განვითარებაშე — ი. ბუციშვილი — კლასვარეშე სამუშაო წიგნი მათემატიკიში (მოსწავლე-თათვის) — მ. გოხიძე — ინტერვალთა მეთოდის გამოყენება მათემატიკის სასკოლო კურსში — ა. ფარგანაძე — მათემატიკის სწავლების ზოგადი მეთოდიკა 		1983—1989 წ. წ.
			1987—1988 წ. წ.
			1987—1988 წ. წ.
			1988—1989 წ. წ.
			1988—1989 წ. წ.
			1988—1989 წ. წ.
			1989—1990 წ. წ.
ი	<p>ზოგადი საგანმანათლებლო სკოლის სტრუქტურის შეცვლასთან დაკავშირებით მათემატიკის პროგრამებში მომზადებლიური ცვლილებების, გათვალისწინებით IV-X კლასების მოსწავლეთა ციურნისა და უნარ-ჩვევების შეფასების შესახებ არსებულ მეთოდიკურ რეკომენდაციებში სათანადო კორიქტივების შეტანა, გადამუშავება და გამოცემა.</p>	<p>ი. ვოკებაშვილის სახ. პედაგოგიკურ-მეცნიერებათა სამეცნიერო-კულევითი ინსტიტუტი, სკოლებისა და სახელმწიფო ნელოების სამმართველოები</p>	1987 წ.

1	2	3	4
19	Матеріалізація Сашинського діячества відомих письменників та художників, що жили та працювали в місті. Вивчення творчості письменників та художників, що живли та працювали в місті.	Спільнота вчителів та учнів, які вивчають історію та культуру міста, а також інші гуртки та спільноти, які організовані в місті та області.	1988 р.
20	Розширення зоопарку та створення екологічної зони в місті. Вивчення творчості письменників та художників, що живли та працювали в місті.	Спільнота вчителів та учнів, які вивчають історію та культуру міста, а також інші гуртки та спільноти, які організовані в місті та області.	1988 р.
21	Створення музичного колективу та хору в місті. Вивчення творчості письменників та художників, що живли та працювали в місті.	Спільнота вчителів та учнів, які вивчають історію та культуру міста, а також інші гуртки та спільноти, які організовані в місті та області.	1989 р.

1	2	3	4
22	<p>სასკოლო რეფორმიდან გამომდინარე, ზოგადსაგანმანთლებლო სკოლის სტრუქტურის ცვლილების შესაბამისად, ახალი პროგრამების შემოღებასთან დაკავშირებით, მოსწავლეთა ცოდნის დონის ინალიზაციის რესპუბლიკური საკონტროლო წერტილის მიერების ჩატარება რამდენიმე ქალაქის (რაიონის) V-VII კლასებში</p>	<p>სკოლების სამმართველო, ი. გოგებაშვილის სახ. პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალური ინსტიტუტი, რესპუბლიკური სისწავლო-მეთოდური კაბინეტი</p>	1987 წ.
23	<p>რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანთლებლო სკოლებში მათემატიკის სწავლების შდომისარენტის შესწავლა და 1991—1995 წლებში მისი შემდგომი გაუმჯობესების დონისძიებათა გეგმის შედგენა.</p>	<p>სკოლების სამმართველო, ი. გოგებაშვილის სახ. პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტთან, მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალური ინსტიტუტი, რესპუბლიკური სისწავლო-მეთოდური კაბინეტი</p>	1990 წ.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეჯის მიწადურებულების
1986 წლის 29 აპრილის გადაფიც ვეტერინარიუმის

ქ. თბილისში საყოველთაო სწავლების ფონდის
ხარჯების მდგრადირეობის შესახებ

კოლეგია აღნიშნავს, რომ ქ. თბილისის სახალხო განათლების ორგანოებმა და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებმა გარკვეული მუშაობა ჩატარეს საყოველთაო სწავლების ფონდის ათვისებისათვის. აღნიშნული დანიშნულებით ყველა სკოლასთან შექმნილია კომისიები, რომელთა გადაწყვეტილების საფუძველზე სკოლები მატერიალურ დახმარების უწევენ ხელმისაც იჯახების ბაგშვებს. სწავლების ფონდი ათვისებული აქვთ ლენინის, ოქტომბრის, პირველი მაისის, ორჯონიქიძის, 26 კომისრისა და საქართველოს რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებს.

ამასთან ერთად აღსანიშნავია, რომ საყოველთაო სწავლების ფონდის ხარჯების საქმეში ადგილი აქვს სერობულ ნაკლოვანებებს.

დედაქალაქის ყველა განათლების განყოფილება აღნიშნულ თანხებს ანაწილებს მოსწავლეთა მთელი კონტინგენტის მიხედვით და არა ხელმოკულ ოჯახების მოსწავლეთა კონტინგენტის გათავლისწინებით. ზოგიერთი სკოლა ამ დანიშნულების თანხებს არა თუ არ საჭიროებს, არამედ ვერც ითვისებს. ამდენად, საყოველთაო სწავლების ფონდი ნაშთების ჩატვლით აუთვისებელი დარჩა 66,2 ათასი მანეთის ლენბით, მათ შორის ვერ ათვისეს 40,7 ათასი მანეთი გლდაბის, 14,3 ათასი მანეთი საბურთალოს, 10,4 ათასი მანეთი კიროვის რაიონის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებმა (განათლების განყოფილებათა გამგები დ. კიკნაველიძე, ლ. მნათობიშვილი, ქ. გაგნიძე). აუთვისებლობა გამოწეულია განათლების განყოფილებებისა და სკოლების ხელმძღვანელთა ამ საქმისადმი გულგრილი და უპასუხისმგებლო დამოკიდებულებით.

არის შემთხვევები, როცა სკოლები ტანსაცმელს, ფეხსაცმელსა და სხვა ნივთებს მხოლოდ გადარიცხვის წესით იძენენ, გამოყოფილ თანხებს არანანიშნულებით ხარჩავენ. დახმარების გაცემისათვის მოსწავლეთა მშობლებისაგან ზედმეტ ცნობებს ითხოვენ, არც თუ იშვიათად დახმარების მიღებაზე ხელს მოსწავლეები აწერენ. ორჯონიქიძის რაიონის განათლების განყოფილებამ (გამგე ნ. სოსელია) სკოლების შესაბამისი კომისიების გადაწყვეტილებების გარეშე 1984 წელს 4224 მანეთი, ხოლო 1985 წელს 7000 მანეთი დახარჯა ზაცხულში მოწყობილ ეზოს ბანაკების ბაგშვთა ქვებისათვის, 26 კომისრის რაიონის განათლების განყოფილებამ 96-ე საშუალო სკოლის სადღესასწაულო სახლში დარბაზის დაქირავებისა და ყვავილების შეძენისათვის 346 მა-

ნეთი გადაირიცხა, ხოლო ოქტომბრის რაიონის განათლების განცხულების მიერ 26-ე საშუალო სკოლაზე გაცემული 255 მანეთი შრომითი სემესტრის ღონისძიებებისათვის დაიხარჯა.

საყოველთაო სწავლების ფონდის ხარჯების საქმეში მდგომარეობა გაცილებით უკეთესი იქნებოდა, რომ განათლების სამინისტროს შესაბამის სამმართველოებს, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოსა და განათლების რაიონულ განყოფილებებს მეტი ყურადღება მიექციათ ამ მეტად მნიშვნელოვანი საქმისათვის.

კოლეგიაზ გადაწყვიტა:

1. ქ. თბილისის სახალხო განათლების ორგანოებმა და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებმა მტკიცედ იხელმძღვანელონ საყოველთაო სწავლების ფონდის მოქმედი დებულებით.

2. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების დირექტორებმა კომისიების საშუალებით სისტემატურად შეისწავლონ ხელმოკლე ოჯახების მოსწავლეთა მდგომარეობა და წლის დაწყებამდე ერთი თვით აღრე განათლების განყოფილებებს წარუდგინონ განაცხადი მათვის მატერიალური დახმარებისათვის საჭირო თანხების გამოყოფის შესახებ.

2. 1. ტანსაცმელი, ფეხსაცმელი და სხვა ნივთები სავაჭრო ორგანიზაციებისან შეიძინონ როგორც გადარიცხვით, ასევე ნაღლ ანგარიშზე, უზრუნველყონ საბუღალტრო ილრიცხვის პირველადი საბუთების წესრიგში მოყვანა და უწყისებზე ხელი მხოლოდ მშობლებს ან მათ შემცვლელ პირებს მოაწერინონ.

3. განათლების განყოფილებებმა საყოველთაო სწავლების ფონდის თანხების განაწილება მოახდინონ ხელმოკლე ოჯახების მოსწავლეთა რაოდენობის მიხდვით.

3. 1. არ დაუშვან აღნიშნული თანხების არადანიშნულებით ხარჯვა. მიიღონ ზომები გამოყოფილი თანხების დროულად ათვისებისათვის.

4. ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ (ამბ. ქ. სუჯაშვილი):

4. 1. ეს გადაწყვეტილება განიხილოს სახალხო განათლების საბჭოს სხდომაზე. გაატაროს ზომები სამმართველოს, განათლების განყოფილებათა და სკოლების იმ მუშავთა მიმართ, რომლებმაც დაუშვეს დარღვევები და სათანადო პასუხისმგებლობით არ მოექიდნენ საყოველთაო სწავლების ფონდით გამოყოფილი თანხების დანიშნულებით ათვისების საქმეს.

4. 2. ჩატარებული ღონისძიებების შესახებ აცნობოს განათლების სამინისტროს მიმღინარე წლის 1 ივლისამდე.

5. საყოველთაო სწავლების ფონდის დებულების მოთხოვნათა შეუსრულებლობისათვის მკაცრად იქნან გაფრთხილებული ორგონიკიძის, საბუღალტროს, კიროვის, ოქტომბრისა და 26 კომისრის რაიონე-

ბის სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგები: 6. სოსეულის მნიშვნელობის მნიშვნელობი, კ. გაგნიძე, თ. ანდრიაძე, ა. ღამბაშიძე.

6. აღინიშნოს ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოს სუსტი კონტროლი და ხელმძღვანელობა საყოველთაო სწავლების ფონდის ხარჯების საქმეში.

7. ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ (ამხ. კ. სუჭაშვილი) ამ გადაწყვეტილების შესრულების მიმდინარეობის შესახებ ინფორმაცია მოხსენოს განათლების სამინისტროს კოლეგიას 1987 წლის I კვარტალში.

8. აღნიშნული გადაწყვეტილება ცნობასთან ერთად დაეგზავნოს რესპუბლიკის ყველა განათლების განყოფილებას ზომების მისაღებად და დაიბეჭდოს სამინისტროს ბრძანებათა და ინსტრუქციათა კრებულში.

9. კონტროლი ამ გადაწყვეტილების შესრულებაზე დაევალოს საგეგმო-საფინანსო და საორგანიზაციო-საინსპექტორო მუშაობის სამართველოებს.

კოლეგიის თავმჯდომარე,
მინისტრის პირველი მოადგილე
ლ. ი. გაგუა

მიმღინარე წლის პრილის თვეში საგეგმო-საცინანსო სამმართველოსა და დაგეგმვისა და ორიცხვის განყოფილების მუშაკების მიერ შემოწმებული იქნა ქ. თბილისში საყოველთაო სწავლების ფონდის ხარჯების მდგომარეობა. შემოწმებით დადასტურდა, რომ ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ, რაიონულმა განყოფილებებმა და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებმა გარკვეული მუშაობა ჩაატარეს საყოველთაო სწავლების ფონდის მიზნობრივი თვისებისათვის.

ქ. თბილისის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ხელმოკლე ოფა-
ხების ბაზების მატერიალური დამარების მიზნით დაზუსტებული
გეგმით 1985 წელს გამოყოფილი იყო 285,0 ათასი მანეთი. თვისე-
ბული იქნა 270,6 ათასი ძანეთი, აუთვისებელი დარჩა 14,4 ათასი მა-
ნეთი, შინა წლების ნაშთის ჩათვლით კი — 66,2 ათასი მანეთი.

საყველთაო სწავლების ფონდი ათვისებული აქვთ ლენინის, ოქტომბრის, პირველი მაისის, ორჯონიშვილის, 26 კომისრისა და საქართველოს რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებს. ქ. თბილისის შემოწმებულ ყველა სკოლაში გამოყოფილია შესაბამისი კომისიები, რომელთა გადაწყვეტილებით ხელმოკლე ოჯახების მოსწავლებისათვის შეძენილი იქნა სასკოლო ფორმები, ფეხსაცმელები. კვების ტალღები და სხვა. თანხები, ძირითადად, დახარჯულია მოქმედი დებულების შესაბამისად.

ამასთან ერთად აღსანიშნავია, რომ საყოველთაო სწავლების ფონ-დის ხარჯების საქმეში აღვილი აქვთ ნაკლოვინებებს, კერძოდ:

1. დედაქალაქის სახალხო განათლების ყველა განკუთვილება სა-
ყოველთა სწავლების ფონდს სკოლებზე ანაწილებს მოსწავლეთა
მოელი და არა ხელმოკლე ოჯახების მოსწავლეთა კონტინგენტის გა-
თვალისწინებით. ამის გამო ზარალდებიან ისეთი სკოლები, სადაც ბევ-
რი მოსწავლე დახმარებას საჭიროებს. ასე მაგალითად, ქ. თბილისის
მე-17, 27-ე და სხვა სკოლებში მშობელთა ერთი ნაწილის თხოვნა
დახმარების შესახებ არ კმაყოფილდება, მაშინ როდესაც 54-ე, მე-60,
123-ე, 127-ე, 128-ე, 144-ე, 153-ე, 162-ე და სხვა სკოლები გამოყო-
ფილ თანხებს დანიშნულებისამებრ ვერ ითვისებენ.

2. საყოველთაო სწავლების ფონდი ვერ აითვისეს გლდანის რაონის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებმა 40,7 ათასი მანეთის, საბურთალოს რაონის სკოლებმა — 14,3 ათასი მანეთის, კიროვის რაონის სკოლებმა 10,4 ათასი მანეთის ოდენობით (განათლების განყოფილებათ გამეცები დ. კირნაველიძე, ლ. მნათობიშვილი, ქ. განიძე). აუთვი-

სებლობა გამოწვეულია მშობელთა, ოჯახის შრომისუნარიანი წერტილების შესახებ ცნობების, წარმოდგენის, საქონლის შესახების წესით შეძენის მოთხოვნის და განათლების განყოფილებათა მუშაკებისა და სკოლების ხელმძღვანელთა ამ საქმისადმი არაგულის-ხმიერი და უპასუხისმგებლო დამოკიდებულების გამო. არის შემთხვევები, როცა სკოლა მოითხოვს ცნობებს ოჯახის შემადგენლობის შესახებ, ხოლო იმ ოჯახებს, სადაც ერთ სულზე 50 მანეთზე მეტი შემოსავალი მოდის, დახმარებაზე უარს ეუბნება და ეს მაშინ, როდესაც არსებული დებულების მიხედვით დახმარების საკითხი სკოლის კომისიამ უნდა გადაწყვიტოს ოჯახის ექონომიკური მდგომარეობის შესწავლის საფუძველზე.

3. რც თუ იშვიათად ტანსაცმლისა და ფეხსაცმლის მიღების უწყისებზე ხელს მოსწავლეები აწერენ, რაც ყოვლად დაუშვებელია. უწყისებზე ხელს უნდა აწერდნენ მშობლები ან მათი შემცვლელი პირები, რამეთუ ხშირად მოსწავლეები დახმარებას თაკილობენ.

ამასთან დაკავშირებით მიზანშეწონილად მიგვაჩნია, რომ სახალხო განათლების განყოფილებებისა და სკოლების ხელმძღვანელებმა გამონახონ მოსწავლეებზე დახმარების გაცემის ისეთი ფორმები, რომლებიც აღნიშნული კატეგორიის მოსწავლეთა თავმოყვარეობას არ შეღავს.

4. შემოწმებით გამოვლინდა, რომ ზოგჯერ საყოველთაო სწავლების ფონდი არადანიშნულებით იხარჯება. ასე მაგალითად, ორჯონივიძის რაიონის განათლების განყოფილებამ 1984 წელს 4224 მანეთი, ხოლო 1985 წელს 7000 მანეთი დახარჯა ზაფხულში მოწყობილ ეზოს ბანაკების ბაგჟვთა კეგბისათვის; საბურთალოს რაიონის მე-17 საშუალო სკოლამ მომარაგების მთავრი სამმართველოდან აღნიშნული თანხების ანგარიშში ნაცვლად მოსწავლეთა სასკოლო ფორმისა 300 მანეთის ფარდები შეიძინა, რაც შემოწმების დროს გამოსწორებული იქნა. 26 კომისირის რაიონის 96-ე საშუალო სკოლამ (ამხ. ჩ. ვაგანიანი) ამავე ფონდიდან 346 მან. დახარჯა სადღესასწაულო სახლში დარბაზის დაქირავებისა და ყვავილების შეძენისათვის. ოქტომბრის რაიონის განათლების განყოფილებამ 26-ე საშუალო სკოლას 255 მანეთი გადაურიცხა შრომითი სემესტრის ონისძიებებისათვის.

5. განათლების განყოფილებები საყოველთაო სწავლებისათვის დამტკიცებულ თანხებს, ძირითადად, გადარიცხვის წასით ხარჯავენ, რაც მათ ათვისებას აძნელებს, მაშინ როდესაც არსებული დებულება ამ თანხების ანგარიშგალდებულ პირებზე გაცემასა და მაღაზიებიდან საქონლის ნაღდ ანგარიშშე შეძენასაც ითვალისწინებს. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ზოგიერთმა განათლების განყოფილებამ (პირველი მაისის, გლდანის) ცალკეულ შემთხვევაში, მართალია, საქონელი ნაღდ

ანგარიშზე შეიძინა, მაგრამ საბუღალტრო ანგარიშსწორება არასტატიკული უმფილად მოახდინა (მაღაზიდან გაცემულ სასაქონლო ანგარიშების არა აქვთ დასმული ბეჭედი, ცნობებს გამყიდველები ხელს არ აწერენ და ა.შ.).

6. საყოველთაო სწავლების ფონდის ხარჯება. ძირითადად ხდება წლის ბოლოს (გლდანის, 26 კომისრის რაიონები) და ასა კვარტალურად, რაც ხელს უშლის თანხების ამ მიზნით სრულყოფილ ათვისებას.

7. მიუხედავად იმისა, რომ დებულება საყოველთაო ფონდის შესახებ საგეგმო-საფინანსო სამმართველომ 1982 წელს საკმარისი რაოდენობით დაუყზავნა სახალხო განათლების ადგილობრივ ორგანოებს, ზოგიერთი მუშაკი მაინც საფუძვლიანად ვერ ერკვევა მასში და ვერ იყენებს პრაქტიკულ საქმიანობაში.

შემოწმების პროცესში სახალხო განათლების განყოფილებათა ბუღალტრებსა და ეკონომისტებს ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოში თათბირზე საყოველთაო სწავლების ფონდის გამოყენების საკითხებზე მიეცათ ახსნა-განმარტებანი.

მდგომარეობა გაცილებით უკეთესი იქნებოდა განათლების სამინისტროს შესაბამის სამმართველოებს, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოს და სახალხო განათლების რაიონულ განყოფილებებს მეტი ყურადღება რომ მიექციათ ამ მეტად მნიშვნელოვანი საქმისადმი. საგულისხმოა, რომ უკანასკნელ წლებში აღნიშნული საკითხი არსად და არავის მიერ არ არის განხილული.

რესპუბლიკაში საყოველთაო სწავლების ფონდის ხარჯების შესახებ მოქმედი დებულებით გათვალისწინებული მოთხოვნების სრულყოფილ განხორციელების მიზნით საჭიროდ მიგვაჩნია კოლეგის გადაწყვეტილება ცნობასთან ერთად ზომების მისაღებად დაუგზავნოს სახალხო განათლების ორგანოებს, დაიბეჭდოს სამინისტროს ბრძანებათა და ინსტრუქციათა კრებულში და გამოქვეყნდეს გაზეთ „სახალხო განათლებაში“.

ასევე მიზანშეწონილად მიგვაჩნია განათლების განყოფილებათა ხელმძღვანელ და საანგარიშო დარგის შუშაკებთან ზონალური თათბირ-სემინარის ჩატარება, სადაც აღნიშნულ საკითხებთან ერთად განმარტებული იქნება დაგეგმვის, დაფინანსებისა და შრომის ანაზღაურების საქმეში ის სიახლეები და მოთხოვნები, რომლებიც სასკოლო რეფორმით დასმული ამოცანებიდან გამომდინარეობენ.

საგეგმო-საფინანსო სამმართველო

პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნებით
ექსპედიციის „სსრკ — ჩემი სამშობლოა“ საუკეთესო საექსპედიციო
რაზმების მუშაობის შემაჯამებელი რესპუბლიკური შეკრების
შედეგების შესახებ

მოისმინეს და განიხილეს რა საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს აღმზრდელობითი მუშაობის სამართველოს ინფორმაცია „პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობითი ექსპედიციის „სსრკ — ჩემი სამობლო“ საუკეთესო საექსპედიციო რაზმების მუშაობის შემაჯამებელი რესპუბლიკური შეკრების შედეგების შესახებ, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიამ და საქართველოს აღმზრდელი კომიტეტის ბიურომ გადაწყვიტეს:

1. აღნიშნული ინფორმაცია მიღებულ იქნეს ცნობად და პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობითი ექსპედიციის „სსრკ — ჩემი სამშობლოა“ საუკეთესო საექსპედიციო რაზმების მუშაობის შემაჯამებელი რესპუბლიკური შეკრების ჩატარების ორგანიზაცია ჩაითვალოს დამაკამაყოფილებად.

2. 1. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სიგელით —
7 საექსპედიციო რაზმი, 8 სასკოლო მუზეუმი, 17 მოსწავლე და ზო-
გადასაგანმანათლებლო სკოლებისა და სკოლისგარეშე დაწესებულებე-
ბის 24 თანამშრომელი (რანართი 1, 2, 3, 4).

2. 2. საქართველოს პრეზიდენტის კომიტეტის სიგელით —
18 მოსწავლი და 2 მასწავლებელი (დანართი 5).

3. შელების განმავლობაში პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობით ექვსპელიციაში „სსრკ — ჩემი სამშობლოა“ მოსწავლეთა ფართოდ ჩაბმის, შეკრების მომზადება-ჩატარებაში აქტიური მონაწილეობისა და წარმატებების მოპოვებისათვის დაჯილდოვდეს სამკერდე ნიშნით „სახალხო განათლების წარჩინებული“ 4 მასწავლებელი (დანართი 6).

4. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა, სამხ-
რე რეკომენდაციური ოლქის, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რა-
იონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებმა, ქ. თბილი-
სის სახალხო განათლების სამსართველოს უფროსმა, რესპუბლიკის

ბავშვთა ტურისტულმა სადგურებმა, კომქავშირის რაიონული, საქალაქო და საოლქო კომიტეტების მდივნებმა გაითვალისწინონ ექსპედიციის „სსრკ—ჩემი სამშობლოა“ დიდი იდეურ-ალმზრდელობითი მნიშვნელობა, განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ ექსპედიციის ადგილობრივი შტაბების შექმნასა და ფუნქციონირებას, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისა და სკოლისგარეშე დაწესებულებების ტურისტულმნარეთმცოდნეობითი საქმიანობის ორგანიზებულად წარმართვას, სასკოლო მუზეუმების მუშაობის შემდგომ სრულყოფას, საექსპედიციო საქმიანობაში პიონერ-მოსწავლეთა ფართოდ ჩაბმას, ექსპედიციის პროპაგანდას.

5. ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობით და საექსპედიციო საქმიანობაზე კონტროლის შესუსტებისა და ონიშნული საქმიანობის არასათანადო ღონებზე ხელმძღვანელობისათვის ახალგადაქის (ამს. ა. ი. გაბრიელიძი), წალქის (ამს. ბ. ა. ანატასოვი), წითელწყაროს (ამს. მ. ა. ოზაშვილი) რაიონების განათლების განყოფილებათა გამეები და ექსპედიციის რაიონული შტაბების თავმჯდომარეები გაფრთხილდნენ.

6. პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობითი ექსპედიციის „სსრკ — ჩემი სამშობლოა“ საუკეთესო რაზმების მუშაობის შემაჯამებელი მომდევნო რესპუბლიკური შეკრება ჩატარდეს საბჭოთა კავშირის განათლების სამინისტროს მიერ მითითებულ ვადებში.

7. კონტროლი ონიშნული გადაწყვეტილების შესრულებაზე დაევალოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს აღმზრდელობითი მუშაობის სამართველოს (ამს. ე. ზარქუა) და საქართველოს ალკეცენტროლური კომიტეტის მოსწავლე ახალგაზრდობისა და პიონერებთან მუშაობის განყოფილებას (ამს. ა. ალავერდაშვილი).

კოლეგიის თავმჯდომარე, სა-
 ქართველოს სსრ განათლების
 მინისტრი 5. ვასაძე

საქართველოს ალკეცენტრა-
 ლური კომიტეტის მდივანი
 3. ლორსოზიშვანიძე

პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობით ექსპედიციაში „სსრკ — ჩემი სამშობლოა“ აქტიური მონაწილეობისათვის და რესპუბლიკურ შეკრებაზე წარმატებების მოპოვებისათვის საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სიგელებით დაჯილდოებული საექსპედიციო რაზმების სია:

1. კასპის რაიონის სოფელ კოდისწყაროს რვაწლიანი სკოლის საექსპედიციო რაზმი
2. ახალციხის 1-ლი საშუალო სკოლის საექსპედიციო რაზმი
3. ქობულეთის რაიონის სოფელ ჩაქვის 1-ლი საშუალო სკოლის საექსპედიციო რაზმი
4. წყალტუბოს ზონის სოფელ ტყაჩირის საშუალო სკოლის საექსპედიციო რაზმი
5. ქუთაისის მე-13 საშუალო სკოლის საექსპედიციო რაზმი
6. სოხუმის მე-11 საშუალო სკოლის საექსპედიციო რაზმი
7. თბილისის მე-2 ექსპერიმენტული საშუალო სკოლის საექსპედიციო რაზმი

დანართი 2

პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობით ექსპედიციაში „სსრკ—ჩემი სამშობლოა“ აქტიური მონაწილეობისათვის, რესპუბლიკური შეკრების აქტიურად მომზადება-ჩატარებისა და წარმატებების მიღწევისათვის საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს, სიგელებით დაჯილდოებული სასკოლო მუზეუმების სია:

1. თბილისის 37-ე საშუალო სკოლის სასკოლო მუზეუმი
2. თბილისის 106-ე საშუალო სკოლის სასკოლო მუზეუმი
3. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლის სასკოლო მუზეუმი
4. თბილისის 127-ე საშუალო სკოლის სასკოლო მუზეუმი
5. გაგრის რაიონის სოფელ ხეივნის მე-2 საშუალო სკოლის სასკოლო მუზეუმი
6. თბილისის 147-ე საშუალო სკოლის სასკოლო მუზეუმი
7. ჭიათურის მე-3 საშუალო სკოლის სასკოლო მუზეუმი
8. თბილისის 161-ე საშუალო სკოლის სასკოლო მუზეუმი

პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობით
ექსპედიციაში „სსრკ — ჩემი სამშობლო“ აქტიური მონაწილეობისა
და რესპუბლიკურ შეკრებაში მიღწეული წარმატებებისათვის
საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სიგელებით
დაჯილდოებულ მოსწავლეთა სია:

1. ბ. ბეგალიშვილი — თბილისის 130-ე საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
2. გ. ბეხტოშვილი — ონის 1-ლი საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
3. დ. ბიტიევა — ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
4. ე. გვალია — სამტრედიის 1-ლი საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
5. ი. გვარაძე — ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე
6. ს. გოცირიძე — თბილისის მე-7 საშუალო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლე
7. ლ. კალანდია — წალენჯიხის რაიონის სოფელ ლიის საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
8. ე. კვანტალიანი — გვეგჩყორის რაიონის პიონერთა და მოსწავლეთა სახლის კომედიუმირის ისტორიის შემსწავლელი წრის წევრი
9. მ. კინაველიძე — ქობულეთის რაიონის სოფელ ჩაქვის 1-ლი საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
10. ა. ლაბახუა — სოხუმის მე-10 საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
11. ი. ნეფარიძე — საჩხერის რაიონის სოფელ ქორეთის საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
12. ს. ომაძე — თბილისის 23-ე საშუალო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე
13. ზ. სიმონიშვილი — თაბანეთის რაიონის სოფელ ხევსურთსოფლის საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
14. ე. ჭიქოძე — თბილისის 1-ლი საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
15. თ. ღვინაძე — ქასპის რაიონის სოფელ კოდისწყაროს რვა-წლიანი სკოლის მე-5 კლასის მოსწავლე
16. ნ. წულაძა — ფოთის პიონერთა და მოსწავლეთა პარკის ნორჩი მხარეთმცოდნეთა წრის წევრი
17. მ. ჭელაძე — სოხუმის მე-11 საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე

პიონერ-მოსწავლეთა საკაგშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობით
ექსპედიციაში „სსრკ — ჩემი სამშობლოა“ მოსწავლეთა ფართოდ
ჩაბმისა და რესპუბლიკურ შეკრებაში აქტიური მონაწილეობი-
სათვის საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სიგელებით
ზაჟილდოებულთა სია:

1. ა. ბერუაშვილი — თერჯოლის რაიონის პიონერთა და მოსწავ-
ლეთა სახლის ნორჩ ტურისტ-მხარეთმცოდნეთა წრის ხელმძღვანელი
2. ე. ბიჭაძე — ხობის რაიონის პიონერთა და მოსწავლეთა სახ-
ლის ნორჩ მხარეთმცოდნეთა წრის ხელმძღვანელი
3. ქ. გელაშვილი — თბილისის 53-ე საშუალო სკოლის სასკოლო
მუზეუმის ხელმძღვანელი
4. ე. გრძელიშვილი — ახალციხის 1-ლი საშუალო სკოლის მას-
წავლებელი
5. მ. გოგატიშვილი — საჩხერის რაიონის სოფელ ჭორეთის სა-
შუალო სკოლის ისტორიის მასწავლებელი
6. ც. გულედანი — მცხტის რაიონის სოფელ ლენჯერის საშუალო
სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი
7. ს. გოგორიშვილი — თბილისის 54-ე საშუალო სკოლის ბიო-
ლოგიის მასწავლებელი
8. მ. დაბრუნდაშვილი — თბილისის 29-ე საშუალო სკოლის გეო-
გრაფიის მასწავლებელი
9. ც. თარგამაძე — ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურის-
ტული სადგურის დირექტორის მოადგილე
10. რ. ინგია — ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურისტუ-
ლი სადგურის მეთოდისტი
11. ზ. კანანვა — თბილისის 106-ე საშუალო სკოლის დირექ-
ტორი
12. ლ. კვარაცხელია — სოხუმის მე-19 საშუალო სკოლის მასწავ-
ლებელი
13. ნ. ლაშვილია — თბილისის 130-ე საშუალო სკოლის სასკოლო
მუზეუმის ხელმძღვანელი
14. ე. ოდიშარია — სოხუმის მე-11 საშუალო სკოლის გეოგრა-
ფიის მასწავლებელი
15. მ. პაპაჩაშვილი — ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტუ-
რისტული სადგურის მეთოდისტი

16. ე. ქვანია — თბილისის მე-2 ექსპერიმენტული საშუალო სკოლის დირექტორის მოადგილე კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობის დარგში
17. ჭ. სამხარაძე — ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურისტული სადგურის დირექტორი
18. ბ. სკრიპო — თბილისის 37-ე საშუალო სკოლის მასწავლებელი
19. ლ. ქაშავაშვილი — თბილისის 147-ე საშუალო სკოლის დირექტორის მოადგილე კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობის დარგში
20. ც. ღვინაძე — კასპის რაიონის სოფელ კოდისწყაროს ოფიციანი სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი
21. მ. ჩიბირაშვილი — ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურისტული სადგურის მეთოდისტი
22. ც. ჩხიფვაძე — თბილისის 53-ე საშუალო სკოლის გეოგრაფიის მასწავლებელი
23. ა. ძაგნიძე — ვანის რაიონის კიროვის სახელობის საშუალო სკოლის სასკოლო მუზეუმის ხელმძღვანელი
24. გ. ჯალაბიძე — დმანისის რაიონის სოფელ ჭავახის საშუალო სკოლის მასწავლებელი

ღანართი 5

პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობით
ექსპედიციაში „სსრკ — ჩემი სამშობლო“ აქტიური მონაწილეობით
საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის
საპატიო სიგელებით დაკილდოებულ მოსწავლეთა
და მასწავლებელთა ხია:

1. ა. ჯაფარიძე — ტყვარჩელის მე-2 საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
2. ნ. ონიანი — ქობულეთის რაიონის დაბა ჩაქვის 1-ლი საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
3. ზ. ჩიქობავა — თბილისის 130-ე საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
4. შ. არჩვაძე — გორის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის ნორჩი მხარეთმცოდნეთა წრის წევრი
5. ჭ. გასრაძე — ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
6. თ. ჯავახიშვილი — გორის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის ნორჩი მხარეთმცოდნეთა წრის წევრი

7. მ. თევზაძე — თბილისის 24-ე საშუალო სკოლის მე-10 კლასის
სის მოსწავლე
8. ი. აღხანიშვილი — ახმეტის რაიონის პიონერთა და მოსწავლე-
თა სახლის ნორჩ ტურისტთა წრის წევრი
9. ი. ბეკოვა — ცხინვალის მე-9 საშუალო სკოლის მე-9 კლასის
მოსწავლე
10. ლ. ნადარეიშვილი — სოხუმის მე-11 საშუალო სკოლის მე-7
კლასის მოსწავლე
11. ბ. გორგაძე — ტყიბულის ზონის სოფელ ჯვარისის მე-9 კლა-
სის მოსწავლე
12. შ. ბრეგვაძე — ჭიათურის მე-3 საშუალო სკოლის მე-10 კლა-
სის მოსწავლე
13. მ. გულედანი — მესტიის რაიონის სოფელ ლენჯერის მე-9
კლასის მოსწავლე
14. ი. ქეცბაია — ოჩამჩირის მე-2 საშუალო სკოლის მე-9 კლასის
მოსწავლე
15. თ. ადუაშვილი — დმიანისის რაიონის სოფელ ჯავახის საშუა-
ლო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
16. ა. აშვეთია — წყალტუბოს ზონის სოფელ ტყაჩირის საშუა-
ლო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე
17. ნ. დონაძე — ახალციხის 1-ლი საშუალო სკოლის მე-7 კლა-
სის მოსწავლე
18. თ. ხატიაშვილი — სიღნაღის რაიონის პიონერთა და მოსწავ-
ლეთა სახლის მხარეთმცოდნეობითი წრის წევრი
19. ლ. ხაჩირიშვილი — მცხეთის მე-2 საშუალო სკოლის ისტო-
რიის მასწავლებელი
20. გ. ბერიშვილი — ონის რაიონის მე-2 საშუალო სკოლის
კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობის ორგანიზატორი

დანართი 6

პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობით
ექსპედიციაში „სსრკ — ჩემი სამშობლოა“ მოსწავლეთა ფართოდ
ჩაბმის, რესპუბლიკური შეკრების მომზადება-ჩატარებაში
აქტიური მონაწილეობისა და წარმატებების მოპოვებისათვის
სამკერდე ნიშნით „სახალხო განათლების წარჩინებულია“
დაჭილდოებულთა სია:

1. ქ. იოსელიანი — ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურის-
ტული სადგურის მეთოდისტი

საქართველო
უკუნისა
მინისტრი

2. ც. ყაჯრიშვილი — ლაგოდეხის რაიონის სოფელ ცოდნული წლიანი სკოლის მასწავლებელი
3. ბ. ჩოლარია — აფხაზეთის ასსრ ბავშვთა ტურისტული უნივერსიტეტის საორგანიზაციო-მასობრივი განყოფილების გამგე
4. ა. ჯაფარიძე — ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურისტული სადგურის მეთოდისტი

ც ნ ო ბ ა

პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეომცოდნეობითი ექსპედიციის „სსრკ — ჩემი სამშობლოა“ საუკეთესო რაზმების მუშაობის შემაჯამებელი რესპუბლიკური შეკრების შესახებ

1986 წლის 24-28 მარტს ქ. თბილისში ჩატარდა სკკპ 27-ე ყრილობისაზე მიღებილი პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეომცოდნეობითი ექსპედიციის „სსრკ — ჩემი სამშობლოა“ საუკეთესო რაზმების მუშაობის შემაჯამებელი რესპუბლიკური შეკრება. შეკრებაში მონაწილეობა მიიღო რესპუბლიკის 64 რაიონისა და 13 ქალაქის 217 მოსწავლემ და 93 მასწავლებელმა. შეკრების დღეებში იმუშავა 8 სექციამ. სხდომები, სექციების პროფილის გათვალისწინებით, მიმღინარეობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში,

ვ. ი. ლენინის ცენტრალური მუზეუმის თბილისის ფილიალში. თბილისის ელმავალმენებელ ქარხანაში. საქართველოს გეოგრაფიულ საზოგადოებაში, ალბიურ კლუბში. საქართველოს ხელოვნების, ამიერკავკასიის წითელი რომელი სამხედრო ოლქის საბრძოლო დიდებისა და სახალხო განათლების მუზეუმებში.

სექციების მუშაობას ბავშვთა ტურისტული სადგურების მუშაკებთან ერთად წარმართავდნენ მეცნიერები, კულტურის მუშაკები, ომის, შრომის, კომქავშირისა და პარტიის ვეტერანები. რომლებმაც შეაფასეს წარმოდგენილი ნაშრომები და შეკრების მონაწილეებს დაუსახეს გზები შემდგომი ნაყოფიერი საქმიანობისათვის.

სექციურ სხდომებზე მოსმენილ იქნა 198 მოხსენება, რომელთა უმრავლესობა მიეღოვნა ვ. ი. ლენინისა და მისი თანამებრძოლების ცხოვრებასა და მოღვაწეობას, პარტიისა და მთავრობის დოკუმენტების შესწავლას, დიდ სამამულო ომში საბჭოთა ხალხის დიადი გამარჯვების მე-40 წლისთაგს, მოსწავლე ახალგზრდობის მე-11 ხუთწლედში მონაწილეობას. მოსწავლეთა ნაშრომებში განხილული იყო, აგრეთვე, სოციალური ყოფის არსებითი მხარეები, მშობლიური მხარის ისტორია, კულტურა, ბუნება, ეკონომიკა, ახალმშენებლობები. განსა-

კუთრებული ყურადღება მიექცა ისტორიული და ბუნებრივი ჩატარებული გარემონტურული ბის აღრიცხვისა და დაცვის საკითხებს.

თვალსაჩინო მასალის — აღმომების, სტენდების, პლანეტარიუმის, ფოტოსურათების, სლაიდების, კინოფირების გამოყენება მომხსენებლებს საშუალებას აძლევდა საინტერესოდ, დამაჯერებლად მოეთხროთ თავიანთი საექსპედიციო რაზმისა თუ სასკოლო მუზეუმის საქმიანობის შესახებ.

სექციურ სხდომებზე საექსპედიციო რაზმების მიერ წარმოდგენილმა ნაშრომებმა, მათში ასახულმა კონკრეტულმა, დოკუმენტურმა ფაქტებმა ცხადყვეს, რომ საექსპედიციო მუშაობის ძირითადი საშუალებები — სამშობლოს შეცნობის მხარეთმცოდნეობითი პრინციპი და სასკოლო ტურიზმი მოსწავლეებს ეხმარება სამიებო და საკვლევი მუშაობის დახვეწაში, ხელს უწყობს მოსწავლე ახალგაზრდობის სოციალურ და პროფესიულ ორიენტაციის, ამზადებს მათ აქტიური შრომითი და საზოგადოებრივი საქმიანობისათვის, ზრდის სამშობლოს მიწაწყლის მზრუნველ პარტორებად, ყალიბებს მათში სამშობლოს დამცველებისათვის საჭირო ცოდნას და ჩვევებს, აფართოებს მათ პოლიტიკურ თვალსაწიერს.

აქტიური მოქალაქეობრივი პოზიციით, შესასწავლი საკითხისაღმი კომპლექსური მიღვომით, საზოგადოებრივად სასარგებლო საქმიანობის შესრულებისას გამოვლენილი დიდი პასუხისმგებლობის გრძნობით. მოხსენებებისა და დამხმარე თვალსაჩინო მასალის შესრულების მაღალი დონით გამოიჩინა აფხაზეთის ბავშვთა ტურისტული სადგურის, ქ. გორის, წყალტუბოს ზონის, კასპის, ბორჯომის, ხობის, საჩხერისა და სხვა რაიონების მიერ წარმოდგენილი საექსპედიციო რაზმების შევრების ნაშრომები. აღსანიშნავია თბილისის მე-2 ექსპერიმენტული, 37-ე, 53-ე, 106-ე, 127-ე, 130-ე, 147-ე და სხვა საშუალო სკოლების აქტიური და ნაყოფიერი მონაწილეობა ექსპედიციის V ეტაპის მიმდინარეობასა და რესუბლიკურ შეკრებაში.

წინა შეკრებასთან შედარებამ გვიჩვენა, რომ გაიზარდა შეკრების მონაწილეთა რაოდენობა და მნიშვნელოვნად გაფართოვდა მონაწილეთა ეოგრაფია. თუ 1983 წელს შეკრებაზე წარმოდგენილი იყო 36 ქალაქი და რაიონი, წელს შექრებაში მონაწილეობის მისაღებად 77 ქალაქისა და რაიონის წარმომადგენლები ჩამოვიდნენ. რაც იმაზე მეტყველებს, რომ ამ მიმართულებით გაწეული საინსტრუქციო და მეთოდური დახმარების შედეგად რესპუბლიკაში გაიზარდა ექსპედიციონ დაინტერესებული სკოლებისა და სკოლისგარეშე დაწესებულებების რიცხვი. საექსპედიციო საქმიანობის ჩვევების დახვეწის, ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობით საქმიანობაში არსებული მოწინავი გამოცდილების დანერგვის მიზნით. შეკრების პროგრამა ითვალისწინებდა მონაწილეებთან მუშაობის ახალ ფორმებს — სემინარებს სასკოლო მუზეუმების

გაზახე, სასწავლო დაშტრობას, სასწავლო და ეკოლოგიურ ექსპრესუა სიებს.

მიუხედავად იმისა, რომ ექსპედიციის V ეტაპისათვის და შეკრებისათვის მზადების პერიოდში ადგილებზე ღროულად იქნა დაგზავნილი სათანადო რეკომენდაციები, შეკრებაში მონაწილეობა არ მიუღიათ ახალქალაქის, ყაზბეგის, ქარელის, ყვარლის, ლანჩქუთის, ჭალკის, წითელწყაროს, წულუკიძისა და ჩხოროშვილს რაიონების. დასახელებული რაიონებიდან ზოგიერთს (ახალქალაქის, წალკის, წითელწყაროს რაიონები), არც წინა, 1983 წელს ჩატარებულ შეკრებაში მიუღიათ მონაწილეობა, რაც იმაზე მიგვითითებს, რომ ადგილებზე არ იჩენენ საქმაო აქტივობას. სკოლის და სკოლისგარეშე სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის შემადგენელ ნაწილად არ ქცეულა ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობითი მუშაობა, ფორმალური ხასიათი აქვს ექსპედიციის აღილობრივი შტაბების მუშაობას.

მიუხედავად ცალკეული ნაკლოვანებებისა, შეკრებამ დაადასტურა, რომ ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის მიერ სახალხო განათლების ორგანოების, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისა და სკოლისგარეშე დაწესებულებების, პედაგოგიური ქოლეჯების წინაშე მოზარდი თაობის კომუნისტური აღზრდის საქმეში ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობითი საქმიანობის შემდგომი გაძლიერებისათვის დასმული ამოცანის გადაწყვეტაში მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს ექსპედიციას „სსრკ — ჩემი სამშობლოა“, რომელშიც ორგანულადა შერწყმული საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომა, შემცნებითი მოღვაწეობა და აქტიური დასვენება.

შეკრების საორგანიზაციო კომიტეტმა ყველა ღონე იხმარა რათა შეკრების მონაწილეთათვის შექმნილიყო მუშაობისა და აქტიური დასვენების ოპტიმალური პირობები, ობიექტურად შედარებულიყო წარმოდგენილი ნაშრომები.

შეკრებაზე წარმოდგენილ საუკეთესო რაზმებსა და სასკოლო მუზეუმებს გადაეცათ სექართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის, გაზეთ „ნორჩი ლენინელის“, სახალხო განათლების მუზეუმისა და ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურისტული სადგურის პრიზები და ფასიანი საჩუქრები.

შეკრების აქტიური მონაწილეები დაჯილდოვდნენ ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურისტული სადგურის, ვ. ი. ლენინის ცენტრალური მუზეუმის თბილისის ფილიალის, საქართველოს კომკაფშირის ისტორიის მუზეუმის, ომის ვეტერანთა საბჭოთა კომიტეტის თბილისის სექციისა და თბილისის ელმავალმშენებელი ქარხნის სიგელებით და ქების ფურცლებით.

შექრება ფართოდ იქნა გაშუქებული რესპუბლიკური გაზიარებულის „გამარტინა“, „ნორჩი ლენინელი“, „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „მოლოდიოჟ გაზეთი“, „კომუნისტი“, „რაიონული გაზეთების“. საქართველოს გაზეთ „ელმა-ვალეშენებლის“, უცრნალ „პიონერის“, ტელევიზიისა და რადიოს საბაზო გადაცემების რედაქციების მიერ.

აღმზრდელობითი მუშაობის
სამმართველო

ნორჩი ფოლკლორისტთა მე-8 რესპუბლიკური შეკრება-სემინარის
შედეგების შესახებ

განიხილეს რა საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს აღ-
მზრდელობითი მუშაობის სამმართველოს და საქართველოს ალკა ცენ-
ტრალური კომიტეტის მოსწავლე ახალგაზრდობის განყოფილების მი-
ერ წარმოდგენილი ცნობა „ნორჩი ფოლკლორისტთა მე-8 რესპუბლი-
კური შეკრება-სემინარის შედეგების შესახებ“, საქართველოს სსრ გა-
ნათლების სამინისტროს კოლეგიამ და საქართველოს ალკა ცენტრა-
ლური კომიტეტის ბიურომ გადაწყვეტილი იქნა.

1. ინფორმაცია მიღებულ იქნეს ცნობად.

2. მოწოდებულ იქნეს ნორჩი ფოლკლორისტთა მე-8 რესპუბლიკურ
შეკრება-სემინარზე პირველად გამოყენებული სექციური მუშაობის
პრატიკა და დაინერგოს იგი შემდგომ მუშაობაში.

3. აღნიშნოს აქტის ასსრ, საჩერის, ცაგერის, ზესტაფონის,
თბილისის პირველი მაისის რაიონებისა და დმანისის რაიონის სოფელ
მაშვერის, ხაშურის რაიონის სოფელ ნაბახტევის რვაწლიანი, თელა-
ვის რაიონის სოფელ რუსპირის. ორჯონიშვილის რაიონის სოფელ
ზეარეს საშუალო სკოლების, გორის, ქარელის, ჩხოროწყუს, ცაგერის
რაიონების პირველთა და მოსწავლეთა სახლების ნორჩი ფოლკლორისტ-
თა წრების ნაყოფიერი მუშაობა.

4. აღნიშნოს, რომ ახმეტის, ბორჯომის, მაიკოვსკის, თიანეთის,
თერჯოლისა და დუშეთის რაიონების საშუალო სკოლებმა და პიო-
ნერთა სახლებმა არ მიიღეს მონაწილეობა ნორჩი ფოლკლორისტთა
მე-8 რესპუბლიკურ შეკრება-სემინარში.

5. დაევალოს აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინის-
ტროებს. სამხრეთ ოსეთის ა/ო, რესპუბლიკის რაიონებისა და ქალაქე-
ბის სახალხო განათლების განყოფილებებს. ქ. თბილისის სახალხო
განათლების სამართველოს, კომკავშირის საოლქო, საქალაქო და
რაიონულ კომიტეტებს:

ა) განიხილონ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კო-
ლეგისა და საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს
გადაწყვეტილება „ნორჩი ფოლკლორისტთა მე-8 რესპუბლიკური შე-
კრება-სემინარის შედეგების შესახებ“ და შეიმუშაონ სათანადო ლო-
ნისძებები მორიგი მე-9 შეკრება-სემინარის მაღალ დონეზე ჩატარე-
ბისათვის. აღნიშნული გადაწყვეტილება გააცნონ ქართული ენისა და
ლიტერატურის მასწავლებლებს მეთოდგაერთიანებათა სხდომებზე;

ბ) რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ქართველობისა და ლიტერატურის მასწავლებლებმა, პიონერთა და მოსწავლის სახლებისა და სასახლეების ნორჩ ფოლკლორისტთა წრეების ხელმძღვანელებმა შეტი ყურადღება დაუთმონ ზეპირსიტყვიერების ნიმუშების შეგროვებით დაინტერესებულ მოსწავლეთა შერჩევასა და ფართოდ ჩააბან ისინი საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მიერ პროცესული საისტორიო სიტყვიერების ნიმუშების შესაგროვებლად გამოცხადებულ ლაშქრობაში;

გ) წაახალისონ კლასგარეშე მუშაობაში მოწინავე მასწავლებლები, შეისწავლონ და განაზოგადონ მათი გამოცდილება.

6. მიღებულ იქნეს ბ. ძნელაძის სახელობის პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სასახლის წინადადება შეკრება-სემინარში აქტიური მონაწილეობისათვის სასახლის სიგელით 83 მოსწავლის, 15 მასწავლებლისა და 15 წრის დაჯილდოების შესახებ (სია თან ერთვის).

7. შეკრება-სემინარში სისტემატური და აქტიური მონაწილეობის, სახალხო განათლების დარგში ხანგრძლივი, ნაყოფიერი მუშაობისათვის ქობულეთის რაიონის სოფელ ჭვედა კვირიკეს საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი ეთერ ვასილის ასული ხარაზი დაჯილდოვდა საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სამკერდე ნიშნით „სახალხო განათლების წარჩინებული“.

8. გადაწყვეტილების შესრულებაზე კონტროლი დაევალოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს აღმზრდელობითი მუშაობის სამსართველოს (მმ. ე. ზერქვა) და საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის მოსწავლე ახალგაზრდობის განყოფილებას (მმ. ა. ალავერდაშვილი).

კოლეგიის თავმჯდომარე, საქართველოს სსრ განათლების მინისტრის პირველი მოადგილე
ლ. გაგუა

საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი პ. ლორთიშვილი

ნორჩ ფოლკლორისტთა მე-8 რესპუბლიკური შეკრება-სემინარის
 შეჯეგების შესახებ

ნორჩ ფოლკლორისტთა მე-8 რესპუბლიკური შეკრება-სემინარი
 ჩატარდა ქ. თბილისში 1986 წლის 22-23 მარტს (ტრადიციულად
 ასეთი შეკრება-სემინარები 2 წლიწადში ერთხელ ტარდება).

ნორჩ ფოლკლორისტთა შეკრება-სემინარები ხელს უწყობს მოს-
 წავლეთა საზოგადოებრივად სასარგებლო საქმიანობაში ჩაბმას და
 მათი ძალებით შემკრებლობით-შემოქმედებითი მუშაობის გაშლას;
 შეკრების ფორმა და შინაარსი სრულად პასუხობს ზოგადსაგანმანათ-
 ლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმიდან გამომდინარე მო-
 თხოვნებს.

განვლილი 20 წლის მანძილზე შეკრებებში მონაწილეობა მიღობ
 ხალხური სიტყვიერების შესწავლით დაინტერესებულმა ათასობით
 მოსწავლემ, რომელთაც მხატვრული სიტყვის სიყვარული მთელი სი-
 ცოცხლის მანძილზე გაჭყავთ და რომელთაგან ბევრმა თავისი წვლილი
 შეიტანა ფოლკლორული ნიმუშების გამომზეურების საქმეში.

უნდა აღნიშვნოს, რომ წლითიწლობით სულ უფრო ფართოვდება
 შეკრების გეოგრაფია. მე-8 რესპუბლიკურ შეკრებაზე საქართველოს 43 რაიონიდან შემოვიდა 312 ნაშრომი, მაშინ როდესაც წინა შეკრე-
 ბის მუშაობაში მონაწილეობა მიღობ 23 რაიონმა, რომელიც 146 ნა-
 შრომის წარმოდგენით დაგმაყოფილდა.

საგულისხმოა, აგრეთვე, შეკრებაში მონაწილე ვაჟების რაოდე-
 ნობის ზრდა. წლევანდელ შეკრებაზე შემოვიდა 68 ვაჟის ნაშრომი,
 მაშინ როდესაც წინა ღონისძიებაში მხოლოდ 24 ვაჟი მონაწილეობდა.

შეკრების დღის რეჟიმი მდიდარი იყო სასწავლო-აღმზრდელობი-
 თი ღონისძიებებით; შეკრების 120 მონაწილე განაწილებულ იქნა 6
 სექციაში, რომელთაც მეცნიერ მუშავები ხელმძღვანელობდნენ. სექ-
 ციური მუშაობის ამგვარი ფორმა პირველად იქნა გამოყენებული და
 მან სრულად გაამართლა თავისი დანიშნულება: შეკრების თითოეულ
 მონაწილეს საშუალება მიეცა წაეკითხა მის მიერ ჩაწერილი ნიმუში
 და ამის შესახებ მეცნიერისაგან საჭირო შენიშვნები. რჩევა და დარი-
 გება მიეღო.

შეკრების მონაწილეთა მოწონება დაიმსახურა ზეპირსიტყვიერე-
 ბისადმი მიძღვნილმა ვიქტორინა-კონკურსმა და საღამომ „ფოლკლო-
 რი ჩემს ცხოვრებაში“. ორივე ღიანისძიება დატვირთული იყო აღმზრ-
 დელობითი მომენტებით და ხაზგასმით გამოიკვეთა ფოლკლორში ასა-
 ხლი მორალურ-ზნეობრივი საკითხები.

შემრებაზე რესპუბლიკის 18 რაიონის პიონერთა სახლების აღმა-
რიშით წარდგნენ გორის, ქარელის, ჩხორიწყუს რაიონებისა და
ბ. ძნელაძის სახელობის პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური
სასახლის წრეები.

მოწყო სემინარი მასწავლებლებისთვის. რომელზეც ჩატარდა
შემოსული ნაშრომების ანალიზი და მოსმენილ იქნა საუბარი თემაზე:
„ფოლკლორული წრის მუშაობის პრინციპები“.

ტრადიციისმებრ შეკრება-სემინარის მუშაობაში აქტიური მონა-
წილეობა მიიღეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ქართუ-
ლი ლიტერატურის ისტორიის ფოლკლორის განყოფილების მეცნიერ-
თანამშრომლებმა: ჭ. ბარდველიძემ, ფ. ზანდუქელმა, დ. გოგოშვირმა,
მ. კოჭავაშვილმა, გ. ჭელიძემ, კ. არაბულმა.

ქართული ხალხური პროზის მრავალტომეულის გამოცემისთან
დაკავშირებით მეცნიერებმა შეკრების მონაწილეებს მისცეს დავალე-
ბა შეკრიბონ პროზაული საისტორიო სიტყვიერების ნიმუშები, რო-
მელთაგან მოწონებული ვარიანტები შეტანილი იქნება ხალხური პრო-
ზის კორპუსში.

დადგებითად უნდა შეფასდეს შეკრების ჩატარების ორგანიზაციუ-
ლი მხარე: კარგად იყო მოგვარებული მონაწილეთა კვებისა და ღამის-
თევის საკითხები, თუმცა აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ შეკრების მონა-
წილეთათვის არ იყო გათვალისწინებული კულტომსახურება. რაც
კიდევ უფრო სინტერესოსა და მიმზიდველს გახდიდა ამ ღონისძიე-
ბას.

შეკრება-სემინარის მუშაობა სათანადოდ ისახა რესპუბლიკის
ახალგაზრდული პრესის ფურცლებზე.

აღმზრდელობითი მუშაობის
სამმართველო

- ბ. ძნელაძის სახ. პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური
სასახლის ნორჩი ფოლკლორისტთა მე-8 რესპუბლიკური
შეკრება-სემინარის მონაწილე სიგელით დაჯილდოებულ
მოსწავლეთა სია

1. სირბილიძე თამილა ანზორის ასული — ადიგენის რაიონის სო-
ფელ ლელოვნის საშუალო სკოლის მე-5 კლასის მოსწავლე
2. გუნიაგა გოდერძი გიულის ძე — ზესტაფონის რაიონის სო-
ფელ კვალიოის საშუალო სკოლის მე-5 კლასის მოსწავლე
3. გრიგოლაშვილი ნათია ბუდუს ასული — ზესტაფონის მე-2 სა-
შუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
4. ჭუმბაძე მანანა ავთანდილის ასული — ზესტაფონის რაიონის
სოფელ კლდეეთის საშუალო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლე

5. პერანიძე ლალი ჯემალის ასული — ზესტაფონის რაიონის ფერგანის დილიკაურის საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე არავალი
6. ხიდაშვილი ლელა ნიკოლოზის ასული — ზესტაფონის უნივერსიტეტის სოფელ მეორე სკოლის 1-ლი საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
7. ველიაძე ნათელა ნეტორის ასული — ქობულეთის რაიონის სოფელ ჩაისუბნის საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
8. აბაშიძე მუხად რეზოს ძე — ქობულეთის რაიონის სოფელ ჩაისუბნის საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
9. კონცელიძე ნატო დავითის ასული — ქობულეთის რაიონის სოფელ ქვედა კვირივეს საშუალო სკოლის მე-4 კლასის მოსწავლე
10. ლალაშვილი ინგა თენგიზის ასული — ქობულეთის რაიონის სოფელ ქვედა კვირივეს საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
11. ბურდული ფიქრია ჯემალის ასული — ყაზბეგის საშუალო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე
12. მაისურაძე თამარ გუსეინის ასული — სამხრეთ ოსეთის აკონმიური ოლქის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის ნორჩ ფოლკლორისტთა წრის წევრი
13. გოლოვანოვა სვეტლანა სარტიონის ასული — ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
14. გრიგალაშვილი ნატო ელდარის ასული — ლაგოდეხის რაიონის სოფელ ვარდისუბნის საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
15. გვინივაძე გრიგოლ ჯანსულის ძე — ლაგოდეხის რაიონის სოფელ ვარდისუბნის საშუალო სკოლის მე-5 კლასის მოსწავლე
16. მაცეპერიძე ირმა გორგის ასული — ამბროლაურის რაიონის სოფელ ვალევის ჩვაწლიანი სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
17. გოგაძე დავით იოსების ძე — ამბროლაურის რაიონის სოფელ ვალევის რვაწლიანი სკოლის მე-5 კლასის მოსწავლე
18. გოგოლაური ელენა მახეილის ასული — ახალციხის რაიონის სოფელ გორგიშვილის საშუალო სკოლის მე-5 კლასის მოსწავლე
19. ჩაჩური დალი ილიას ასული — ახმეტის მე-2 საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
20. სამხარაძე ალექსანდრე ნუგაზერის ძე — თელავის რაიონის სოფელ რუსპირის საშუალო სკოლის მე-5 კლასის მოსწავლე
21. რამაზაშვილი ხეთუნა ზვიადის ასული — თელავის რაიონის სოფელ რუსპირის საშუალო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლე
22. ხუცურაული გვარერინე დიმიტრის ასული — თელავის რაიონის სოფელ ცალთოს საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
23. ჩაჩაშვილი ილია როსტევანის ძე — თელავის მე-7 საშუალო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლე
24. ქრისტესიაშვილი მიხეილ ჯუმბერის ძე — საჩხერის 1-ლი საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე

25. მაქარაშვილი ქეთევან დემოლის ასული — საჩერის 1-კლასის საშუალო სკოლის მე-5 კლასის მოსწავლე
26. დეკანიძე ბაგრატ გალიკოს ქე — საჩერის მე-2 საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
27. ნადირაძე ნათელა გურამის ასული — საჩერის რაიონის სოფელ ჩიხის საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
28. გუდაძე ირმა თამაზის ასული — საჩერის რაიონის სოფელ საირხის საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
29. მაქარაშვილი არჩილ ალექსანდრეს ქე — საჩერის რაიონის სოფელ ჭალოვნის საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
30. ჭილლაძე ირინე იოსების ასული — საჩერის რაიონის სოფელ ბაჯითის რვაწლიანი სკოლის მე-4 კლასის მოსწავლე
31. ბეჟანიძე ხათუნა ამირანის ასული — ბათუმის პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სასახლის ნორჩი ფოლკლორისტთა წრის წევრი
32. ხეცურიანი მაკა ვიტალის ასული — ცაგერის საშუალო სკოლის მე-4 კლასის მოსწავლე
33. ბენიძე ხათუნა გომანის ასული — ცაგერის რაიონის სოფელ ზუბის საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
34. მახარობლიძე მიხეილ ამირანის ქე — ცაგერის რაიონის სოფელ ღაგანის ფიზიკა-მათემატიკური სკოლა-ინტერნატის მე-6 კლასის მოსწავლე
35. ბაყურიძე მადონა ნოდარის ასული — ცაგერის რაიონის სოფელ თაბორის რვაწლიანი სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
36. ჩირგულიანი მადონა ნიკოს ასული — ცაგერის რაიონის სოფელ თაბორის რვაწლიანი სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
37. შიოლაშვილი მაია შალვას ასული — წითელწყაროს რაიონის სოფელ ქვემო ქედის საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
38. ბაგრიანცი ფატი ალექსის ასული — წითელწყაროს რაიონის სოფელ ქვემო ქედის საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
39. თეთრაული ევა ლევანის ასული — წითელწყაროს რაიონის სოფელ ქვემო ქედის საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
40. ქისტაური ზეზვა იოსების ასული — წითელწყაროს რაიონის სოფელ ქვემო ქედის საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
41. მამულაძე დალი შალვას ასული — ხულოს საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
42. მგელაძე მინდია ამირანის ქე — ხულოს საშუალო სკოლის მე-4 კლასის მოსწავლე
43. ბოჭოიძე თენგიზ ალბერტის ქე — ხულოს საშუალო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლე

44. სოხიაშვილი მაკა თამაზის ასული — ქასპის რაიონის ქადაგებულება
ქვემო ჭალის საშუალო სკოლის მოსწავლე
45. ჯინჯოლავა ლელა გენოს ასული — წალენჯიხის რაიონის სო-
ფელ ორჯონიშვილის საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
46. შელია ეკატერინე კოტეს ასული — წალენჯიხის რაიონის სო-
ფელ საჩინოს საშუალო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე
47. არსენიძე ზაზა რომანის ქე — ტყიბულის ზონის სოფელ სო-
ჩეთის რვატლიანი სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
48. ასლანიშვილი დალი ლავრენტის ასული — დმანისის რაიო-
ნის სოფელ მაშავერის საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
49. ალეგარდაშვილი ინგა — დმანისის რაიონის სოფელ მაშავერის საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
50. ქრისტესიაშვილი მარიამ გიორგის ასული — დმანისის რაი-
ონის სოფელ გომარეთის საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
51. აფრასიძე სპარტაკ ნოშრევანის ქე — მესტიის 1-ლი საშუა-
ლო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე
52. მარგარინი ლელა სოგრატის ასული — მესტიის 1-ლი საშუა-
ლო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
53. ბილიხვედე რობერტ ამირანის ქე — მახარაძის რაიონის სოფელ
მაკვანეთის საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
54. თეიანაძე ირმა ვახტანგის ასული — მახარაძის რაიონის სო-
ფელ მაკვანეთის საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
55. ნოზაძე სოსო ჯუმბერის ქე — ხაშურის რაიონის სოფელ ვა-
ყის საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
56. ჭაბაშვილი ზეინაბ გიორგის ასული — ხაშურის რაიონის სო-
ფელ ნაბახტევის რვატლიანი სკოლის მე-5 კლასის მოსწავლე
57. ჭაბანაძე ნინო ვაკის ასული — ხაშურის მე-2 საშუალო სკო-
ლის მოსწავლე
58. ჰაბუაშვილი ლელა თენგიზის ასული — ხაშურის მე-2 საშუა-
ლო სკოლის მოსწავლე
59. ლომიძე ეთერ ემრის ასული — ხაშურის მე-2 საშუალო სკო-
ლის მოსწავლე
60. გოგოლი ზაზა ვალოდიას ქე — ცხაკაიას რაიონის სოფელ
თეკლათის საშუალო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე
61. გიბრავა ეკატერინე ედემის ასული — ხობის 1-ლი საშუალო
სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე
62. ბეციაშვილი ოლინა ვახის ასული — გურჯაანის რაიონის სო-
ფელ გურჯაანის საშუალო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლე
63. ელიზბარაშვილი ელიზბერ — გურჯაანის რაიონის სოფელ
მელაანის საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე

64. ფირცხალავა ზეიად ვლადიმერის ქე — ჩხოროწყუს რაიონის პიონერთა და მოსწავლეთა სახლის ნორჩ ფოლკლორისტთა ჭრის წევრი
65. შოგირაძე ლაურა ჯუმბერის ასული — ჩხოროწყუს რაიონის პიონერთა და მოსწავლეთა სახლის ნორჩ ფოლკლორისტთა კლუბის წევრი
66. კაპანაძე ვერა ნოდარის ასული — ვანის რაიონის სოფელ სულორის საშუალო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლე
67. ბიჭუშვილი შალვა იროდიონის ქე — ონის რაიონის სოფელ გლოლის საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
68. მანჯავიძე შორენა მურთაზის ასული — ორჯონიქიძის რაიონის სოფელ ვახანის საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
69. ვეფხვაძე ია ჯიმშერის ასული — ორჯონიქიძის რაიონის სოფელ ვახანის საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
70. ჩეხიძე ნინო ბახვას ასული — ორჯონიქიძის რაიონის სოფელ წიფის საშუალო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე
71. ჩიტაძე ლელა კუკურის ასული — ორჯონიქიძის რაიონის პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სახლის წრის წევრი, მე-7 კლასის მოსწავლე
72. ღვედაშვილი მარინე ვასილის ასული — სიღნაღის რაიონის სოფელ გველი ანაგის საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე
73. ლეკიაშვილი იოსებ კორნელის ქე — სიღნაღის რაიონის სოფელ ბორბის საშუალო სკოლის მოსწავლე
74. ლაშვარაშვილი ლელა ნუგზარის ასული — თეთრი წყაროს რაიონის სოფელ მანგლისის 1-ლი საშუალო სკოლის მოსწავლე
75. კერესელიძე გია. გელას ქე — თეთრი წყაროს რაიონის სოფელ მანგლისის 1-ლი საშუალო სკოლის მოსწავლე
76. შენგელია სოფიო ნუგზარის ასული — თეთრი წყაროს რაიონის სოფელ მანგლისის 1-ლი საშუალო სკოლის მოსწავლე
77. მელიქიშვილი ლეილა ნიკოლოზის ასული — თეთრი წყაროს რაიონის სოფელ ოჩბეთის საშუალო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე
78. ჩუგუაშვილი რუსუდან შალვას ასული — მცხეთის რაიონის სოფელ მუხრანის საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
79. მონასელიძე მედეა — თბილისის მე-8 საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლე
80. ოდიშარია ნათია შამილის ასული — თბილისის მე-8 საშუალო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლე
81. გიგაური მადონა ავთანდილის ასული — თბილისის მე-8 საშუალო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლე

82. გოჩიაშვილი მალხაზ ჯემალის ძე — თბილისის მე-8 საშუალო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლე
83. გამბურია ეკატერინე შოთას ასული — სამტრედის მე-2 საშუალო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე

წრეების სია:

1. ახალციხის რაიონის სოფელ ვალეს 1-ლი საშუალო სკოლის ნორჩი ფოლკლორისტთა წრე
2. გორის რაიონის პიონერთა და მოსწავლეთა სახლის ნორჩი ფოლკლორისტთა წრე
3. ზესტაფონის რაიონის სოფელ ზედა საქარის საშუალო სკოლის ნორჩი ფოლკლორისტთა წრე
4. თბილისის 167-ე საშუალო სკოლის ნორჩი ფოლკლორისტთა წრე
5. თელავის რაიონის სოფელ რუსპირის საშუალო სკოლის ნორჩი ფოლკლორისტთა წრე
6. ორჯონიშვილის რაიონის პიონერთა და მოსწავლეთა სახლის ნორჩი ფოლკლორისტთა წრე
7. ქარელის რაიონის პიონერთა და მოსწავლეთა სახლის ნორჩი ფოლკლორისტთა წრე
8. ქარელის რაიონის სოფელ ზღუდრის საშუალო სკოლის ნორჩი ფოლკლორისტთა წრე
9. ქობულეთის რაიონის სოფელ ჩაისუბნის საშუალო სკოლის ნორჩი ფოლკლორისტთა წრე
10. ბ. ძეგლაძის სახ. პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სასახლის ნორჩი ფოლკლორისტთა წრე
11. ხელვაჩაურის რაიონის სოფელ განთიადის საშუალო სკოლის ნორჩი შემოქმედთა სტუდიასთან არსებული ფოლკლორული სექცია
12. გურჯაანის რაიონის სოფელ მუკუზნის საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის ნორჩი ფოლკლორისტთა საგუშავო
13. გორის რაიონის სოფელ ატენის საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის წრე
14. ცაგერის რაიონის სოფელ ლვირიშის ნორჩი ლიტერატორ-შემოქმედთა წრე
15. ცაგერის რაიონის სოფელ ნასპერის რვაწლიანი სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის წრე

შეკრება-სემინარში მოსწავლეთა აქტიურად ჩაბმისათვის განაცხადობულ მასწავლებელთა სია:

1. ყაჭეიშვილი ეთერი — ხელვაჩაურის რაიონის სოფელ განთიადის საშუალო სკოლის მასწავლებელი
2. ბარჯანაძე ნანი ვლადიმერის ასული — გორის რაიონის სოფელ ატენის საშუალო სკოლის მასწავლებელი
3. ყიყინაშვილი მერი უშანგის ასული — გურჯაანის რაიონის სოფელ მუკუზნის საშუალო სკოლის მასწავლებელი
4. ბიძინაშვილი ეთერ მიხეილის ასული — ორჯონიქიძის რაიონის სოფელ ზვარის საშუალო სკოლის მასწავლებელი
5. ხიგურიანი ქევსერი — მესტიის 1-ლი საშუალო სკოლის მასწავლებელი
6. ჭალიძე მაყვალა პეტრეს ასული — ღმანისის რაიონის სოფელ გომარეთის საშუალო სკოლის მასწავლებელი
7. მჭედლიძე სონია — ხაშურის რაიონის სოფელ ნაბათტევის რვაწლიანი სკოლის მასწავლებელი
8. ავდიშვილი მარგალიტა არჩილის ასული — ზესტაფონის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების ქართული ენისა და ლიტერატურის მეთოდისტი
9. ბელოვა კლავდია ნიკოლოზის ასული — ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლის მასწავლებელი
10. ვატიაძე ნათელა — სამხრეთ ისეთის ავტონომიური ოლქის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის მასწავლებელი
11. კაკაჩევი ქეთევან გიორგის ასული — ახალციხის რაიონის სოფელ ვალეს 1-ლი საშუალო სკოლის მასწავლებელი
12. ჯიქია გულო მიხეილის ასული — ზესტაფონის რაიონის სოფელ ზედა საქარის საშუალო სკოლის მასწავლებელი
13. ყურშუბაძე ნანული — ქობულეთის რაიონის სოფელ ჩაისუბნის საშუალო სკოლის მასწავლებელი
14. აბრამიშვილი ზორა ვასილის ასული — თელავის რაიონის სოფელ რუისპირის საშუალო სკოლის მასწავლებელი
15. ბაკიძე გულნარა ვასილის ასული — თბილისის 164-ე საშუალო სკოლის მასწავლებელი

**РЕШЕНИЕ КОЛЛЕГИИ МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ
ГРУЗИНСКОЙ ССР И БЮРО ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ**

**Об итогах проведенного в г. Тбилиси VIII Республиканского
сбора-семинара юных фольклористов**

29 апреля 1986 года

Рассмотрев представленную Управлением воспитательной работы Министерства просвещения Грузинской ССР и Отделом учащейся молодежи ЦК ЛКСМ Грузии справку «Об итогах VIII Республиканского сбора-семинара юных фольклористов» коллегия Министерства просвещения Грузинской ССР и бюро ЦК ЛКСМ Грузии решают:

1. Информацию принять как справку.
2. Одобрить примененную впервые практику секционной работы, рекомендовать придерживаться ее в дальнейшем.
3. Отметить плодотворную работу школьных кружков юных фольклористов Аджарской АССР, Сачхерского, Цагерского, Зестафонского районов и Первомайского района г. Тбилиси, восьмилетних школ села Машавери Дманисского района и села Набахтеви Хашурского района, средних школ села Звари Орджоникидзевского района, села Руиспирি Телавского района, кружков Домов пионеров и школьников Гори, Карели, Чхорошку, Цагери.
4. Отметить, что средние школы и Дома пионеров Ахметского, Боржомского, Маяковского, Тианетского, Терджольского и Душетского районов не приняли участия в VIII Республиканском сборе-семинаре.
5. Обязать Министерства просвещения Абхазской и Аджарской АССР, отделы народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики, Управление народного образования г. Тбилиси, областные, городские и районные комитеты комсомола:
 - а) рассмотреть решение коллегии Министерства просвещения Грузинской ССР и бюро ЦК ЛКСМ Грузии «Об итогах VIII Республиканского сбора-семинара юных фольклористов» и разработать ряд мероприятий для проведения на высоком уровне IX сбора-семинара. Ознакомить на методобъединениях с настоящим решением преподавателей грузинского языка и литературы;

- б) обратить внимание преподавателей грузинского языка и литературы общеобразовательных школ, руководителей кружков юных фольклористов Домов и Дворцов пионеров и школьников на важность работы по выявлению детей, заинтересованных собирательской работой, и по более широкому вовлечению их к объявленному Академией наук Грузии походу по собиранию образцов прозаического устного творчества;
- в) поощрить передовых работников внешкольной работы, изучить и обобщить опыт их работы.

6. Принять предложение Республиканского Дворца пионеров и школьников им. Б. Дзнеладзе о награждении 81 учащегося за активное участие в съезде-семинаре (список прилагается).

7. За систематическое и активное участие в работе съезда-семинара, за плодотворную и многолетнюю работу в области народного образования наградить тов. Харази Этери Васильевну, преподавателя грузинского языка и литературы средней школы села Кведа Квирике Кобулетского района, нагрудным знаком Министерства просвещения Грузинской ССР «Отличник народного образования».

8. Контроль за выполнением настоящего решения возложить на Управление воспитательной работы Министерства просвещения Грузинской ССР (тов. Э. Заркуа) и Отдел учащейся молодежи ЦК ЛКСМ Грузии (тов. А. Алавердашвили).

Председатель коллегии,
первый заместитель Минист-
ра просвещения ГССР
Л. Гагуа

Первый секретарь ЦК
ЛКСМ Грузии
В. Лордкипанидзе

ИНФОРМАЦИЯ

об итогах VIII Республиканского сбора-семинара юных фольклористов

VIII Республиканский сбор-семинар прошел 22—23 марта 1986 года в г. Тбилиси (по традиции сбор-семинар проводится 1 раз в 2 года).

Сбор-семинар юных фольклористов способствует вовлечению учащихся в общественно-полезное дело, стимулирует их творческую инициативу, форма и содержание работы сбора как нельзя лучше соответствуют требованиям реформы общеобразовательной школы.

За прошедшие 20 лет в сбоях приняли участие тысячи увлеченных собиранием образцов народного фольклора учащихся, многие из которых на всю жизнь сохранив любовь к своему делу внесли заметный вклад в обогащение сокровищницы грузинского фольклора.

Необходимо отметить, что география сбора с каждым годом расширяется. На VIII Республиканский сбор поступило 312 работ из 43 районов республики, на прошлый же сбор поступило 146 работ из 23 районов.

Примечателен рост процента учащихся — мальчиков участников сбора. На нынешний сбор поступило 68 работ, авторами которых являются мальчики, ранее таких работ было 24.

В план сбора-семинара были включены различные мероприятия учебно-воспитательного характера: 120 участников сбора участвовали в работе 6 секций, которыми руководили ученые. Секционная форма работы была применена впервые и, надо сказать, полностью себя оправдала. Каждый из учащихся имел возможность прочитать свою работу, получить от ученых рекомендации и замечания.

Успешно прошли конкурс-викторина, построенная на фольклорном материале и вечер «Фольклор в моей жизни». Оба мероприятия были построены на моментах морально-нравственного значения фольклора и служили делу идейного воспитания учащихся.

Из 16 кружков юных фольклористов, функционирующих при районных Домах пионеров, с отчетами о проделанной работе на сбое выступили члены кружков Домов пионеров г. Го-

ри, Карельского, Чхороцкого районов и Республикаского Дворца пионеров и школьников им. Б. Дзнеладзе.

Был проведен семинар для учителей, в ходе которого были проанализированы присланные на сбор работы и заслушан доклад на тему: «Принципы работы кружка фольклористов».

По традиции активное участие в работе сбора приняли научные сотрудники Отдела фольклора Института истории грузинской литературы им. Шота Руставели АН ГССР Д. Бардаделидзе, П. Зандукели, Д. Гогочури, М. Кочлавашвили, Г. Челидзе, К. Арабули.

В связи с выходом в свет многотомника «Грузинская народная проза» ученые дали учащимся задание собрать образцы народного творчества, имеющие историческое значение, лучшие из них будут включены в многотомник.

Положительно нужно оценить организационную сторону сбора-семинара. Оперативно и умело были решены вопросы питания и размещения участников сбора. Но тут же необходимо добавить, что программой сбора-семинара не было предусмотрено культурно-массовое мероприятие, что, безусловно, стало минусом сбора-семинара.

Работа сбора-семинара должным образом была освещена на страницах республиканской молодежной прессы.

Управление воспитательной работы

Список учеников-участников VIII Республиканского
сбора-семинара юных фольклористов, награжденных грамотой
Республиканского Дворца пионеров и школьников им. Б. Дзнеладзе

1. Сирбидадзе Тамила Анзоровна — ученица V класса средней школы села Леловани Адигенского района
2. Гуниава Годердзи Тулевич — ученик V класса средней школы села Квалити Зестафонского района
3. Григолашвили Натия Будуевна — ученица VIII класса средней школы № 2 Зестафонского района
4. Перанидзе Лали Джемаловна — ученица VII класса средней школы села Диликаури Зестафонского района
5. Чумбадзе Манана Автандиловна — ученица VI класса средней школы села Клдеети Зестафонского района
6. Хидашели Лела Николаевна — ученица VIII класса средней школы села Меоре Свири Зестафонского района
7. Велидзе Натела Несторовна — ученица VIII класса средней школы села Чаисубани Кобулетского района
8. Концелидзе Нато Давидовна — ученица IV класса средней школы села Кведа Квирике Кобулетского района
9. Гагаишвили Инга Тенгизовна — ученица VIII класса средней школы села Квёда Квирике Кобулетского района
10. Маисурадзе Тамара Гусейновна — член кружка юных фольклористов Дворца пионеров и школьников Юго-Осетинской АО
11. Голованова Светлана Сардионовна — ученица VII класса средней школы № 3 г. Цхинвали
12. Григалашвили Нато Эльдаровна — ученица IX класса средней школы села Вардисубани Лагодехского района
13. Квиникадзе Григорий Джансугович — ученик V класса средней школы села Вардисубани Лагодехского района
14. Мацаберидзе Ирма Гиоргиевна — ученица VIII класса восьмилетней школы села Велеви Амбролаурского района
15. Гогсадзе Давид Иосифович — ученик V класса восьмилетней школы села Велеви Амбролаурского района
16. Гоголаури Елена Михайловна — ученица VI класса средней школы села Гиоргицминда Ахалцихского района
17. Чачаури Дали Ильяевна — ученица IX класса средней школы Ахметского района
18. Самхарадзе Александр Нугзарович — ученик V класса средней школы села Руиспирি Телавского района

19. Рамазашвили Хатуна Эвладовна — ученица VI класса средней школы села Руиспирি Телавского района
20. Хуцураули Екатерина Дмитриевна — ученица IX класса средней школы села Икалто Телавского района
21. Чакиешвили Илья Ростеванович — ученик VI класса средней школы № 7 Телавского района
22. Кристесиашвили Михаил Джумберович — ученик VIII класса средней школы № 1 Сачхерского района
23. Мачарашивили Кетеван Романовна — ученица V класса средней школы № 1 Сачхерского района
24. Деканондзе Баграт Валикоевич — ученик VII класса средней школы № 2 Сачхерского района
25. Надирадзе Натела Гурамовна — ученица VIII класса средней школы села Чихи Сачхерского района
26. Гудадзе Ирма Тамазовна — ученица IX класса средней школы села Санрхе Сачхерского района
27. Махарашвили Арчил Александрович — ученик VIII класса средней школы села Чаловани Сачхерского района
28. Чигладзе Ирина Иосифовна — ученица IV класса восьмилетней школы села Баджити Сачхерского района
29. Бегианидзе Хатуна Амирановна — член кружка юных фольклористов Республиканского Дворца пионеров и школьников г. Батуми
30. Хецириани Мака Виталиевна — ученица IV класса средней школы Цагерского района
31. Бенидзе Хатуна Гомановна — ученица IX класса средней школы села Зуби Цагерского района
32. Махаробидзе Михаил Амиранович — ученик VI класса Физико-математической школы-интерната села Ладжани Цагерского района
33. Бакуридзе Мадона Нодаровна — ученица VII класса восьмилетней школы села Табори Цагерского района
34. Чорголиани Мадона Николаевна — ученица VII класса восьмилетней школы села Табори Цагерского района
35. Шиолашвили Майя Шалвовна — ученица VIII класса средней школы села Квемо Кеди Цителцкаройского района
36. Багрянц Фати Алексеевна — ученица VIII класса средней школы села Квемо Кеди Цителцкаройского района
37. Тетраули Ева Левановна — ученица VII класса средней школы села Квемо Кеди Цителцкаройского района

38. Кистаури Зезва Иосифович — ученик VIII класса средней школы села Kvemo Kedi Цителцкаройского района
39. Мамуладзе Дали Шалвовна — ученица IX класса средней школы Хулойского района
40. Мгеладзе Миндия Амиранович — ученик IV класса средней школы Хулойского района
41. Бочондзе Тенгиз Альбертович — ученик VI класса средней школы Хулойского района
42. Созиашвили Мака Тамазовна — ученица средней школы села Kvemo Chala Кацхского района
43. Джинджолава Лела Геноевна — ученица IX класса средней школы села Орджоникидзе Цаленджихского района
44. Шелия Екатерания Константиновна — ученица X класса средней школы села Орджоникидзе Цаленджихского района
45. Арсенидзе Заза Романович — ученик VII класса восьмилетней школы села Сочхети Ткибульского района
46. Асланишвили Дали Лаврентьевна — ученица VII класса средней школы села Машавера Дманинского района
47. Алогардашвили Инга — ученица VIII класса средней школы села Машавера Дманинского района
48. Кристесиашвили Мариам Гиоргиевна — ученица VIII класса средней школы села Гомарети Дманинского района
49. Апрасидзе Spartak Ношреванович — ученик X класса средней школы № 1 Местийского района
50. Маргани Лела Согратовна — ученица VIII класса средней школы № 1 Местийского района
51. Билиходзе Альберт Амиранович — ученик VIII класса средней школы села Макванети Махарадзевского района
52. Тиканадзе Ирма Вахтанговна — ученица IX класса средней школы села Макванети Махарадзевского района
53. Нозадзе Соко Джумберович — ученик VIII класса средней школы села Vaki Xashurского района
54. Чамашвили Зейнаб Гиоргиевна — ученица V класса восьмилетней школы села Nabaxtevi Xashurского района
55. Капанадзе Нино Акакиевна — ученица средней школы № 2 Xashurского района
56. Папуашвили Лена Тенгизовна — ученица средней школы № 2 Xashurского района

57. Ломидзе Этери Емриевна — ученица средней школы № 2 Хашурского района
58. Гоголь Заза Владимирович — ученик X класса средней школы села Теклати Цхакаинского района
59. Габрава Екатерина Эдемовна — ученица IX класса средней школы № 1 Хобского района
60. Бециашвили Опина Ивановна — ученица VI класса средней школы села Гурджаани Гурджаанского района
61. Элизбарашивили Элизбар — ученик VIII класса средней школы села Мелаани Гурджаанского района
62. Шогирадзе Лаура Джумберовна — член фольклорного клуба Дома пионеров и школьников Чхороцкуйского района
63. Капанадзе Вера Нодаровна — ученица VI класса средней школы села Солури Ванского района
64. Бичашвили Шалва Иродионович — ученик VII класса средней школы села Глода Онского района
65. Манджавидзе Шорена Муртазовна — ученица VII класса средней школы села Вахани Орджоникидзевского района
66. Вепхвадзе Иа Джимшеровна — ученица VII класса средней школы села Вахани Орджоникидзевского района
67. Чхенидзе Нино Бахвовна — ученица X класса средней школы села Ципи Орджоникидзевского района
68. Читадзе Лена Кукуриевна — член фольклорного кружка Дома пионеров и школьников Орджоникидзевского района
69. Гведашвили Марина Васильевна — ученица VIII класса средней школы села Дзвели Анага Сигнахского района
70. Лекишвили Иосиф Корнелиевич — ученик средней школы села Бодбе Сигнахского района
71. Лашкарошвили Лела Нугзаровна — ученица средней школы № 1 села Манглиси Тетрицкаройского района
72. Кереселидзе Гия Гелаевич — ученик средней школы села Манглиси Тетрицкаройского района
73. Шелгема Софья Нугзаровна — ученица средней школы № 1 села Манглиси Тетрицкаройского района
74. Меликишвили Леила Николаевна — ученица средней школы села Орбети Тетрицкаройского района
75. Чугуашвили Русудан Шалвовна — ученица VII класса средней школы села Мухрани Мцхетского района

76. Монаселидзе Медея — ученица VII класса средней школы № 8 г. Тбилиси

77. Одишария Натия Шамильевна — ученица VI класса средней школы № 6 г. Тбилиси

78. Гигаури Мадона Автандиловна — ученица VI класса средней школы № 8 г. Тбилиси

79. Гочиашвили Малхаз Джемалович — ученик VI класса средней школы № 8 г. Тбилиси

80. Джамбурия Екатерина Шотаевна — ученица VIII класса средней школы № 2 Самтредского района

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს პოლიტიკური დოკუმენტი

საქართველოს კლირ ცენტრალური კომიტეტის ბიუროში;

საქართველოს სსრ გუნდის დაცვის სახლშივიზო

კომიტეტის, საქართველოს სსრ გუნდის დაცვის,

რესპუბლიკური საზოგადოების საგარეოს პრეზიდიუმის,

საქართველოს სსრ სატელ ეფურნობის სამინისტროს

და საქართველოს სსრ თევზებაცვის სამმართველოს

პოლიტიკის 1986 წლის 29 აპრილის

გ რ დ ა ჭ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

ბუნების ნორჩ დამცეცლთა მე-15 რესპუბლიკური შეკრება-
სემინარის შედეგების შესახებ

განიხილეს რა საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს აღმ-
ზრდელობითი მუშაობის სამმართველოს და საქართველოს ალკა ცენ-
ტრალური კომიტეტის მოსწავლე ახალგაზრდობის განყოფილების, სა-
ქართველოს სსრ ბუნების დაცვის სახელმწიფო კომიტეტის, საქართ-
ველოს სსრ ბუნების დაცვის საზოგადოების რესპუბლიკური საბჭოს
პრეზიდიუმის, საქართველოს სსრ სატყეო მეურნეობის სამინისტროს
და საქართველოს სსრ თევზდაცვის სამმართველოს მიერ წარმოდგე-
ნილი ცნობა „ბუნების ნორჩ დამცეცლთა მე-15 რესპუბლიკური შეკ-
რება-სემინარის შედეგების შესახებ“. საქართველოს სსრ განათლების
სამინისტროს კოლეგიამ, საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის
ბიურომ, საქართველოს სსრ ბუნების დაცვის საზოგადოების რესპუბ-
ლიკური საბჭოს პრეზიდიუმმა, საქართველოს სსრ სატყეო მეურნეო-
ბის სამინისტროსა და საქართველოს სსრ თევზდაცვის სამმართველოს
კოლეგიებმა გადაწყვიტეს:

1. ინფორმაცია „ბუნების ნორჩ დამცეცლთა მე-15 რესპუბლიკუ-
რი შეკრება-სემინარის შესახებ“ მიღებულ იქნეს ცნობად.

2. აღინიშნოს, რომ ბუნების ნორჩ დამცეცლთა მე-15 რესპუბ-
ლიკური შეკრება-სემინარი ჩატარდა დამაკმაყოფილებელ იდეურ და
ორგანიზაციულ დონეზე.

3. მოწონებულ იქნეს ბუნების ნორჩ დამცეცლთა მე-15 რესპუბ-
ლიკურ შეკრება-სემინარზე პირველი დამოყენებული სექციური მუ-
შაობის პრეზიდიუმი და დაინერგოს იგი შემდგომ მუშაობაში.

4. აღინიშნოს ქ. ქ. თბილისის, რუსთავის, ტყიბულის,
აღმაღენის, აბბროლაურის, ახალციხის, ბორჯომის, ბოლნისის, გურჯა-
ანის, მაიკოვლეს, მახარაძის, მცხეთის, სიღნაღმის, საგარეჯოს, თელა-
ვის, საჩხერის, ქარელის, ქობულეთის, ყვარლის, შუახევის, ჩხორო-
წყუს, ცაგერის, წულუქიძის, წყალტუბოსა და წალენჯიხის რაიონების

საშუალო სკოლების ბუნების ნორჩ დამცველთა წრეების ნაყოფის განვითარებისა და მუშაობას.

ბუნების ნორჩ დამცველთა მე-15 რესპუბლიკურ შეკრება-სემინარში აქტიური მონაწილეობისათვის:

ა) საქართველოს სსრ ბუნების დაცვის პრეზიდიუმის სიგელით დაჯილდოვდეს 22 მოსწავლე და 4 მასწავლებელი;

ბ) საქართველოს სსრ სამთო მეტყველეობის კვლევითი ონსტიტუტის სიგელით დაჯილდოვდეს 25 მოსწავლე;

გ) ბ. ძნელაძის სახელობის პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სასახლის სიგელით დაჯილდოვდეს 30 მოსწავლე, 6 მასწავლებელი და 15 საგუშავო.

5. მიეთითოს აფხაზეთის ასსრ, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქ. ქუთაისის, ფოთის, გორის, ონის, გეგეჟკორის, ლაგოდეხის, ტყიბულის, მარნეულის, ორგონიკიძის, ყაზბეგის, ხაშურის, წალკის ქ. თბილისის 26 კომისრის, საბურთალოს, კალინინის რაიონების განათლების განყოფილებებს უბასუხისმგებლო დამოკიდებულებაზე, რაც იმაში გამოიხატა. რომ აღნიშნული ქალაქებისა და რაიონების საშუალო სკოლებმა და პიონერთა სახლებმა არ მიიღეს მონაწილეობა ბუნების ნორჩ დამცველთა მე-15 რესპუბლიკურ შეკრება-სემინარში.

6. დავვალოს აფხაზეთისა და ეჭვის ასერ განათლების სამინისტროებს, სამხრეთ ოსეთის ა/ო. რესპუბლიკის რაიონებისა და ქალაქების სახალხო განათლების განყოფილებებს, კომკავშირის საოლქო, საქალაქო და რაიონულ კომიტეტებს:

ა) განიხილონ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის გადაწყვეტილება „ბუნების ნორჩ დამცველთა მე-15 რესპუბლიკური შეკრება-სემინარის შედეგების შესახებ“ და სათანადო ლონისძებათა განხორციელების მიზნით გააცნონ იგი ბიოლოგიის მასწავლებლებს მეთოდგაერთიანებათა სხდომებზე;

ბ) რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ბიოლოგიის მასწავლებლებმა, პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლეებისა და სახლების ბუნების ნორჩ დამცველთა საზოგადოებების, სასკოლო სატყეოების, ცისფერი და მწვანე საგუაშგოების, ნორჩ დენოროგთა სექტორების და ბუნების ნორჩ დამცველთა წრეების ხელმძღვანელებმა მეტი ყურადღება დაუთმონ მოსწავლეთა ეკოლოგიური განათლების და ბუნების დაცვის საკითხებს. ხელი შეუწყონ მმ მიმართებით საკვლევაძიებო დამოუკიდებელი საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომითი უნარ-ჩევევების გამომუშავების; ფართოდ ჩააბან მოსწავლე ახალგაზრდობა ბუნებრივი ძეგლების გამოვლენის, ბუნების დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალურად გამოყენების საქმეში;

გ წაახალისონ კლასგარეშე მუშაობაში მოწინავე მასწავლისტების
ბი. შეისწავლონ და განაზოგადონ მათი გამოცდილება.

7. კონტროლი ამ გადაწყვეტილების შესრულებაზე დაევალოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს აღმზრდელოვბითი მუშაობის სამმართველოს (ამხ. ე. ზარქუა) და საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის მოსწავლე ახალგაზრდობის განყოფილებას (ამხ. ა. ალავერდაშვილი).

კოლეგიის თავმჯდომარე, საქართველოს სსრ განათლების მინისტრი ნ. ვასძემ

საქართველოს სსრ ბუნების დაცვის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე, საქართველოს სსრ ბუნების დაცვის საზოგადოების რესპუბლიკური საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ვ. პაპარავა

საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ვ. ლორთიშვილიძე

საქართველოს სსრ სატყეო მეურნეობის მინისტრი შ. ჭალაგანიძე

საქართველოს სსრ თევზდაცვის სამმართველოს უფროსი რ. ჩხრიშვილიძე

ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା ଏହାର ପରିମା ଅଧିକ ହେଉଥିଲା ।

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია, საქართველოს აღმდეგ ცენტრალური კოშიტეტის ბიურო, საქართველოს სსრ ბუნების დაცვის სახელმწიფო კომიტეტის კოლეგია, საქართველოს სსრ ბუნების დაცვის რესპუბლიკური საზოგადოების საბჭოს პრეზიდიუმი, საქართველოს სსრ სატყეო სამინისტროსა და საქართველოს სსრ თევზდაცვის სამმართველოს კოლეგიები აღნიშნავენ, რომ ბუნების ნორჩ დამცველთა მე-15 რესპუბლიკური შეკრება-სემინარი, რომელიც დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 70-ე წლისთავს მიეძღვნა, ჩატარდა მაღალ ორგანიზაციულ დონეზე. შეკრებამ წარმოაჩინა ბუნების შესწავლის, ბუნებრივი რესურსების გონივრულად გამოყენების, გარემოს დაცვის საქმით დაინტერესებული მოსწავლეები და სკოლებთან, სკოლა-ინტერნატებთან, სკოლისგარეშე დაწესებულებებთან არსებული ცისფერი, მწვანე საგუშავოების, სასკოლო სატყეოებისა და ნორჩ ფენოლოგთა სეჭციების მიერ ჩატარებული მრავალმხრივი საქმიანობა.

ბუნების ნორჩ დამცველთა მე-15 რესპუბლიკურ შეკრება-სემი-
ნარში წარმოდგენილი ნაშრომები, საკვლევაძიებო ხასიათის მოხსენე-
ბები, ბუნებრივ ძეგლთა ფოტოსურათები, დიაგრამები, მხატვრულ-
დეკორატიული ნახატები და პანოები, მრავალფეროვანი საგამოფენო
მასალა ნათლად მეტყველებენ მოსწავლეთა ნაყოფიერ და შემოქმე-
დებით მუშაობაზე

შეკრებაზე წარმოდგენილი იყო რესპუბლიკის სხვადასხვა რაიონის მოსწავლის 257 ნაშრომი. რომელთაგან 100 საუკეთესო ნაშრომის ავტორი გამოხატებული იქნა სექციურ სხდომებზე მონაწილეობის შისაღებად. ბუნების ნორჩ დამცველთა მე-15 რესპუბლიკურ შეკრება-სემინარზე საინტერესო ნაშრომები წარმოადგინეს: ხელვაზაურის, თერჯოლის, ქობულეთის, ახალციხის, სიღნაღის, ამბროლაურის, წულუკიძის, ვანის, ცაგერის, წალენჯიხის რაიონების, თბილისის პირველი მაისის, ოქტომბრის, ლენინის, გლდანისა და კიროვის რაიონების სკოლების მოსწავლეებმა.

ბუნების ნორჩ დამცველთა მე-15 რესპუბლიკურ შეკრებაზე პირ-ვილად ჩატარდა სემინარი წრის ხელმძღვანელთათვის და პედაგოგებისათვის. სემინარზე მოისმინეს მცხეთის 1-ლი სამუალო სკოლის

მასწავლებლის შ. ამირანაშვილის, თბილისის 153-ე საშუალო სკოლის
მასწავლებლის ე. წითურისა და თბილისის 86-ე საშუალო სკოლის
მასწავლებლის ქ. ხაუსტოვას მოხსენებები. მოხსენებები ეხებოდა სკო-
ლებში ცისფერი საგუშაგოსა და ბუნების დაცვის წრის მუშაობის,
მოსწავლეთა ეკოლოგიური განათლების საკითხებს, სემინარის მუშა-
ობაში მონაწილეობდნენ პ. ძეგლაძის სახ. პიონერთა და მოსწავლეთა
რესპუბლიკური სასახლის ნატურალისტური მუშაობის ჯენურფილე-
ბის თანამშრომლები და მოწვევული მეცნიერები.

შეკრება-სემინარის მუშაობის დღეებში გაიხსნა მოსწავლეთა ნა-
მუშევრების გამრთვენა, სადაც წარმოდგენილი იყო ბუნებრივი მასა-
ლებისეგან დამზადებული მხატვრულ-დეკორატიული ნაკეთობანი, პა-
ნოები, პერზაუები. საუკეთესოთა შორის აღინიშნა თბილისის მე-18 სა-
შუალო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლის მ. ოჩიგავას, 130-ე საშუალო
სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლის ც. ბეგალიშვილის, თერჯოლის რაიო-
ნის სოფელ ზედა საზანოს საშუალო სკოლის მე-4 კლასის მოსწავლის
თ. ბეგეძის, თბილისის 173-ე საშუალო სკოლის მოსწავლეების თ. ყუ-
რაშვილისა და ე. ყურაშვილის, წყალტუბოს რაიონის სოფელ პატრი-
კეთის საშუალო სკოლის მოსწავლის შ. ჩიგავაძის, თერჯოლის რაიო-
ნის სოფელ ნაბშირლელის საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლის
დ. ბრეგაძის, თბილისის მე-100 საშუალო სკოლის მე-7 კლასის მოს-
წავლის ი. ჩხარტიშვილისა და სხვათა ნამუშევრები.

შეკრება-სემინარი მიმღინარეობდა ორ დღეს (24-25 მარტს). პირ
ველ დღეს მუშაობდნენ მწვანე საგუშაგოსა და სასკოლო სატყეოს
სექციები, სადაც მოსმენილ იქნა 30 მოხსენება. სექციური სხდომები
შეაჯამეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ბოტანიკის სა-
მეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის უფროსმა მეცნიერ მუშავმა ლანა გოგიაშვილმა და სამთო მეტყევეობის სამეცნიერო-კვლევითი ინს-
ტიტუტის დირექტორის მოადგილემ სამეცნიერო დარგში დოკუნტმა
ელდარ ლობჭენიძემ. მათ აღინიშნეს მოსწავლეთა მეურ ჩატარებული
საინტერესო საქმიანობა, რომელსაც ეწევიან როგორც მწვანე საგუ-
შაგოს, ასევე სასკოლო სატყეოს წევრები. აღინიშნა ამბორლაურის რა-
იონის სოფელ სადმელის სასკოლო სატყეოს, ახალციხის 1-ლი საშუა-
ლო სკოლის სასკოლო სატყეოს, ყვარლის რაიონის სოფელ გავა-
ზის, თერჯოლის რაიონის სოფელ ზედა საზანოს. ვანის რაიონის პიო-
ნერთა სახლის, წალენჯიხის რაიონის სოფელ ლიის, თელავის რაიო-
ნის მე-4 საშუალო სკოლების მწვანე საგუშაგოების წევრთა მიერ
წარმოდგენილი ნაშრომები. სამთო მეტყევეობის სამეცნიერო-კვლე-
ვითი ინსტიტუტის მიერ დაწესებული აკადემიკოს ვ. გულისაშვილის

პრიზი გადაეცა ახალციხის 1-ლი საშუალო სკოლის სასკოლო უწყებულებების მიერ გადატვირთვის შესრულების თარიღის დროის (თემა „აღვადგინოთ საფარის ტყე“). საქართველოს სსრ შეცვირებულებათა აკადემიის ბოტანიკის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის აკადემიკოს ნ. კეცხოველის პრიზის მფლობელნი გახდნენ თელავის რაიონის მე-4 საშუალო სკოლის მწვევე საგუშავოს წევრები (თემა „ამბროზია“).

შეკრება-სემინარის მეორე დღეს (25 მარტი) ჩატარდა ნორჩ ფენოლოგთა და ცისფერი საგუშავოს სექციური სხდომები, სადაც მოსმენილ იქნა 23 მოხსენება. სექციური სხდომები შეაჯამეს საქართველოს თევზდაცვის სამართველოს უფროსმა ინსპექტორმა ალექსანდრე ლანგენბა და ბ. ძნელაძის სახ. პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სასახლის ბიოლოგიის კაბინეტის გამგემ რესპუბლიკის დამსახურებულმა პეზაგოგმა თმარ ჭიქიძემ. მათ აღნიშნეს სიღნაღმის რაიონის სოფელ ნუკრიანის, ქობულეთის რაიონის სოფელ სურის, ხელვაჩურის რაიონის, აღიგენის რაიონის სოფელ არლის, მცხეთის რაიონის 1-ლი საშუალო სკოლების მოსწავლეთა საქმიანობა: მათი როლი ბრაკონიერებთან ბრძოლის საქმეში. თევზის მარავის დაცვაში, ბუნებაზე დაკვირვების, ბუნების საიდუმლოებაში წვდომის უნარი.

აღსანიშნავია შეკრების ჩატარების მაღალი ორგანიზაციული მხარე. სანიმუშოდ იყო მოგვარებული შეკრების მონაწილეთა კვების, ღამისთვევის, დასვენების და კულტმომსახურების საკითხები. მოსწავლეთათვის კინოს სახლში მოეწყო ქართული მხატვრული ფილმის „იმედის მწვანე კუნძულის“ დამონსტრირება.

ბუნების ნორჩ დამცველთა რესპუბლიკური შეკრება-სემინარის მუშაობა აისახა რესპუბლიკური პრესის ფურცლებზე („სახალხო განათლება“, „ნორჩი ლენინელი“, „საქართველოს ბუნება“), საქართველოს რადიოს საბავშვო გადაცემაში.

ბუნების ნორჩ დამცველთა მე-15 რესპუბლიკური შეკრება-სემინარის მაღალი იდეურ-აღმზრდელობითი დონე განაპირობა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ბოტანიკისა და ზოოლოგიის, სამთო-მეტყველობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების, ბ. ძნელაძის სახ. პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სასახლის და იდგილებზე გაწეულმა ერთობლივად მუშაობაში.

ბუნების ნორჩ დამცველთა მე-15 რესპუბლიკური შეკრება-სემინარის მზადებისა და ჩატარების პერიოდში შეიმჩნეოდა რიგი ნაკლებანებები. შეკრებაში მონაწილეობა არ მიუღია აფხაზეთის ასსრ, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის. ქ. ქუთაისის, ონის, გორის, გეგეჟის, ლაგოდეხის, ყაზბეგის, ტყიბულის, მარნეულის, წალკის, ორ-

ჭონიკიძის, ხაშურის; თბილისის 26 კომისრის, საქართველოს, საბუღალტრო და სამეცნიერო უნივერსიტეტის, ქალინინის რაიონების სკოლებსა და სკოლისგარეშე დაწესებულებებს, ფორმალური ხასიათი ჰქონდა შეკრებაში, ხულოს, ყაზბეგის, გაგეჭვორის, ლენინგრადისა და სხვა რაიონების მონაწილეობას.

აღსანიშნავია ისიც, რომ რესპუბლიკის რაიონების ბევრ სკოლაში არ არის შექმნილი სასკოლო სატყეოები, ცისფერი და მწვანე საგუშავოები, ბუნების ნორჩ დამცველთა საზოგადოებები, რაც განპირობებულია აღნიშნული საკითხისადმი რიგი განათლების განყოფილებისა და სკოლის ხელმძღვანელების არასათანადო ყურადღებით.

აღმზრდელობითი მუშაობის
სამმართველო

ПОСТАНОВЛЕНИЕ БЮРО ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ
ПРЕЗИДИУМА СОВПРОФА ГРУЗИИ, КОЛЛЕГИИ
МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГССР,
МИНИСТЕРСТВА ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО
СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ГССР И
ПРЕЗИДИУМА АКАДЕМИИ
НАУК ГССР

«О работе летнего оздоровительного профильного
лагеря-школы ученических научных обществ
республики «Малая Академия»

29 апреля 1986 года

Бюро ЦК ЛКСМ Грузии, Президиум Совпрофа Грузии, коллегии Министерства просвещения ГССР, Министерства высшего и среднего специального образования ГССР и Президиум АН ГССР постановляют:

1. Принять предложение Отдела научной молодёжи и Совета молодых учёных и специалистов ЦК ЛКСМ Грузии, Управления воспитательной работы Министерства просвещения ГССР о создании летнего оздоровительного профильного лагеря-школы ученических научных обществ республики «Малая Академия» (июль 1986 года) на базе Терджольского пионерского лагеря «Саповнела».

2. График заезда и количество участников лагеря утвердить (приложение 1).

3. Общее руководство и контроль за работой школы-лагеря возложить на штаб по проведению «Малой Академии» согласно прилагаемого состава (приложение 2).

4. Состав штаба утвердить.

5. Обязать Терджольский райком ЛКСМ Грузии, Терджольский районный отдел народного образования принять все необходимые меры для плодотворного и эффективного функционирования школы-лагеря.

6. Просить Терджольский райком КП Грузии оказать руководству школы-лагеря всестороннюю помощь в проведении учёбы на высоком организационном уровне.

7. Обязать обкомы, горкомы, райкомы ЛКСМ Грузии, Министерства просвещения Абхазской и Аджарской АССР, областные, городские, районные отделы народного образования обеспечить

печить подбор учащихся и их организованную явку в лагерь.

8. Командировать для работы в лагере научных сотрудников и работников ВУЗов и НИИ, входящих в систему Министерства высшего и среднего специального образования ГССР и АН ГССР.

9. Список педагогического коллектива лагеря-школы утвердить (приложение 3).

10. Принять к сведению, что по рекомендации АН ГССР и Совета молодых ученых и специалистов ЦК ЛКСМ Грузии перед школьниками выступят ведущие учёные, Лауреаты премии Ленинского комсомола и комсомола Грузии (приложение 4).

11. Разрешить Управлению делами ЦК ЛКСМ Грузии расходование привлеченных средств на проведение школы-лагеря ученических научных обществ республики «Малая Академия» согласно смете расходов.

12. Смету расходов утвердить.

13. Расходы, связанные с проездом учащихся, несут органы народного образования областных, городских, районных Советов народных депутатов.

14. Поручить редакциям газет «Ахалгазрда комунисти», «Молодёжь Грузии», молодёжных передач телевидения и радио всесторонне освещать деятельность «Малой Академии».

Секретарь ЦК ЛКСМ Грузии Д. Маргвелидзе

Первый заместитель министра просвещения ГССР
Л. Гагуа

Президент Академии наук ГССР Е. Харадзе

Секретарь Совета профессиональных союзов ГССР
З. Квачадзе

Министр высшего и среднего специального образования ГССР М. Чхиквишвили

ГРАФИК

заезда и количества участников в школе-лагере «Малая Академия», проводимом от 5 июля по 29 июля на базе пионерского лагеря «Саповнела» Терджольского района

Заезд участников лагеря произвѣсти в пионерский лагерь «Саповнела» Терджольского района 5 июля в количестве 290 учащихся средних школ республики (9—10 классы).

Приложение 2

Состав штаба

1. Качарава Д. Г. — младший научный сотрудник Института физиологии АН ГССР, научный руководитель школы-лагеря
2. Барбакадзе Л. Б. — директор пионерского лагеря «Саповнела» Терджольского района
3. Соколов З. Н. — заведующий Отделом научной молодёжи ЦК ЛКСМ Грузии
4. Алавердашвили А. И. — заведующая Отделом учащейся молодёжи и пионеров ЦК ЛКСМ Грузии
5. Зарнадзе Г. Г. — первый секретарь Терджольского РК ЛКСМ Грузии
6. Блиадзе И. Д. — лаборант Кафедры применения математических методов ТГУ
7. Робакидзе Б. К. — методист Дома пионеров и школьников Терджольского района

Приложение 3

Список педагогического коллектива

1. Амирханашвили И. Ш. — аспирант Института литературы АН ГССР
2. Махарашвили И. И. — младший научный сотрудник Института литературы АН ГССР

3. Долбая А. Ш. — лаборант Кафедры физики твердого тела ТГУ
4. Церетели П. А. — лаборант Кафедры математического обеспечения ЭВМ ТГУ
5. Ломинадзе И. Г. — инженер Кафедры гидрологии и инженерной геологии ГПИ
6. Бочоришвили Р. Д. — инженер-программист Института прикладной математики ТГУ
7. Блиадзе И. Д. — лаборант Кафедры применения математических методов ТГУ
8. Бидзинашвили П. Д. — инженер Научно-технического отдела ТГУ
9. Чиковани П. К. — научный сотрудник Института истории, археологии и этнографии АН ГССР
10. Размадзе С. А. — кандидат физико-математических наук, заведующий лабораторией Научно-исследовательского Института гигиены труда и профессиональных заболеваний Министерства здравоохранения ГССР
11. Бургадзе Г. А. — аспирант Кафедры патологической анатомии Тбилисского государственного медицинского института
12. Қезерашвили Ш. Д. — старший лаборант Института физики АН ГССР
13. Гогава Н. И. — техник-геолог методической экспедиций Геологического управления
14. Багратишвили Д. Г. — кандидат биологических наук, доцент СХИ
15. Шубитидзе М. И. — инженер п/о «Грузнефть»

Приложение 4

Список приглашенных лекторов

1. Потчишвили А. М. — профессор ТГУ, доктор филологических наук
2. Гордезиани — заместитель директора Института прикладной математики им. акад. И. Н. Векуа ТГУ, доктор физико-математических наук
3. Двалишвили Н. Д. — ректор Кутайсского политехнического института им. Н. Мусхелишвили
4. Цинцадзе Н. Л. — профессор, заместитель директора Института физики АН ГССР

- ЗАРЯДКА
ЗОДЧИХ
5. Квачантирадзе Т. Б. — доцент ТГУ, кандидат филологических наук
 6. Гордезиани Р. В. — профессор ТГУ, доктор филологических наук, Лауреат премии Ленинского комсомола
 7. Чиладзе Т. Т. — секретарь Правления Союза писателей ГССР
 8. Туманишвили М. И. — заведующий Кафедрой актёрского искусства Тбилисского государственного театрального института
 9. Бараташвили М. Г. — редактор журнала «Сакартвелоскали»
 10. Лордкипанидзе М. Д. — заведующий Кафедрой истории Грузии ТГУ, доктор исторических наук, член-корр. АН ГССР
 11. Цверикмазашвили З. С. — доцент ТГУ, кандидат физико-математических наук, Лауреат премии комсомола Грузии
 12. Чкуасели И. Н. — старший научный сотрудник Института горной механики, кандидат технических наук, Лауреат премии комсомола Грузии

საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს
საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს, საქართველოს უკუკირზა
სსრ პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სახელმწიფო
კომიტეტის მიწოდებლივი პოლეგიის 1986 წლის 29 აპრილის
გადაფილი გადაწყვეტილება

რესპუბლიკის სკოლამდელ ბავშვთა დაწესებულებებში,
ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში, სკოლა-ინტერნატებში,
ბავშვთა სახლებში, პროფესიულ სასწავლებლებში ბავშვთა
და მოზარდთა კვების ორგანიზაციის შესახებ

საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის, საქართველოს სსრ
განათლების სამინისტროსა და საქართველოს სსრ პროფესიულ-ტექნი-
კური განათლების სახელმწიფო კომიტეტის ერთობლივი კოლეგია
აღნიშვნას, რომ შესაბამისი რესპუბლიკური სამინისტროებისა და
უწყებების მიერ ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანოების
დაქმარებით მნიშვნელოვანი ღონისძიებები გატარდა ბავშვთა დაწესე-
ბულებებში კვების ორგანიზაციის გაუმჯობესების, მატერიალურ-
ტექნიკური ბაზის განმტკიცების, ახალი ობიექტების მშენებლობის,
არსებულის გაფართოება-ჩეკონსტრუქციის, რიგი ობიექტების ახალი
ტექნიკულობის და სამაცივრო დანადგარებით, ავეჯით, სამზარეულო
ინვენტარით და ჭურჭლით აღჭურვის საქმეში. ერთგვარად გაუმჯო-
ბესდა პროდუქტებით მომარავება, დაინერგა კვების საბონემენტო
სისტემა და მომსახურების სხვა პროგრესული ფორმები, მაღლადა მო-
მსახურე პერსონალის სანიტარიული კულტურა. სასწავლო დაწესებუ-
ლებებისა და სავაჭრო ორგანიზაციების ხელმძღვანელები, საშეფო
ორგანიზაციები შეტი პასუხისმგებლობით ეკიდებან მოსწავლეთა
კვების ორგანიზაციის საკითხს, განათლების ადგილობრივი ორგანოები
შეტი მომთხოვნელობას იჩენენ პროდუქტების მომწოდებელთა მიმართ.

საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სანებიდ-
სამსახურის ადგილობრივმა ორგანოებმა გააძლიერეს სახელმწიფო სა-
ნიტარიული ზედამხედველობა ბავშვთა დაწესებულებების კვების
ბლოკებზე. ლაბორატორიულ-ინსტრუმენტული მეთოდების გამოყენე-
ბით, ბავშვთა დაწესებულებების ხელმძღვანელებს მომდევნო სასწავ-
ლო წლისათვის ეძლევათ სანიტარიულ-გამაჯანსაღებელი ღონისძიებე-
ბის გეგმა-დავალებები შესრულების კონკრეტული ვადების ჩვენებით.
მათი შეუსრულებლობის შემთხვევაში უფრო სრულად გამოიყენება
სახელმწიფო სანიტარიული ზედამხედველობის დებულებით გათვა-
ლისწინებული სანქციები, მწვავედ და პრინციპულად ისმება საკითხი
ადგილობრივი ხელმძღვანელი ორგანოების წინაშე და სხვ.

მიუხედავად ზემოაღნიშნულისა, ჩატარებული შემოწმებებისა და ადგილებიდან წარმოდგენილი ინფორმაციებით დადგინდა, პირზე შეთა და მოზარდთა დაწესებულებებში კვების ორგანიზაციის საქმეში ჯერ კიდევ აღინიშნება მთელი რიგი დარღვევები და ნაკლოვანებები, რაც ძირითადად გამოწვეულია ამ საქმეზე პასუხისმგებელი მუშა-კების მიერ თავიანთი მოვალეობისადმი გულგრილი დამოკიდებულებით, არსებული მდგომარეობისადმი შემრიგებლური პოზიციით, გადა-საჭრელი პობლემებისადმი უგერგილო მიღობით.

1984—1985 წლებში რესპუბლიკაში ადგილი ჰქონდა ბავშვთა დაწესებულებებში კვებითი მოწამვლისა და მწვავე ნაწლავური ინფექციებით გუფური დაავადებების შემთხვევებს, რომლებიც დაკავშირებული იყო კერძების დამზადების ტექნიკონგრის დაუცველობასთან, პროდუქციის შენახვისა და რეალიზაციის პირობების, ელემენტარული სანიტარიულ-ჰიგიენური და ეპიდსაზღინაალმდევო მოთხოვნების, პირადი ჰიგიენის წესების უხეშ დარღვევებთან.

სწორედ ასეთმა დარღვევებმა გამოიწვიეს კასპის რაიონის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებაში ჯგუფური მოშხამვის ფაქტი. სანიტარიულ-ჰიგიენური წესების უხეში დარღვევები გამოვლინდა აჭარის ასსრ, ჭ. ჭ. თბილისის, რუსთავის, ტყვარჩხელის, მარნეულის, გაგრის, აღმოგინის, ცხაკიას, ახმეტის, ლაგოდების, გუდაუთის, მარნეულის, ახალქალაქის, საჩხერისა და სხვა რაიონების სკოლებსა და სკოლამდელ დაწესებულებებში. ჭ. ჭ. თბილისის, ქუთაისის, რუსთავის, სოხუმის, ახალქალაქის, ზესტაციონის, ლანჩხუთის, სამტრედიის, აბაშის, მცხეთისა და სხვა რაიონების პროფესიულურ სასწავლებლებში ზემდგომი ორგანოების არაერთგზის მითითების მიუხედავად, რესპუბლიკაში ჯერ კიდევ ნელი ტემპით ვითარდება პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლებისა და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების, საბაზო სასამართლოების, სასკოლო სამზარეულოების ქსელი, არასაქმარისად ინერგება მოსწავლეთა მომსახურების პროგრესული ფორმები და მეთოდები. რესპუბლიკის 2665 რვაწლიანი და საშუალო სკოლიდან კვების ბლოკი მოწყობილი აქვს 2190 სკოლას 118512 დასაჯდომი ადგილით. კვების ბლოკის გარეშე დარჩენილია 475 სკოლა, სადაც სწავლობს 37634 მოსწავლე, ე. ი. მოსწავლეთა საერთო რაოდენობის 4,5%. კვების ბლოკები არა აქვთ ქუთაისის 145-ე, 152-ე, ახალქალაქის რაიონის 82-ე, დუშეთის რაიონის სოფელ მლაშესა და ზოგიერთ სხვა პროფესიულურ სასწავლებელს.

წარმს ღებულობენ. ცხელი კერძებით უზრუნველყოფის საქმეში დამატებით მდგრადი მდგრადი მდგრადია ქ. ქუთაისში, ქ. გორში, ყვაბელის, თეთრი წყაროს, მარნეულის, გარდაბნის, ახმეტის, თიანეთის, ყაზბეგის, ვანისა და სხვა რაიონებში.

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისა და პროფესიური სასწავლებლების ხელმძღვანელები ეფექტურ ზომებს არ ლებულობენ იმ ნაკლოვანებების აღმოსაფხვრელად, რომლებიც აღნიშნულია საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის, განათლების, ვაჭრობის სამინისტროების, პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სახელმწიფო კომიტეტისა და ცეკვამირის გამგეობის 1985 წლის 18 სექტემბრის ერთობლივ ბრძანებაში „ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისა და პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სისტემის დაწესებულებების მოსწავლეთა საზოგადოებრივი კვების ორგანიზაციის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ“.

როგორც შემოწმებით დადასტურდა, მთელ რიგი სკოლების, სკოლამდელი დაწესებულებებისა და პროფესიური სასწავლებლების სასადილოების და ბუფეტების სანიტარიულ-ჰიგიენური მდგრმარეობა არ პასუხობს წაყენებულ მოთხოვნებს. კვების ბლოკები მოთავსებულია პატარა, შეუფერებელ შენობებში, არც თუ იშვიათად კერძები ერთ ოთახში მზადდება და მუშავდება. იქვე ინახება პროდუქტები, ირეცხება ჭურჭელი, არ არის გამდინარე ცივი და ცხელი წყალი. ასე მაგალითად, მეტად შეუფერებელ, მცირე ფართობის სათავსოებში არიან განლაგებული აჭარის ასრ, ქ. გორის, ქ. სოხუმის, აღიგენის, ვალის, ახალქალაქის, ვანის, ცხაკაის, მარნეულის, დუშეთის, ზესტაფონის, გარდაბნის, წითელწყაროს, ლაგოდეხის, მახარაძისა და სხვა რაიონების სკოლებისა და სკოლამდელი დაწესებულებების კვების ბლოკები, აგრეთვე თბილისის მე-18, 35-ე, მე-5, მე-6, 71-ე, 95-ე, სოხუმის 45-ე, ზესტაფონის 144-ე და სხვა პროფსასწავლებლების კვების ბლოკები.

ნელი ტემპით ვითარდება სასკოლო სასადილოებისა და ბუფეტების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, ის ჯერ კიდევ არა უზრუნველყოფილი საჭირო მექანიკური, სამაცივრო და ტექნოლოგიური დანადგარებით, სარეცხვ და საზომ-საწონი მოწყობილობით, ავეჯით, ჭურჭლით. ინგენიერით, სპეციალისტით, სარეცხი საშუალებებით. საქართველოს სსრ ვაჭრობის სამინისტრო და ცეკავშირი წლიდან წლამდევერ უზრუნველყოფენ ზემოაღნიშნული დანადგარებისა და მოწყობილობების სათანადო რაოდენობით გამოყოფას. იქ კი სადაც ეს დანადგარები და მოწყობილობები მიღებულია, ხანგრძლივი დროის განმალობაში ჭიათურდება მათი დამონტაჟება. ასე მაგალითად, ვანის რაიონის სოფელ შუამთის საშუალო სკოლის შენობა ექსპლუატაციაში

შევიდა 1984 წელს. მიუხედავად ამისა, სკოლის დირექციისა და მოსწავლის ბის მუშაქთა წაყრუებით დაუმონტაჟებელია დანადგარ-მოწყობის ბი. არ არის გამდინარე ცივი და ცხელი წყალი, რის გამოც ადგილობრივი სანეპიდსადგურის მიერ ფრძალულია კერძების დამზადება. გახანგძლივებული დღის ჯგუფების მოსწავლები მხოლოდ ნამცხვრით იკვებებიან. ყვარლის რაიონის სოფელ შილდის მე-2 საშუალო სკოლას აქვს თანამედროვე ტიპის სასაღილო, უზრუნველყოფილია ყველა სახის დანადგარ-მოწყობილობით, მაგრამ არ არის დამონტაჟებული დახლმაცივარი და მაღულარა, არ მუშაობს კარადა-მაცივარი, ხორცის დასამუშავებელი მანქანა, მოუგვარებელია ცხელი წყლის მიღების საკითხი. არ მზადდება ჩაი, კაფაო და კისელი. სოფელ შილდის 1-ლი საშუალო სკოლა მოთავსებულია შეუცემერებელ შენობაში, სასაღილოს ფართობი ვერ აქმაყოფილებს სანიტარიულ-ჰიგიენურ მოთხოვნებს, სამზარეულო სამრეცხაოსაგან არ არის გამოყოფილი, არ გააჩნია პროდუქტების საკუჭნაო; მოუგვარებელია გამდინარე ცივი და ცხელი წყლის მიღების საკითხი; სკოლის კვების ბლოკს არ გააჩნია მაცივრები და მაღულარა; დაზიანებულია ელექტროქურა, არ მზადდება ჩაი, კაფაო და კისელი, გახანგძლივებული დღის ჯგუფების 214 მოსწავლიდან ცხელი კერძებით მხოლოდ 100 იკვებება, ხოლო საერთოდ სკოლაში ცხელი კერძებით კვება 17%-ს შეადგენს. სოფელ ახალ-სოფლის 1-ლ საშუალო სკოლას აქვს ტიპური სასაღილო, მისი ფართობი აქმაყოფილებს სანიტარიულ-ჰიგიენურ მოთხოვნებს. აქ უძღვება კარგად მოეწყოს მოსწავლეთა ცხელი კერძებით კვება. მაგრამ ეს საქმე უყურადღებოდ არის მიტოვებული. დიდი ხენია კვების ბლოკში მიღებულია პურის მექანიკური საჭრელი, ელექტრომაღალარა, ჭურჭლის გასარეცხი ჩანები და კარადა-მაცივარი. მაგრამ ისინი საწყობებში ინხება და დაუმონტაჟებელია. სასაღილოში არ არის მოწყობილი ცივი და ცხელი გამდინარე წყალი; 495 მოსწავლიდან ცხელი კერძებით იკვებება მხოლოდ 120. გურჯანის რაიონის სოფელ არაშენდის საშუალო სკოლა ტიპურ შენობაშია მოთავსებული, სკოლის დირექციის მიერ საქმისამდი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულებით უნდა აიხსნას ის ფაქტი, რომ 5 წლის წინ მიღებული მაღულარა, ელექტროქურა და ჭურჭლის საჭრეცხი ჩანები დღემდე დაუმონტაჟებელია. ანალოგიური მდგომარეობაა სოფლების შაშიანისა და კარანახის საშუალო სკოლებში, საღაც ერთ პატარა ნიუარეში ყველა სახის პროდუქტი ირეცხება. ოეთრი წყაროს რაიონის 1-ლ, მე-2 და სოფელ კოდის საშუალო სკოლებში არ არის გაღაწყვეტილი კვების ბლოკების საჭირო დანადგარ-მოწყობილობით აღჭურვის საქმე.

სერიოზული ნაქლოვანებებით ხასიათდება ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების, სკოლამდელი დაწესებულებებისა და პროფესიული

სასწავლებლების კვების პროდუქტებით მომარაგების საქმე. საუკუნეებული არგანიზაციები, აგროსამრეწველო გერთიანებები ზემოაღნიშნულ დაწესებულებებს შეფერხებით ძალიან ხორცს, თევზს, კვერცხს, ბოსტნეულს, ხილს, ზეთს, ლობიოს, რძეს და რძის პროდუქტებს, წვენებს და სხვა. რაც იწვევს კვების რაციონის ბალანსირებული ნორმების დარღვევას, კვების თანხების აუთივისებლობას, დამზადებული კერძების დაბალყალორიულობას და ერთფეროვნებას. ასე მაგალითად, ყვარლის რაიონის სოფელ შილდის 1-ლ საშუალო სკოლას 1985 წლის სექტემბერში ხორცი მიღებული აქვს სამჯერ, ნოემბერში ერთხელ, ხოლო ოქტომბერში საერთოდ არ მიუღია. სოფელ შილდის მე-2 საშუალო სკოლაში სექტემბრიდან დეკემბრის ჩათვლით შხოლოდ სამჯერ მიიღეს ხორცი. კვების პროდუქტებით შეფერხებებით მარაგდებიან ქ. თბილისის, ქ. მარნეულის, ხულოს, შუახევის, ქედის. აღიგენის, ზესტაფიონის, საჩხერის, მაიკოვსკის, მცხეთის, წითელწყაროს, ლანჩხეთის, ამბროლაურის, გულრიფშის, ორჯონივისის, აბაშის. ახმეტის, გარდაბნისა და სხვა რაიონებში განლაგებული ბავშვთა და მოზარდთა დაწესებულებები.

საქართველოს სსრ საკუთრომობილო ტრანსპორტის სამინისტრო
ცერენტრუნგელყოფს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს დადგე-
ნილების შესრულებას სასწავლო დაწესებულებებისათვის ავტოტრან-
სპორტის განვითარებაზე. სატრანსპორტო ორგანიზაციის ხელმძღვა-
ნელთა უგერგილო მუშაობა, მძლოლებისადმი მომთხოვნელობის შე-
სუსტება და მძლოლთა შორის დაბალი შრომითი დისკიპლინა განა-
პირობებს მანქანების დაგვიანებით გამოცხადებას პროდუქტების მი-
სალებად, რაც თავის მხრივ იქვევს საბავშვო დაწესებულებებში ქვე-
ბის რეაიმის დარღვევას. ზემოაღნიშნულ ფაქტებს ადგილი აქვს
ქ. თბილისის, გარდაბნის, თელავის, ალგერის, ახალქალაქის,
წითელწყაროს, მესტიისა და სხვა რაიონებში, ხოლო აჭარისა და აფხა-
ზეთის ასსრ-ში, ქ. ტყიბულის ზონაში, მარნეულის, საჩხერის, ყაზბე-
გის, თიანეთისა და სხვა რაიონებში სპეცტრანსპორტის სიმცირის გამო
პროდუქტების შეზიდვა წარმოებს დაქირავებული ან შემთხვევითი
სანტარიულო თვალსაზრისით შეზღუდული ტრანსპორტით.

ნელა ვითარდება საბაზო სასაღილოებისა და კვების კომბინატორების ქსელი. გაჭრობის სამინისტროს მომსახურებაში მყოფი 31 ქალა-ქიდან და რაონიდან, სადაც 10 კვების კომბინატი და 17 საბაზო სასაღილოა მოწყობილი, მე-11 ხუთწლედში არც ერთი საბაზო სასაღილო ან კომბინატი არ შესულა ექსპლუატაციაში, ხოლო ცეკვაშირის ხაზით მომსახურებაში მყოფი 60 ქალაქიდან და რაონიდან, სადაც 13 კვების კომბინატი და 35 საბაზო სესაღილოა მოწყობილი, მე-11

ხუთწლედში გაიხსნა მხოლოდ 5 კვების კომბინატი და 7 საბჭოებულებული სადილო.

ხშირ შემთხვევაში აღნიშნული კომბინატები და საბაზო სასადილოები მინიმალურადაც ვერ აქმაყოფილებენ საბავშვო დაწესებულებაში ძოთხოვნილებებს. ასე მაგალითად, ოელავის რაიონის საბაზო სასადილო, რომელიც 1985 წელს გაიხსნა, ყოველდღიურად ამზადებს 350 ც. ხაჭაპურს, 100 ც. კრემიან მილაკს, 600 ც. შუს, 500 ც. ქადასა და 50 ულუფა კერძს, მითუმეტეს, რომ კრემიანი მილაკი და შუ სასკოლო ბლოკებისათვის ასორტიმენტით არ არის გათვალისწინებული, ხოლო ხაჭაპური და ქადა მინიმალურადაც ვერ აქმაყოფილებს სასწავლო დაწესებულებების მოთხოვნილებებს. სასადილო უნდა ემსახურებოდეს 20 სკოლას, ფაქტობრივად კი ემსახურება 9 სკოლას და ისიც არასაკმარისაა.

სასკოლო კომბინატებსა და საბაზო სასადილოებში ჯერ კიდევ ადგილი აქვს ასორტიმენტით გაუთვალისწინებული პროდუქციის დამზადებას, სავაჭრო ორგანიზაციების მიერ საბავშვო დაწესებულებებში აკრძალული პროდუქტების შეტანას. ასე მაგალითად, ქ. გორის რვაჭლიან სკოლაში 13 დასახელების კამფეტი იყიდებოდა, ხოლო თიანეთის რაიონის სოფელ ტუშეურების საშუალო სკოლაში გამოყოფილი იყო 3 სახის თევზის ქონსერვი. ლიმონათი, სალეჭი რეზინი და სხვა.

განათლების სამინისტროში ქალაქებიდან და რაიონებიდან მიღებული სტატისტიკური მასალებიდან იწყევთ, რომ რიგ შემთხვევაში ისინი სინამდვილეს არ შეეფერებიან, ადგილი აქვს კვების ბლოკებში მოსაწყობი დასაჯდომი ადგილებისა და მოსწავლეთა ცხელი კერძებით უზრუნველყოფის პროცენტის ხელოვნურად გაზრდას. ასე მაგალითად, ქ. გორის განათლების განყოფილებაში წარმოადგინა ცნობა, რომ მოშენებილი აქვს 1119 დასაჯდომი ადგილი, სინამდვილეში კი აღმოჩნდა 548. ასევე არ აღმოჩნდა სწორი ქ. თბილისის ზოგიერთი სკოლიდან წარმოდგენილი მონაცემები: 51-ე საშუალო სკოლამ წარმოადგინა 100 დასაჯდომი ადგილი, ფაქტობრივად აღმოჩნდა 50. 53-ე საშუალო სკოლაში მოშენებილია 100 დასაჯდომი ადგილი, ნაცვლად ნაჩვენები 150 დასაჯდომი ადგილისა, 126-ე საშუალო სკოლაში 120 დასაჯდომი ადგილის ნაცვლად 250 დასაჯდომი ადგილი, 151-ე საშუალო სკოლაში 80 ნაცვლად 120-ისა და სხვა.

განათლების ადგილობრივი ორგანოები ჯეროვან ყურადღებას არ უთმობენ მოსწავლებთან, მშობლებთან, პედაგოგიურ და მომსახურებერსონალთან კვების ჰიგიენური საფუძვლების პროპაგანდას; არ ჰყავთ მობილიზებული მშობელთა კომიტეტები. არ იყენებენ ყველა რეზერვს. რიგი რაიონების სახლობ დეპუტატების რაიონულ საბჭოებთან ჯერ კიდევ არ არის შექმნილი მოსწავლეთა კვების ორგანიზაციისადმი ხელმძღვანელობის საკოორდინაციო საბჭოები, ხოლო სა-

დაც შექმნილა, მათი მუშაობა ფორმალურ ხასიათს ატარებს. შესუსტებულია ჯანმრთელობის პუნქტებისა და პედიატრიული ქსელის როლი მოსწავლეთა კვების სწორად ორგანიზაციისა და კერძების კალორიულობის დაცვის საქმეში.

დაბალია ზოგიერთი რეგიონის სახელმწიფო სანიტარიული ზედამხედველობის ორგანოების მომთხოვნელობა სასწავლო დაწესებულებათა და საზკვების ორგანიზაციათა ხელმძღვანელობის მიმართ. მთავარი სახელმწიფო სანიტარიული ექიმები სრულად არ იყენებენ მათზე მინიჭებულ აღმინისტრაციული ზემოქმედების უფლებებს.

კოლეგიამ გადაწყვიტა:

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასარ განათლების მინისტრებმა, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამართველოს უფროსმა, სამხრეთ ოსეთის ა/ო, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგეებმა, პროფტექტგანათლების ზონალური და საქალაქო სამართველოების უფროსებმა, პროფსასწავლებლების დირექტორებმა:

1. 1. არ დაუშვან სკოლამდელი ასაკის საბავშვო დაწესებულებების, სკოლების, პროფსასწავლებლების ექსპლუატაციაში მიღება თანამედროვე ტექნოლოგიური დანადგარებით აღჭურვილი კვების ბლოკების გარეშე, წყალმომარაგების და კანალიზაციის საკითხის გადაუქრელად.

1. 2. მიიღონ ქმედითი ზომები საბავშვო დაწესებულებების კვების ბლოკებში სარემონტო სამუშაოების დროულად და ხარისხიანად ჩატარებისათვის, მათი სათანადო რაოდენობით გამდინარე ცივი და ცხელი წყლით უზრუნველსაყოფად.

1. 3. დაამყარონ მყაცრი კონტროლი სკოლებისა და პროფტექტსასწავლებლების კვების ქსელის ზრდის, მე-12 ხუთწლედში დასახული ამოცანების აუცილებელ შესრულებასა და მომსახურების პროგრესული ფორმების დანერგვაზე.

1. 4. გააძლიერონ კონტროლი უფასო და შეღავთიანი კვების თანხების სრულ და დროულ ათვისებაზე.

1. 5. სკოლების, სკოლა-ინტერნატების, საბავშვო სახლებისა და პროფტექტნიკური სასწავლებლების დირექტორებს, სკოლამდელი საბავშვო დაწესებულებების გამგეებს დაავალონ, დასვან საკითხი ადგილობრივ მომწოდებელ ორგანიზაციათა ხელმძღვანელობის წინაშე ბავშვთა მაღალხარისხოვანი და რაციონალური კვების უზრუნველყოფის შესახებ.

1. 6. კვების ბლოკებში სანიტარიულ-ჰიგიენური წესების დამრცვევ პირთა მიმართ გაატრონ მყაცრი დისციპლინური ზომები.

1. 7. დადგენილ ვადებში უზრუნველყონ პედაგოგიური და ზავშვთა და მოზარდთა კვებაზე დასაქმებული პერსონალის პიგიენური სწავლება.

1. 8. დაავალონ საბავშვო და მოზარდთა დაწესებულებების მედიკინის მუშაქებს, რათა სისტემატური კონტროლი დააწესონ ბავშვთა დაწესებულებებში კვების ორგანიზაციაზე. პროდუქტების განწყობის და კერძების მომზადების სისწორეზე, კვების ბლოკში სანიტარიული ნორმებისა და წესების დაცვაზე, მონაწილეობა მიიღონ წუნდების კომისიების მუშაობაში და კერძების უხარისხობის შემთხვევაში აკრძალონ მათი რეალიზაცია.

1. 9. აღინიშნოს მარნეულის, ყვარლის, თანეთის, ყაზბეგის, ვანის, ახმეტის, ოთრი წყაროსა და გარდაბნის რაიონების სახალხო განთვების განყოფილებათა (ამ. ამ. ბ. გალავევი, ზ. იოსებაშვილი, ვ. ობგაიძე, ა. ხუციშვილი, ა. ენუქიძე, ზ. წითელაური, თ. მელაძე და ზ. ზაქარეიშვილი) არასაქმარისი მუშაობა მოსწავლეთა საზოგადოებრივი კვების ორგანიზაციის საქმეში.

2. აფხაზეთის ასსრ. აჭარის ასსრ ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრებმა, ქ. თბილისის ჯანმრთელობის დაცვის სამმართველოს უფროსმა, სამხრეთ ოსეთის ა/ოლქის ჯანმრთელობის დაცვის განყოფილებათა გამეებმა, რაიონების მთავარმა ექიმებმა:

2. 1. დაავალონ მთავარ (წამყვან) პედიატრებს განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ საბავშვო და მოზარდთა დაწესებულებებში კვების სწორ ორგანიზაციის, მათში სანიტარიულ-პიგიენური წესების დაცვის მდგომარეობას. პერიოდულად მიიღონ მონაწილეობა დამზადებული კერძების წუნდების კომისიის მუშაობაში.

2. 2. შესაბამისი ფორმებისა და მეთოდების გამოყენებით გაშალონ სანიტარიულ-განათლებითი მუშაობა ბავშვთა დაწესებულებებში, უზრუნველყონ ისინი სათანადო თვალსაჩინოებით.

3. აფხაზეთის ასსრ აჭარის ასსრ, სამხრეთ ოსეთის ა/ო, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების მთავარმა სახელმწიფო სანიტარიულმა ექიმებმა:

3. 1. აამაღლონ სახელმწიფო სანიტარიული ზედამხედველობა საბავშვო დაწესებულებების კვების ბლოკებზე, სრულად გამოიყენონ მინიჭებული აღმინისტრაციული ზემოქმედების უფლებები.

3. 2. ლაბორატორიული მეთოდების გამოყენებით უზრუნველყონ საბავშვო დაწესებულებების კვების ბლოკებში დამზადებული სადილების ხარისხისა და კალორიულობის დადგენა, დარღვევების გამოვლენის შემთხვევაში შესაბამისი მასალები გადასცენ საგამომძიებლო ორგანოებს.

3. 3. საბავშვო დაწესებულებების კვების ბლოკებში ისეთგვარი ღვევების გამოვლენისას, რომელებმაც გამოიწვიენ ან შეეძლოთ გამო-
ეწვიათ კვებითი მოშხამვის ან ნაწლავური ინიციენტის აღმოცენება,
განიხილონ როგორც საგანგებო შემთხვევა და მასალები გადასცენ
საგამომძიებლო ორგანოებს.

4. ეთხოვოს საქართველოს სსრ ვაჭრობის სამინისტროსა და ცე-
კავშირის გამგეობას, დაავალონ ვაჭრობის ადგილობრივ ორგანოებს:

4. 1. უზრუნველყონ სასკოლო კვების კომინიტებისა და საბაზო
სასადილოების ქსელის გაფართოება, ასებული საწარმოების ქმედი-
თად გამოყენება.

4. 2. დაამყარონ მკაცრი კონტროლი საბავშვო დაწესებულებების
კვების ბლოკებში სანიტარიული ნორმებისა და წესების, კერძების
მომზადების, ტექნოლოგიის, შენახვის პირობების, ტრანსპორტირები-
სა და რეალიზაციის წესების დაცვაზე.

4. 3. უზრუნველყონ საბავშვო დაწესებულებების კომინიტების
საბაზო სასადილოებისა და სასკოლო სამზარეულოების დაკომპლექ-
ტება კვალიფიციური კადრებით. სისტემატურად იმუშაონ /მათი პრო-
ფესიონალური მომზადებისა და მომსახურების კულტურის ამაღლე-
ბისათვის.

4. 4. უზრუნველყონ, რომ საბავშვო დაწესებულებების კვების
ბლოკებს პირველ რიგში გამოყოფოთ საჭირო ტექნოლოგიური და სა-
მაცივრო დანადგარები, ინვენტარი, სარეცხი საშუალებანი, ხერისხიანი
პროდუქტების დაღვენილი ასორტიმენტი.

4. 5. გააქტიურონ მუშაობა სკოლებში და პროფესიულ სას-
წავლებლებში დამზოგავი და დიეტური კვების მოსაწესრიგებლად.

4. 6. გააძლიერონ კონტროლი დატაცების, ვაჭრობის წესების და-
რღვევის შემთხვევების აღსაკვთად, დამზადებული კერძების ხარის-
ხისა და სრული სოვნებაზე ლაბორატორიული გამოკვლევების ჩატა-
რების უზრუნველსაყოფად.

5. ეთხოვოს საქართველოს სსრ სახელმწიფო აგროსამრეწველო
კომიტეტს:

5. 1. ვაჭრობის სამინისტროსა და ცეკვშირის გამგეობასთან ერ-
თად განსაზღვროს საბავშვო დაწესებულებებისათვის გათვალისწინე-
ბული წვრილად დაფუასოებული და დოზირებული კვების პროდუქტე-
ბის წარმოების მოცულობა და შესაბამისი დავალებანი მისცეს თითო-
ეულ საწარმოს.

5. 2. საბავშვო დაწესებულებებისათვის რჩის გაცემა აშარმოს
მხოლოდ ინიციენტის დავადებებისაგან სტერილური მეურნეობები-

დან; არაუანის, ხაჭისა და რძის სხვა პროდუქტების ბავშვთა დამუშავების ბუღებებზე გაცემა მოხდეს საწარმოთა ლაბორატორიების კონტროლით. წონითი არაუანი გაიცეს მხოლოდ აღმინის დალუქული მათარებით და მათზე იყოს ნიშანდება თერმული დამუშავების აუცილებლობის შესახებ.

6. კონტროლი აღნიშნული გადაწყვეტილების შესრულებაზე დაევალოს საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრის მოაღილეს, რესპუბლიკის მთავარ სახელმწიფო სანიტარიულ ექიმს ამბ. ი. ი. ფალავას, საქართველოს სსრ განათლების მინისტრის პირველ მოადგილეს ამბ. ლ. ი. გაგუას, საქართველოს სსრ პროფტექნიკური განათლების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილეს ამბ. ი. თ. ურუშაძეს.

საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი
გ. ლეჩავა

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი ნ. გაბაძე

საქართველოს სსრ პროფესიულ-ტექნიკური
განათლების სახელმწიფო კომიტეტის
თავმჯდომარე ნ. გურგეგიძე

ქ. თბილისის მასწავლებელთა მე-9 საქალაქო კონფერენციის
მონაწილეთა ინიციატივის შესახებ

ქ. თბილისის მასწავლებელთა მე-9 საქალაქო კონფერენციაზე გან-
საკუთრებული ყურადღება და თომო მოსწავლე ახალგაზრდობის კომუ-
ნისტური სულისკვეთებით აღზრდის საქმეში სკოლისა და ოჯახის ერ-
თობლივი მუშაობის შემდგომი ამაღლებისა და სრულყოფის საკი-
თხებს. კონფერენციის გადაწყვეტილების თითოეულ მშობლამდე და-
ყვანის მიზნით დედაქალაქის სკოლებში დაიწყო და მიმდინარეობს
შშობელთა კრებები; კრებებზე მთელი სიმწვავით გამოიკვეთა და სა-
თანადო შეფასებები მიეცა ზოგიერთ სკოლაში ჯერ კიდევ ფეხმოკი-
დებულ ნეგატიურ მოვლენებს, მათ შორის: ხშირად შშობელთა ინი-
ციატივითა და სკოლის წაყრდებით, პროტექციონიზმის, ფულის შე-
გროვების, ბანქეტების მოწყობისა და სხვა შემთხვევებს. მთელი პრინ-
ციპულობით იქნა განხილული შშობელთა კომიტეტების მუშაობაში
არსებული ნაკლოვანებები, სკოლის სასწავლო-აღმზრდელობით საქმი-
ანობაში მათი გააქტიურებისა და პასუხისმგებლობის გაძლიერების
თვალსაზრისით. ხაზგასმით აღინიშნა, რომ სკოლისაგან ოჯახს მეტი
ყურადღება ჭირდება. ამასთან, უნდა გაიზარდოს მშობელთა პირადი
პასუხისმგებლობა შვილების აღზრდის საქმეში, საჭიროა მშობლები
ყოველმხრივ ხელს უწყობდნენ სკოლისა და მოსწავლებლის ვატორი-
ტეტის ამაღლებას, ზრდიდნენ ბავშვებს შრომისადმი პატივისცემისა
და სიყვარულის სულისკვეთებით, უჩვენებდნენ მათ შრომისა და სა-
ზოგადოებრივი მოვალეობებისადმი დამოკიდებულების პირად მაგა-
ლითს.

აღნიშნულ საკითხებზე მშობელთა კრებების ჩატარება ხელს შეუ-
წყობს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობი-
თი მუშაობის შემდგომ სრულყოფას. ამ საქმეში მშობელთა სასკოლო
კოლეგიების როლისა და პასუხისმგებლობის ამაღლებას სკკ 27-ე
და საქართველოს კომპარტიის 27-ე ყრილობების გადაწყვეტილებათა
ცხოვრებაში განხორციელებას.

კოლეგიამ გადაწყვეტილი:

1. მოწონებულ იქნეს ქ. თბილისის მასწავლებელთა მე-9 საქალა-
ქო კონფერენციის მონაწილეთა ინიციატივა სკკ 27-ე და საქართვე-
ლოს კომპარტიის 27-ე ყრილობების გადაწყვეტილებათა საპასუხოდ მე-
თორმეტე ხუთწლედის მშობელთა პასუხისმგებლობის ხუთწლედად
გამოცხადების შესახებ.

2. დაევალოთ აფხაზეთისა და აქარის ასარ განათლების მინისტრებს, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ჩეხებუბლივის რაიონებისა და ქალაქების განათლების განყოფილებათა გამგეებს:

— თბილისელთა მაგალითისამებრ მიმღინარე წლის მაისში ჩაატარონ მასწავლებელთა და მშობელთა საერთო კრებები დღის წელიგით: „სკვპ 27-ე და საქართველოს კომპარტიის 27-ე ყრილობების გადაწყვეტილებებიდან გამომდინარე მოსწავლე ახალგაზრდობის კომუნისტური აღზრდის საქმეში სკოლისა და ოჯახის ერთობლივი მუშაობის ამოცანებისა და მშობელთა პასუხისმგებლობის ამაღლების შესახებ“;

— სათანადო მუშაობა გასწიონ თბილისელთა ინიციატივის განმარტებისა და განხორციელებისათვის, უზრუნველყონ კრებების მაღალორგანიზაციულ და შინაარსობრივ დონეზე ჩატარება.

3. სასკოლო საერთო კრების მომხსენებლად დამტკიცდეს სკოლის დირექტორი.

4. მიზანშეწონილად ჩაითვალოს კრებების მუშაობაში საშეფო ორგანიზაციების, მშიბელთა სამუშაო იდგილების მიხედვით წარმოება-დაწესებულებების, ფართო საზოგადოებრიობის წარმომადგენელთა აქტიური მონაწილეობა.

5. სასკოლო საერთო კრებებზე დამტკიცდეს სკოლის, ოჯახისა და საზოგადოებრიობის ერთობლივი მუშაობის კონკრეტულ ღონისძიებათა გეგმა.

6. კონტროლი ამ გადაწყვეტილების შესრულებაზე დაევალოს აღმზრდელობითი მუშაობის სამმართველოს (ამს. ე. ზარქუა).

7. გადაწყვეტილების შინაარსი გამოქვეყნდეს გაზეთ „სახალხო განათლების“ ფურცლებზე.

კოლეგიის თავმჯდომარე,
 მინისტრი ნ. შ. ვასაძე

გადაწყვეტილება — ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებათა მოთხოვნების შესაბამისად რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მათემატიკის სწავლების მდგრამარეობისა და მისი გაუმჯობესების შესახებ

გადაწყვეტილება — ქ. თბილისში საყოველთაო სწავლების ფონდის ხარჯვის მდგრამარეობის შესახებ

გადაწყვეტილება — პიონერ-მოსწავლეთა საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობითი ექსპედიციის „სსრკ — ჩემი სამშობლო“ საუკეთესო საექსპედიციო რაზმების მუშაობის შემაჯამებელი რესპუბლიკური შეკრების შედეგების შესახებ

გადაწყვეტილება — ნორჩ ფოლკლორისტთა მე-8 რესპუბლიკური შეკრება-სემინარის შედეგების შესახებ

Решение — Об итогах проведенного в г. Тбилиси VIII Республиканского сбора-семинара юных фольклористов

გადაწყვეტილება — ბუნების ნორჩ დამცველთა მე-15 რესპუბლიკური შეკრება-სემინარის შედეგების შესახებ

Постановление — О работе летнего оздоровительного профильного лагеря—школы ученических научных обществ республики «Малая Академия»

გადაწყვეტილება — რესპუბლიკის სკოლამდელ ბავშვთა დაწესებულებებში, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში, სკოლა-ინტერნატებში, ბავშვთა სახლებსა და პროფტექნიკურ სასწავლებლებში ბავშვთა და მოზარდთა კვების ორგანიზაციის შესახებ

გადაწყვეტილება — ქ. თბილისის მასწავლებელთა მე-9 საქალაქო კონფერენციის მონაწილეთა ინიციატივის შესახებ

3

27

33

44

54

63

70

75

85